

EUROPOS ATOMINĖS ENERGIJOS BENDRIJOS
STEIGIMO SUTARTIES SUVESTINĖ REDAKCIJA

(2012/C 327/01)

TURINYS

	<i>Puslapis</i>
Preambulė	5
I ANTRAŠTINĖ DALIS Bendrijos uždaviniai	5
II ANTRAŠTINĖ DALIS Nuostatos dėl pažangos branduolinės energijos srityje skatinimo	7
1 SKYRIUS MOKSLINIŲ TYRIMŲ SKATINIMAS	7
2 SKYRIUS INFORMACIJOS PLATINIMAS	9
1 skirsnis Informacija, kuria disponuoja Bendrija	9
2 skirsnis Kita informacija	10
3 skirsnis Slaptumo nuostatos	15
4 skirsnis Ypatingosios nuostatos	18
3 SKYRIUS SVEIKATA IR SAUGA	18
4 SKYRIUS INVESTICIJOS	21
5 SKYRIUS BENDROSIOS ĮMONĖS	22
6 SKYRIUS TIEKIMAS	24
1 skirsnis Agentūra	24
2 skirsnis Bendrijos kilmės rūdos, žaliavos bei specialios skiliosios medžiagos	25
3 skirsnis Ne Bendrijos kilmės rūdos, žaliavos ir specialios skiliosios medžiagos	28
4 skirsnis Kainos	29
5 skirsnis Su tiekimo politika susijusios nuostatos	29
6 skirsnis Ypatingosios nuostatos	30
7 SKYRIUS SAUGUMO KONTROLĖ	32
8 SKYRIUS TURTO NUOSAVYBĖ	35
9 SKYRIUS BENDROJI BRANDUOLINĖ RINKA	36
10 SKYRIUS IŠORĖS SANTYKIAI	38
III ANTRAŠTINĖ DALIS Institucinės ir finansinės nuostatos	40
1 SKYRIUS TAM TIKRŲ EUROPOS SAJUNGOS SUTARTIES IR SUTARTIES DĖL EUROPOS SAJUNGOS VEIKIMO NUOSTATŲ TAIKYMAS	40

		<i>Puslapis</i>
2 SKYRIUS	BENDRIJOS INSTITUCIJOS	40
1 skirsnis	Europos Parlamentas	40
2 skirsnis	Taryba	40
3 skirsnis	Komisija	40
4 skirsnis	Europos Sąjungos Teisingumo Teismas	41
5 skirsnis	Audito Rūmai	42
3 SKYRIUS	KELIOMS INSTITUCIJOMS BENDROS NUOSTATOS	42
4 SKYRIUS	EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETAS ...	43
IV ANTRAŠTINĖ DALIS	Konkrečios finansinės nuostatos	43
V ANTRAŠTINĖ DALIS	Bendrosios nuostatos	46
VI ANTRAŠTINĖ DALIS	Pradinio laikotarpio nuostatos (Panaikinta)	51
	Baigiamosios nuostatos	51
PRIEDAI		
I PRIEDAS	ŠIOS SUTARTIES 4 STRAIPSNYJE NURODYTOS BRANDUOLINĖS ENERGIJOS TYRIMŲ SRITYS	54
II PRIEDAS	ŠIOS SUTARTIES 41 STRAIPSNYJE NURODYTOS PRAMONINĖS VEIKLOS RŪŠYS	58
III PRIEDAS	LENGVATOS, KURIOS GALI BŪTI SUTEIKTOS BENDROSIOMS ĮMONĖMS PAGAL ŠIOS SUTARTIES 48 STRAIPSNIO NUOSTATAS	59
IV PRIEDAS	PREKIŲ IR GAMINIŲ, KURIEMS TAIKOMOS 9 SKYRIAUS DĖL BENDROSIOS BRANDUOLINIŲ MEDŽIAGŲ RINKOS NUOSTATOS, SĄRAŠAS	60
V PRIEDAS	ŠIOS SUTARTIES 215 STRAIPSNYJE NURODYTA PRADINĖ MOKSLINIŲ TYRIMŲ IR MOKYMO PROGRAMA (PANAIKINTAS)	66
PROTOKOLAI		
	Protokolas dėl nacionalinių parlamentų vaidmens Europos Sąjungoje	70
	Protokolas dėl Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto	73
	Protokolas dėl Europos Sąjungos institucijų, tam tikrų įstaigų, organų bei padalinių būstinių vietos	94
	Protokolas dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų	95
	Protokolas dėl Airijos Konstitucijos 40.3.3 straipsnio	101
	Protokolas dėl pereinamojo laikotarpio nuostatų	102

PREAMBULĖ

JO DIDENYBĖ BELGŲ KARALIUS, VOKIETIJOS FEDERACINĖS RESPUBLIKOS PREZIDENTAS, PRANCŪZIJOS RESPUBLIKOS PREZIDENTAS, ITALIJOS RESPUBLIKOS PREZIDENTAS, JOS PRAKILNYBĖ LIUKSEMBURGO DIDŽIOJI HERCOGIENĖ, JOS DIDENYBĖ NYDERLANDŲ KARALIENĖ⁽¹⁾,

PRIPAŽINDAMI, jog branduolinė energija yra svarbus pramonės plėtros bei suklestėjimo šaltinis, padėsiantis siekti taikių darbų progreso,

BŪDAMI ĮSITIKINĖ, jog tik bendros pastangos, kurios turi būti dedamos nedelsiant, gali laiduoti jų valstybių kūrybinį potencialą atitinkančių siekių įgyvendinimą,

PASIRYŽĘ sukurti reikiamas sąlygas stiprios branduolinės pramonės plėtrai, kuri užtikrins gausius energijos išteklius, skatins modernizuoti techninius procesus ir kitais gausiais panaudojimo būdais prisidės prie jų tautų gerovės,

NORĖDAMI sukurti reikiamas saugos sąlygas, kad būtų pašalinta visuomenės gyvybei ir sveikatai kylanti grėsmė,

TROKŠDAMI į šį darbą įtraukti ir kitas šalis bei bendradarbiauti su tarptautinėmis organizacijomis, kurios rūpinasi taikia atominės energijos plėtra,

NUTARĖ įkurti EUROPOS ATOMINĖS ENERGIJOS BENDRIJĄ (EURATOMĄ) ir šiam tikslui savo įgaliojaisiais atstovais paskyrė:

(įgaliotųjų atstovų sąrašas nepateikiamas)

KURIE, pasikeitę tinkamai įformintais ir patvirtintais įgaliojamaisiais raštais, susitarė dėl toliau pateikiamų nuostatų:

I ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDRIJOS UŽDAVINIAI

1 straipsnis

Šia Sutartimi AUKŠTOSIOS SUSITARIANČIOS ŠALYS tarpusavyje įsteigia EUROPOS ATOMINĖS ENERGIJOS BENDRIJĄ (EURATOMĄ).

⁽¹⁾ Nuo tada Bulgarijos Respublika, Čekijos Respublika, Danijos Karalystė, Estijos Respublika, Airija, Graikijos Respublika, Ispanijos Karalystė, Kipro Respublika, Latvijos Respublika, Lietuvos Respublika, Vengrijos Respublika, Maltos Respublika, Austrijos Respublika, Lenkijos Respublika, Portugalijos Respublika, Rumunija, Slovėnijos Respublika, Slovakijos Respublika, Suomijos Respublika, Švedijos Karalystė ir Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė tapo Europos atominės energijos bendrijos narėmis.

Bendrijos uždavinys – sudarant būtinas sąlygas sparčiai kurti ir plėtoti branduolinę pramonę, prisidėti prie gyvenimo lygio valstybėse narėse augimo ir santykių su kitomis šalimis plėtojimo.

2 straipsnis

Siekdama įgyvendinti savo uždavinį, kaip numatyta šioje Sutartyje, Bendrija:

- a) skatina mokslinius tyrimus ir užtikrina techninės informacijos sklaidimą;
- b) nustato vienodus saugos standartus, kad būtų apsaugota darbuotojų ir plačiosios visuomenės sveikata, ir užtikrina jų taikymą;
- c) palengvina sąlygas investicijoms ir užtikrina pagrindinių įrenginių, reikalingų branduolinės energijos plėtrai Bendrijoje, steigimą, visų pirma skatindama įmonių verslo iniciatyvą;
- d) užtikrina, kad visiems vartotojams Bendrijoje būtų reguliariai ir teisingai tiekiamos rūdos ir branduolinis kuras;
- e) tinkamai prižiūradama garantuoja, kad branduolinės medžiagos nebūtų naudojamos kitiems nei numatyta tikslams;
- f) naudojasi jai suteikta nuosavybės teise į specialias skiliašias medžiagas;
- g) kurdama bendrąją specialiųjų medžiagų ir įrangos rinką, remdama laisvą kapitalo, skirtą investicijoms branduolinės energijos srityje, judėjimą ir užtikrindama specialistams laisvę įsidarbinti Bendrijoje, garantuoja plačią komercinę realizavimo rinką ir galimybę naudotis pačiomis geriausiomis techninėmis priemonėmis;
- h) užmezga su kitomis šalimis ir tarptautinėmis organizacijomis tokius santykius, kurie skatintų branduolinės energijos naudojimo taikiems tikslams pažangą.

3 straipsnis

(Panaikintas)

II ANTRAŠTINĖ DALIS

NUOSTATOS DĖL PAŽANGOS BRANDUOLINĖS ENERGIJOS SRITYJE SKATINIMO

1 SKYRIUS

Mokslinių tyrimų skatinimas

4 straipsnis

1. Komisija atsako už branduolinių tyrimų skatinimą ir palengvinimą valstybėse narėse bei už jų papildymą, vykdydama Bendrijos mokslinių tyrimų ir mokymo programą.
2. Šią veiklą Komisija vykdo šios Sutarties I priede išvardytose srityse.

Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, kvalifikuota balsų dauguma gali keisti šį sąrašą. Komisija konsultuojasi su Mokslo ir technikos komitetu, įsteigtu pagal 134 straipsnio nuostatas.

5 straipsnis

Siekdama koordinuoti ir papildyti valstybėse narėse atliekamus mokslinius tyrimus, Komisija konkrečiu prašymu, skirtu konkrečiam adresatui ir perduodamu jo vyriausybei, arba bendru viešai skelbiamu prašymu kreipiasi į valstybės nares, asmenis ar įmones, kad jos praneštų jai apie savo programas, susijusias su prašyme nurodytu moksliniu tyrimu.

Sudariusi suinteresuotiesiems visas galimybes pareikšti savo pastabas, Komisija gali pateikti pagrįstą nuomonę apie kiekvieną iš jai pateiktų programų. Tokią nuomonę Komisija turi pateikti, jei valstybė, asmuo ar įmonė, pateikusi programą, to prašo.

Rengdama tokias nuomones, Komisija siekia mažinti bereikalingus tapačius tyrimus ir skatina mokslinius tyrimus nepakankamai ištirtose srityse. Komisija negali skelbti tokių programų be jas pateikusios valstybės, asmens ar įmonės sutikimo.

Komisija reguliariai skelbia sąrašą tų branduolinių tyrimų sričių, kurias ji laiko nepakankamai ištirtomis.

Komisija abipusėms konsultacijoms ir keitimuisi informacija gali sukviesti viešųjų ir privačių mokslinių tyrimų centrų atstovus, taip pat ir kitus ekspertus, atliekančius tyrimus toje pačioje ar panašioje srityje.

6 straipsnis

Skatindama vykdyti mokslinių tyrimų programas, kurios jai buvo pateiktos, Komisija gali:

- a) teikti finansinę pagalbą, išskyrus subsidijas, pagal mokslinių tyrimų sutartis;
- b) nemokamai arba už mokestį tiekti turimas žaliavas arba specialias skiliašias medžiagas tokioms programoms vykdyti;
- c) nemokamai arba už mokestį perduoti valstybėms narėms, asmenims ar įmonėms įrenginius, įrangą arba ekspertų pagalbą;
- d) skatinti suinteresuotas valstybes nares, asmenis ar įmones bendrai finansuoti.

7 straipsnis

Taryba, remdamasi Komisijos, kuri konsultuojasi su Mokslo ir technikos komitetu, pasiūlymu, vieningai nustato Bendrijos mokslinių tyrimų ir mokymo programas.

Tokios programos sudaromos ne ilgesniam kaip penkerių metų laikotarpiui.

Šioms programoms vykdyti reikalingos lėšos kasmet įtraukiamos į Bendrijos mokslinių tyrimų ir investicijų biudžetą.

Komisija užtikrina minėtų programų vykdymą ir pateikia Tarybai metų pranešimą šiuo klausimu.

Komisija nuolat teikia Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bendro pobūdžio informaciją apie Bendrijos mokslinių tyrimų ir mokymo programas.

8 straipsnis

1. Komisija, pasikonsultavusi su Mokslo ir technikos komitetu, įkuria Jungtinių branduolinių tyrimų centrą.

Šis centras užtikrina mokslinių tyrimų programų ir kitų Komisijos jam priskirtų užduočių vykdymą.

Centras taip pat užtikrina vienodos branduolinės energijos terminijos ir vienodos matų sistemos sukūrimą.

Centras įsteigia Centrinį branduolinių matų biurą.

2. Dėl geografinių ar funkcinių priežasčių Centro veiklą gali vykdyti atskiros institucijos.

9 straipsnis

1. Gavusi Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę, Komisija Jungtinio branduolinių tyrimų centro sistemoje gali steigti mokyklas, kuriose būtų rengiami specialistai, ypač tokių sričių kaip naudingųjų iškasenų paieška, grynų branduolinių medžiagų gamyba, apšvitinto kuro perdirbimas, branduolinė inžinerija, sveikata ir sauga bei radioaktyviųjų izotopų gamyba ir naudojimas.

Komisija nustato tokio mokymo detales.

2. Įsteigiama universiteto statusą turinti mokslo įstaiga; Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, kvalifikuota balsų dauguma nustato jos veiklos pobūdį.

10 straipsnis

Komisija gali tam tikras Bendrijos mokslinių tyrimų programos dalis patikėti vykdyti valstybėms narėms, asmenims ar įmonėms arba trečiosioms šalims, tarptautinėms organizacijoms ar trečiųjų šalių nacionaliniams subjektams, sudarydama su jais sutartį.

11 straipsnis

Komisija skelbia 7, 8 ir 10 straipsniuose minimas mokslinių tyrimų programas, taip pat reguliarius pranešimus apie pažangą, pasiektą įgyvendinant programas.

2 SKYRIUS

Informacijos platinimas

1 skirsnis

Informacija, kuria disponuoja Bendrija

12 straipsnis

Valstybės narės, asmenys ar įmonės, padavę paraišką Komisijai, turi teisę gauti neišimtinės licencijas pagal patentus, laikinai saugomas patento teises, naudinguosius modelius arba Bendrijai priklausančias patento paraiškas, jei jie gali veiksmingai panaudoti minėtuose dokumentuose nurodytus išradimus.

Tomis pačiomis sąlygomis Komisija išduoda sublicencijas pagal patentus, laikinai saugomas patento teises, naudinguosius modelius arba patento paraiškas, kai Bendrijai priklauso sutartinės licencijos, suteikiančios įgaliojimus išduoti minėtus dokumentus.

Komisija tokias licencijas ar sublicencijas išduoda su licenciatu sutartomis sąlygomis ir suteikia visą joms naudoti reikalingą informaciją. Minėtos sąlygos visų pirma siejasi su tinkamu atlyginimu ir tam tikrais atvejais – su licenciatu teise išduoti sublicencijas trečiosioms šalims bei su įsipareigojimu laikyti gautą informaciją komercine paslaptimi.

Nepavykus susitarti dėl trečiojoje pastraipoje nurodytų sąlygų, licenciatui gali kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą, kad būtų nustatytos tinkamos sąlygos.

13 straipsnis

Valstybėms narėms, asmenims ir įmonėms Komisija perduoda Bendrijos gaunamą informaciją, kuriai netaikomos 12 straipsnio nuostatos, jei tokia informacija gaunama iš jos vykdomos mokslinių tyrimų programos arba yra perduota Komisijai suteikiant jai teisę laisvai ja naudotis.

Tačiau Komisija, atskleisdama tokią informaciją, gali reikalauti laikyti ją konfidencialia ir neperduoti jos trečiosioms šalims.

Komisija neturi teisės atskleisti informacijos, pavyzdžiui, vadinamosios slaptos informacijos, kuri buvo gauta su sąlyga, jog jos naudojimas ar platinimas bus ribojamas, nebent ji užtikrintų, kad bus laikomasi tokių apribojimų.

2 skirsnis

Kita informacija

a) Informacijos skleidimas draugišku susitarimu

14 straipsnis

Komisija, sudarydama draugiškus susitarimus, siekia, kad būtų pasirūpinta tiek informacijos, padedančios Bendrijai įgyvendinti savo tikslus, perdavimo, tiek licencijų pagal patentus, laikinai saugomas patento teises, naudinguosius modelius ar tokią informaciją apimančias patento paraiškas išdavimo apsauga.

15 straipsnis

Komisija nustato, kokia tvarka valstybės narės, asmenys ar įmonės, naudodamiesi ja kaip tarpininke, gali keistis preliminariais arba galutiniais savo mokslinių tyrimų rezultatais, jei tai nėra rezultatai, kuriuos Bendrija gavo pagal Komisijos sudarytas mokslinių tyrimų sutartis.

Tokia tvarka turi užtikrinti keitimosi informacija konfidencialumą. Tačiau Komisija gautus mokslinių tyrimų duomenis dokumentavimo tikslais gali perduoti Jungtiniam branduolinių tyrimų centrui; tai nesuteikia teisės naudotis informacija, jei ją pateikianti šalis nėra davusi sutikimo.

b) Privalomas informacijos pateikimas Komisijai

16 straipsnis

1. Valstybė narė, gavusi patento paraišką ar naudingojo modelio paraišką, susijusią su išskirtinai branduoliniu objektu, iš karto kreipiasi į pareiškėją prašydama sutikimo paraiškos turinį nedelsiant pranešti Komisijai.

Pareiškėjui sutikus, paraiškos turinys Komisijai pateikiamas per tris mėnesius po paraiškos padavimo. Pareiškėjui nesutikus, valstybė narė per tą patį laikotarpį praneša Komisijai, kad tokia paraiška gauta.

Komisija gali valstybės narės paprašyti pateikti paraiškos, apie kurią jai buvo pranešta, turinį.

Komisija tokios informacijos pareikalauja per du mėnesius nuo pranešimo dienos. Bet koks šio termino pratęsimas reiškia, jog atitinkamai pratęsimas ir šios dalies šeštojoje pastraipoje nustatytas terminas.

Gavusi tokį Komisijos prašymą, valstybė narė dar kartą prašo pareiškėjo sutikimo pateikti jo paraiškos turinį. Jei pareiškėjas sutinka, tokia informacija nedelsiant pateikiama.

Pareiškėjui nesutikus, valstybė narė vis tiek prašoma per aštuoniolika mėnesių nuo paraiškos padavimo dienos pateikti šią informaciją Komisijai.

2. Per aštuoniolika mėnesių nuo paraiškos padavimo valstybės narės praneša Komisijai apie bet kokias egzistuojančias, bet dar nepaskelbtas patento paraiškas ar naudingojo modelio paraiškas, kurios, jų manymu, yra *prima facie* susijusios su objektu, kuris nors nėra išskirtinai branduolinis, tačiau tiesiogiai susijęs su branduolinės energijos plėtra Bendrijoje ir turintis jai esminės įtakos.

Komisijos prašymu tokios paraiškos turinys jai pateikiamas per du mėnesius.

3. Kad gautas paraiškas būtų galima kuo greičiau paskelbti, valstybės narės kiek įmanoma sutrumpina patentų paraiškų ar naudingųjų modelių paraiškų, susijusių su 1 ir 2 dalyse nurodytais objektais, dėl kurių yra gautas Komisijos prašymas, nagrinėjimo laiką.

4. Komisija pirmiau minėtą perduotą informaciją laiko konfidencialia. Ji gali būti naudojama tik dokumentavimo tikslais. Tačiau, gavusi pareiškėjo sutikimą arba vadovaudamasi 17–23 straipsnių nuostatomis, Komisija gali pasinaudoti išradimais, apie kuriuos jai buvo pranešta.

5. Šio straipsnio nuostatos netaikomos tais atvejais, kai susitarimas, sudarytas su trečiąja valstybe ar tarptautine organizacija, draudžia pateikti minėtąją informaciją.

c) **Licencijų išdavimas arbitražo arba privalomąja tvarka**

17 straipsnis

1. Nepavykus sudaryti draugiško susitarimo, pagal 18–23 straipsnių nuostatas neišimtinės licencijos arbitražo arba privalomąja tvarka gali būti išduodamos:

a) Bendrijai arba bendrosioms įmonėms, kurioms tokia teisė pagal 48 straipsnį suteikiama patentų, laikinai saugomų patento teisių arba naudingųjų modelių, tiesiogiai susijusių su išradimais branduolinių tyrimų srityje, atžvilgiu, jei tokios licencijos įmonėms yra reikalingos, kad jos galėtų tęsti savo mokslinius tyrimus, arba yra būtinos, kad veiktų jų įrenginiai.

Komisijos prašymu tokiose licencijose numatoma teisė suteikti trečiosioms šalims leidimą naudotis išradimu tais atvejais, kai jos atlieka darbus arba vykdo užsakymus Bendrijos arba bendrųjų įmonių pavedimu;

b) asmenims arba įmonėms, kurie kreipėsi į Komisiją, prašydami tokių licencijų patentams, laikinai saugomoms patento teisėms ar naudingiesiems modeliams, susijusiems su išradimais, kurie turi tiesioginę įtaką su branduolinei energijos plėtrai Bendrijoje, jei laikomasi visų šių sąlygų:

i) nuo patento paraiškos padavimo yra praėję ne mažiau kaip ketveri metai, išskyrus tuos atvejus, kai išradimas yra susijęs su išskirtinai branduoliniu objektu;

ii) valstybėje narėje, kurios teritorijoje saugomas išradimas, reikalavimai to išradimo atžvilgiu, susiję su branduolinės energijos plėtra pagal Komisijos tokios plėtros koncepciją, nėra tenkinami;

iii) savininkas, paprašytas pats įvykdyti tokius reikalavimus arba pasirūpinti, kad tai padarytų licenciatai, neįvykdė tokio prašymo;

iv) paraiškas gauti licencijas padavę asmenys ar įmonės, pasinaudodami išradimu, gali veiksmingai vykdyti tokius reikalavimus.

Valstybės narės, norėdamos įvykdyti šiuos reikalavimus, neturi teisės imtis jokių jų nacionaliniuose teisės aktuose numatytų prievartos priemonių, kurios apribotų išradimui suteiktą apsaugą, išskyrus atvejus, kai yra gautas išankstinis Komisijos prašymas.

2. Neišimtinė licencija negali būti išduota taip, kaip numatyta 1 dalyje, jei jos savininkas gali įrodyti turįs teisėtą priešasčių, ypač jei jis įrodo, jog neturėjo pakankamai laiko.
3. Licencijos išdavimas pagal 1 dalies nuostatas suteikia teisę į visišką kompensaciją, dėl kurios sumos susitaria patento, laikinai saugomos patento teisės ar naudingojo modelio savininkas ir licenciatas.
4. Šio straipsnio nuostatos nepažeidžia Paryžiaus konvencijos dėl pramoninės nuosavybės apsaugos nuostatų.

18 straipsnis

Siekiant šiame skirsnyje nurodytų tikslų, įsteigiamas Arbitražo komitetas. Taryba, remdamasi Europos Sąjungos Teisingumo Teismo pasiūlymu, skiria komiteto narius bei nustato šio Komiteto Darbo tvarkos taisykles.

Per vieną mėnesį nuo pranešimo apie Arbitražo komiteto sprendimą dienos, šalys gali Europos Sąjungos Teisingumo Teismui pateikti dėl jo apeliacinį skundą, sustabdantį sprendimo vykdymą. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas nagrinėja tik formalų sprendimo galiojimą ir Arbitražo komiteto pateiktą šios Sutarties nuostatų išaiškinimą.

Galutiniai Arbitražo komiteto sprendimai suinteresuotoms šalims turi *res judicata* galią. Jų vykdymas užtikrinamas 164 straipsnyje nurodyta tvarka.

19 straipsnis

Tais atvejais, kai Komisija, nepavykus sudaryti draugiško susitarimo, ketina siekti, kad licencija būtų išduota vienu iš 17 straipsnyje nurodytų atvejų, apie tokį savo ketinimą ji praneša patento, laikinai saugomos patento teisės, naudingojo modelio ar patento paraiškos savininkui ir tame pranešime nurodo pareiškėjo pavardę ar pavadinimą bei prašomos licencijos taikymo sritį.

20 straipsnis

Per vieną mėnesį nuo 19 straipsnyje nurodyto pranešimo gavimo savininkas gali pasiūlyti Komisijai, o tam tikrais atvejais – pareiškėjui sudaryti specialų susitarimą dėl klausimo perdavimo svarstyti Arbitražo komitetui.

Komisijai ar pareiškėjui atsisakius sudaryti tokį susitarimą, Komisija nereikalauja, kad valstybė narė ar jos atitinkamos institucijos išduotų licenciją arba pasirūpintų, kad ji būtų išduota.

Arbitražo komitetui gavus specialiu susitarimu jam perduotą klausimą ir nustačius, jog Komisijos prašymas atitinka šios Sutarties 17 straipsnio nuostatas, Komitetas priima pagrįstą sprendimą, numatantį išduoti licenciją pareiškėjui bei nustatantį licencijos sąlygas, taip pat atlygį už ją, jei šalys nepasiekė susitarimo šiais klausimais.

21 straipsnis

Jei savininkas nesiūlo klausimo perduoti Arbitražo komitetui, Komisija gali paprašyti suinteresuotos valstybės narės ar jos atitinkamos institucijos išduoti licenciją arba pasirūpinti, kad ji būtų išduota.

Valstybė narė ar jos atitinkamos institucijos, išklausiusios savininką ir nusprendusios, jog nesilaikoma 17 straipsnio nuostatų, praneša Komisijai, kad atsisako išduoti licenciją ar pasirūpinti, kad ji būtų išduota.

Jeigu atsisakoma išduoti licenciją ar pasirūpinti, kad ji būtų išduota, arba per keturis mėnesius po prašymo pateikimo negaunama jokios su licencijos išdavimu susijusios informacijos, Komisija per du mėnesius kreipiasi į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą.

Bylą nagrinėjant Europos Sąjungos Teisingumo Teisme, privalo būti išklausytas savininkas.

Europos Sąjungos Teisingumo Teismui priėmus sprendimą, kad 17 straipsnyje numatytų sąlygų buvo laikomasi, suinteresuota valstybė narė ar jos atitinkamos institucijos imasi tokių priemonių, kokios yra būtinos tam sprendimui vykdyti.

22 straipsnis

1. Jei patento, laikinai saugomos patento teisės ar naudingojo modelio savininkas ir licenciatas nesusitaria dėl kompensacijos dydžio, suinteresuotos šalys gali sudaryti specialų susitarimą dėl klausimo perdavimo Arbitražo komitetui.

Sudarydamos tokį susitarimą šalys atsisako teisės iškelti bet kokią kitą bylą nei numatyta 18 straipsnyje.

2. Licenciatui nesutikus sudaryti specialaus susitarimo, jam suteikta licencija laikoma negaliojančia.

Savininkui nesutikus sudaryti specialaus susitarimo, šiame straipsnyje numatytą kompensaciją nustato atitinkamos nacionalinės institucijos.

23 straipsnis

Po vienerių metų Arbitražo komiteto ar atitinkamų nacionalinių institucijų sprendimai dėl licencijos sąlygų gali būti persvarstyti, jei turima tam pagrindo suteikiančių naujų faktų.

Sprendimą persvarsto jį priėmusi institucija.

3 skirsnis

Slaptumo nuostatos

24 straipsnis

Informacijai, kurią Bendrija gauna vykdydama mokslinių tyrimų programą ir kurią atskleidus gali būti pažeisti vienos ar kelių valstybių narių gynybiniai interesai, taikomas slaptumo režimas, reglamentuojamas šių nuostatų:

1. Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, priima saugumo reglamentus, kuriuose, atsižvelgdama į šio straipsnio nuostatas, nustato skirtingus taikytinus slaptumo lygmenis ir atitinkamas kiekvieno slaptumo lygmens apsaugos priemonės.
2. Jei Komisija mano, jog atskleidus tam tikrą informaciją gali būti pažeisti vienos ar kelių Bendrijos valstybių narių gynybiniai interesai, ji šiai informacijai laikinai taiko tokį slaptumo lygmenį, koks tokiu tikslu yra nustatytas pagal saugumo reglamentus.

Tokią informaciją ji nedelsdama perduoda valstybėms narėms, kurios tokiu pat būdu laikinai užtikrina jos slaptumą.

Valstybės narės per tris mėnesius Komisijai praneša, ar jos norėtų palikti tokį pat informacijai laikinai taikomą slaptumo lygmenį, pakeisti jį kitu ar paskelbti informaciją neslapta.

Pasibaigus šiam laikotarpiui, informacijai taikomas aukščiausias reikalaujamas lygmuo. Komisija apie tai praneša valstybėms narėms.

Komisijos ar valstybės narės prašymu Taryba, sprenddama vieningai, bet kada gali imti taikyti kitą lygmenį arba paskelbti informaciją neslapta. Prieš priimdama sprendimą valstybės narės prašymu, Taryba gauna Komisijos nuomonę.

3. 12 ir 13 straipsnių nuostatos netaikomos informacijai, kuriai yra taikomas slaptumo lygmuo.

Vis dėlto, jei laikomasi reikiamų apsaugos priemonių:

a) 12 ir 13 straipsniuose nurodytą informaciją Komisija gali perduoti:

i) bendrajai įmonei;

ii) asmeniui ar įmonei, išskyrus bendrąją įmonę, per tą valstybę narę, kurios teritorijoje tas asmuo ar įmonė veikia;

b) 13 straipsnyje nurodytą informaciją valstybė narė gali perduoti asmeniui ar įmonei, išskyrus bendrąją įmonę, veikiančią tos valstybės teritorijoje, jei apie šį perdavimą pranešama Komisijai;

c) Kiekviena valstybė narė turi teisę reikalauti, kad Komisija išduotų licenciją pagal 12 straipsnio nuostatas, kad būtų patenkinti tos valstybės ar jos teritorijoje veikiančio asmens ar įmonės poreikiai.

25 straipsnis

1. Valstybė narė, pranešdama apie tai, kad yra patento paraiška ar naudingojo modelio paraiška, susijusi su 16 straipsnio 1 arba 2 dalyje nurodytu objektu, arba pateikdama tokios paraiškos turinį, prirėikus atkreipia dėmesį į būtinybę dėl gynybinių priešasčių taikyti tam tikrą slaptumo lygmenį, kartu nurodydama galimą tokio lygmens taikymo trukmę.

Komisija kitoms valstybėms narėms perduoda visus pranešimus, gautus pagal pirmojoje pastraipoje nurodytas nuostatas. Komisija ir valstybės narės imasi tų priemonių, kurios pagal saugumo reglamentus atitinka slaptumo lygmenį, kurio prašo kilmės valstybė.

2. Komisija tokius pranešimus taip pat gali perduoti bendrosioms įmonėms arba per valstybę narę – asmeniui ar įmonei, išskyrus bendrąją įmonę, veikiančią tos valstybės teritorijoje.

Išradimai, kurie yra 1 dalyje nurodytų paraiškų objektas, gali būti naudojami tik gavus pareiškėjo sutikimą arba laikantis 17–23 straipsnių nuostatų.

Minėtiems pranešimams ir tam tikrais atvejais šioje dalyje minimam išradimų naudojimui taikomos priemonės, kurios pagal saugumo reglamentus atitinka slaptumo lygmenį, kurio prašo kilmės valstybė.

Minėti pranešimai visais atvejais gali būti perduodami tik kilmės valstybei sutikus. Atsisakyti leisti juos perduoti arba naudotis išradimais galima tik dėl gynybinių priežasčių.

3. Komisijos ar valstybės narės prašymu Taryba, sprendama vieningai, gali bet kada imti taikyti kitą lygmenį arba paskelbti informaciją neslapta. Prieš priimdama sprendimą valstybės narės prašymu, Taryba gauna Komisijos nuomonę.

26 straipsnis

1. Tais atvejais, kai informacija, kuri yra patentų, patento paraiškų, laikinai saugomų patento teisių, naudingųjų modelių arba naudingojo modelio paraiškų objektas, išlaptinama pagal 24 ir 25 straipsnių nuostatas, valstybės, paprašiusios tokio išlaptinimo, negali atsisakyti leisti paduoti atitinkamas paraiškas kitose valstybėse narėse.

Kiekviena valstybė narė imasi reikiamų priemonių, kad užtikrintų minėtųjų teisių ir paraiškų slaptumą jos įstatymuose ir kituose teisės aktuose numatyta tvarka.

2. Bendrijai nepriklausančiose valstybėse paraiškos, susijusios su informacija, išlaptinta pagal 24 straipsnio nuostatas, negali būti paduodamos, išskyrus tuos atvejus, kai gaunamas vieningas valstybių narių pritarimas. Valstybėms narėms nepareiškus savo nuomonės, praėjus šešiams mėnesiams po to, kai Komisija informaciją perduoda valstybėms narėms, jų sutikimas laikomas gautu.

27 straipsnis

Bet kokios žalos, patirtos pareiškėjo dėl informacijos išlaptinimo dėl gynybinių priežasčių, atlyginimą pareiškėjui reglamentuoja valstybių narių nacionalinių įstatymų nuostatos ir už jį yra atsakinga valstybė, kuri padavė paraišką dėl tokio išlaptinimo, gavo aukštesnį slaptumo lygmenį ar galimybę pratęsti išlaptinimo laiką, arba kurios iniciatyva Bendrijai nepriklausančiose valstybėse buvo uždrausta paduoti paraiškas.

Tais atvejais, kai kelios valstybės narės gavo aukštesnį slaptumo lygmenį ar galimybę pratęsti išlaptinimo laiką arba pasirūpino, kad būtų uždrausta paduoti paraiškas Bendrijai nepriklausančiose valstybėse, jos yra bendrai atsakingos už bet kokios žalos, patirtos dėl tokių jų veiksmų, atlyginimą.

Bendrija negali reikalauti šiame straipsnyje numatyto žalos atlyginimo.

4 skirsnis

Ypatingosios nuostatos

28 straipsnis

Tais atvejais, kai neskelbtos patento paraiškos ar naudingojo modelių paraiškos arba dėl gynybinių priešasčių išlaptinti patentai ar naudingieji modeliai, apie juos pranešus Komisijai, yra netinkamai naudojami arba tampa žinomi neigaliojam asmeniui, Bendrija atlygina suinteresuotos šalies patirtą žalą.

Neapribodama savo pačios teisių žalą padariusio asmens atžvilgiu, Bendrija pagal atlygintos žalos apimtį įgyja tokias pat teises pareikšti ieškinį trečiosioms šalims kaip ir kiti suinteresuotieji asmenys. Tai nedaro įtakos Bendrijos teisei pagal galiojančias bendrąsias nuostatas pateikti ieškinį asmeniui, atsakingam už padarytą žalą.

29 straipsnis

Susitarimus arba sutartis dėl keitimosi mokslinė ar pramoninė informacija branduolinės energijos srityje, kurių viena susitariančioji šalis yra valstybė narė, asmuo arba įmonė, kita susitariančioji šalis yra trečioji valstybė, tarptautinė organizacija arba trečiosios valstybės nacionalinis subjektas, kai bet kuriai iš susitariančiųjų šalių būtinas įgyvendinančios savo suverenitetą valstybės parašas, sudaro Komisija.

Tačiau, vadovaudamasi 103 ir 104 straipsnių nuostatomis, Komisija gali tokiomis sąlygomis, kokias ji mano esant tinkamas, įgalinti tokius susitarimus sudaryti valstybę narę, asmenį ar įmonę.

3 SKYRIUS

Sveikata ir sauga

30 straipsnis

Bendrijoje nustatomi pagrindiniai darbuotojų ir plačiosios visuomenės sveikatos apsaugos nuo jonizuojančiosios spinduliuotės keliamos grėsmės standartai.

Sąvoka „pagrindiniai standartai“ apima:

- a) didžiausias leistinas dozes, nepažeidžiančias nustatytų saugos reikalavimų;
- b) didžiausius leistinus apšvitos ir taršos lygius;
- c) pagrindinius darbuotojų sveikatos priežiūros principus.

31 straipsnis

Pagrindinius standartus rengia Komisija, gavusi Mokslo ir technikos komiteto paskirtų asmenų grupės, sudarytos iš valstybių narių mokslinių ekspertų, visų pirma visuomenės sveikatos ekspertų, nuomonę. Dėl šių pagrindinių standartų Komisija gauna Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę.

Pagrindinius standartus nustato Taryba, pasikonsultavusi su Europos Parlamentu bei remdamasi Komisijos, kuri jai perduoda minėtų komitetų pareikštas nuomones, pasiūlymu; Taryba sprendžia kvalifikuota balsų dauguma.

32 straipsnis

Komisijos ar valstybės narės prašymu pagrindiniai standartai gali būti peržiūrimi ar papildomi 31 straipsnyje nurodyta tvarka.

Visus valstybių narių prašymus nagrinėja Komisija.

33 straipsnis

Kiekviena valstybė narė atitinkamas nuostatas įtvirtina įstatymais ir kitais teisės aktais, kad užtikrintų, jog būtų laikomasi nustatytų pagrindinių standartų, taip pat imasi reikiamų priemonių mokymo, švietimo ir profesinio rengimo srityse.

Komisija teikia reikiamas rekomendacijas dėl šioje srityje taikomų valstybių narių nuostatų suderinimo.

Šiuo tikslu valstybės narės pateikia Komisijai šios Sutarties įsigaliojimo dieną taikytas nuostatas ir visus vėlesnius tokio pat pobūdžio nuostatų projektus.

Rekomendacijos, kurias Komisija pageidauja pateikti dėl šių nuostatų projektų, pateikiamos per tris mėnesius nuo šių nuostatų projektų pateikimo dienos.

34 straipsnis

Valstybė narė, kurios teritorijoje planuojami ypač pavojingi bandymai, imasi papildomų sveikatos ir saugos priemonių, dėl kurių ji pirma gauna Komisijos nuomonę.

Tais atvejais, kai minėtieji bandymai gali sukelti padarinius kitų valstybių narių teritorijose, jiems reikalingas Komisijos sutikimas.

35 straipsnis

Kiekviena valstybė narė įsteigia įrenginius, reikalingus oro, vandens ir dirvos radioaktyvumo lygiui stebėti ir užtikrinti, kad būtų laikomasi pagrindinių standartų.

Komisija turi teisę patekti į tokius įrenginius; ji gali tikrinti jų darbą ir veiksmingumą.

36 straipsnis

Atitinkamos institucijos reguliariai perduoda Komisijai informaciją apie 35 straipsnyje nurodytus patikrinimus, kad ji būtų nuolat informuojama apie visuomenę veikiančio radioaktyvumo lygį.

37 straipsnis

Kiekviena valstybė narė Komisijai pateikia tokius bendrus duomenis apie radioaktyviųjų atliekų laidojimo bet kokia forma planą, kokių reikia nustatyti, ar dėl tokio plano įgyvendinimo nebus radioaktyviai užterštas kitos valstybės narės vanduo, dirva ar oro erdvė.

Komisija savo nuomonę pareiškia per šešis mėnesius pasikonsultavusi su 31 straipsnyje nurodyta ekspertų grupe.

38 straipsnis

Komisija valstybėms narėms teikia rekomendacijas dėl oro, vandens ir dirvos radioaktyvumo lygio.

Skubiais atvejais Komisija išleidžia direktyvą, kuria suinteresuota valstybė narė prašoma per Komisijos nustatytą laiką imtis visų būtinų priemonių, kad nebūtų pažeisti pagrindiniai standartai ir užtikrintas reglamentavimo laikymasis.

Jei tokia valstybė per nustatytą laiką neįgyvendina Komisijos direktyvos, Komisija ar bet kuri suinteresuota valstybė narė gali nedelsdamos, nukrypdomos nuo Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 258 ir 259 straipsnių nuostatų, kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą.

39 straipsnis

Įsteigus Jungtinį branduolinių tyrimų centrą, Komisija jo struktūroje iškart įsteigia Sveikatos ir saugos dokumentacijos ir tyrimų skyrių.

Svarbiausias šio skyriaus uždavinys – rinkti 33, 36 bei 37 straipsniuose nurodytą dokumentaciją ir informaciją bei padėti Komisijai atlikti šiame skyriuje nurodytus uždavinius.

4 SKYRIUS

Investicijos

40 straipsnis

Siekiant skatinti asmenų ir įmonių veiklą ir sudaryti sąlygas koordinuotai jų investicijų plėtrai branduolinės energijos srityje, Komisija reguliariai skelbia parodomąsias programas, kuriose visų pirma nurodo branduolinės energijos gamybos tikslus bei visas jiems įgyvendinti būtinų investicijų rūšis.

Prieš skelbdama tokias programas Komisija gauna Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę.

41 straipsnis

Asmenys ir įmonės, besiverčiantys šios Sutarties II priede išvardytomis pramoninės veiklos rūšimis, Komisijai pateikia investavimo projektus, susijusius su naujais įrenginiais, taip pat su keitimu arba pertvarkymu, kurie atitinka pobūdžio ir dydžio kriterijus, nustatytus Tarybos remiantis Komisijos pasiūlymu.

Pirmiau nurodytą pramoninės veiklos rūšių sąrašą Taryba gali keisti kvalifikuota balsų dauguma remdamasi Komisijos, kuri pirma gauna Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę, pasiūlymu.

42 straipsnis

Apie 41 straipsnyje minimus projektus Komisijai ir informaciniais tikslais – suinteresuotai valstybei narei pranešama ne vėliau kaip likus trims mėnesiams iki pirmųjų sutarčių su tiekėjais sudarymo arba, jei įmonė darbus atlieka naudodama nuosavas lėšas, ne vėliau kaip likus trims mėnesiams iki darbų pradžios.

Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, gali keisti šį terminą.

43 straipsnis

Komisija su asmenimis arba įmonėmis aptaria visus su šios Sutarties tikslais susijusius investavimo projektų aspektus.

Savo nuomonę ji pateikia suinteresuotai valstybei narei.

44 straipsnis

Komisija, gavusi suinteresuotų valstybių narių, asmenų ar įmonių sutikimą, gali paskelbti jai pateiktus investavimo projektus.

5 SKYRIUS

Bendrosios įmonės

45 straipsnis

Branduolinės pramonės plėtrai Bendrijoje ypač svarbios įmonės gali būti steigiamos kaip šioje Sutartyje apibrėžtos bendrosios įmonės laikantis toliau išdėstytų straipsnių nuostatų.

46 straipsnis

1. Komisija nagrinėja kiekvieną bendrosios įmonės steigimo projektą neatsižvelgdama į tai, ar jį inicijuoja Komisija, valstybė narė ar bet kuri kita šalis.

Šiuo tikslu Komisija gauna valstybių narių bei valstybinių ar privačių institucijų, jos manymu galinčių pateikti vertingų patarimų, nuomonę.

2. Komisija perduoda Tarybai visus bendrosios įmonės steigimo projektus, prie jų pridėdama savo pagrįstą nuomonę.

Jei Komisijos nuomonė dėl siūlomos steigti bendrosios įmonės reikalingumo yra teigiama, ji Tarybai pateikia pasiūlymus dėl:

- a) vietos;
- b) įstatų;
- c) finansavimo dydžio ir terminų;
- d) galimo Bendrijos dalyvavimo finansuojant bendrąją įmonę;
- e) galimo trečiosios valstybės, tarptautinės organizacijos arba trečiosios valstybės nacionalinio subjekto dalyvavimo finansuojant bendrąją įmonę ar ją valdant;
- f) kurio nors ar visų šios Sutarties III priede nurodytų pranašumų suteikimo.

Prie šių pasiūlymų Komisija prideda išsamų pranešimą apie visą projektą.

47 straipsnis

Taryba, kai Komisija perduoda klausimą jai svarstyti, gali prašyti jos pateikti tokią papildomą informaciją ar atlikti tokius tolesnius tyrimus, kurie, Tarybos manymu, yra būtini.

Jei Taryba kvalifikuota balsų dauguma nusprendžia, kad Komisijos perduotas projektas, dėl kurio ji pareiškė neigiamą nuomonę, vis tiek turėtų būti vykdomas, Komisija pateikia Tarybai 46 straipsnyje nurodytus pasiūlymus bei išsamų pranešimą.

Komisijai pareiškus teigiamą nuomonę arba ankstesnėje pastraipoje nurodytu atveju, Taryba dėl kiekvieno Komisijos pasiūlymo sprendimą priima kvalifikuota balsų dauguma.

Tačiau Taryba vieningai sprendžia dėl:

- a) Bendrijos dalyvavimo finansuojant bendrąją įmonę;
- b) trečiosios valstybės, tarptautinės organizacijos arba trečiosios valstybės nacionalinio subjekto dalyvavimo finansuojant bendrąją įmonę ar ją valdant.

48 straipsnis

Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, gali vieningai nuspręsti kiekvienai bendrajai įmonei suteikti kurias nors ar visas šios Sutarties III priede nurodytas lengvatas; kiekviena valstybė narė savo ruožtu užtikrina, kad šios lengvatos būtų suteiktos.

Taryba tokia pat tvarka gali nustatyti sąlygas, kuriomis tokios lengvatos yra suteikiamos.

49 straipsnis

Bendrosios įmonės steigiamos Tarybos sprendimu.

Kiekviena bendroji įmonė yra juridinis asmuo.

Kiekvienoje valstybėje narėje ji naudojasi plačiausiu teisnumu, suteikiamu juridiniams asmenims pagal jų atitinkamus nacionalinius įstatymus; ji gali įsigyti kilnojamąjį ir nekilnojamąjį turtą bei juo disponuoti ir būti šalimi teismo procesuose.

Kiekvienai bendrajai įmonei galioja pramonės ar komercinėms įmonėms taikomos taisyklės, jei šioje Sutartyje ar jos pačios įstatuose nenumatyta kitaip; įstatuose gali būti pateikiama papildoma nuoroda į valstybių narių nacionalinius įstatymus.

Išskyrus tuos atvejus, kai jurisdikcija pagal šią Sutartį suteikiama Europos Sąjungos Teisingumo Teismui, su bendrosiomis įmonėmis susijusius ginčus sprendžia atitinkami nacionaliniai teismai.

50 straipsnis

Prireikus bendrųjų įmonių įstatai keičiami pagal į juos šiuo tikslu įtrauktas specialias nuostatas.

Tačiau tokie pakeitimai neįsigalioja, kol Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, jų nepatvirtina 47 straipsnyje numatyta tvarka.

51 straipsnis

Kol bus įsteigtos už bendrųjų įmonių veiklą atsakingos institucijos, Komisija atsako už visų Tarybos sprendimų, susijusių su šių įmonių steigimu, vykdymą.

6 SKYRIUS

Tiekimas

52 straipsnis

1. Rūdų, žaliavų ir specialių skiliųjų medžiagų tiekimą pagal šio skyriaus nuostatas užtikrina bendra tiekimo politika, grindžiama lygių galimybių naudotis ištekliais principu.

2. Šiuo tikslu ir laikantis šiame skyriuje nurodytų sąlygų:

- a) draudžiama bet kokia veikla, kuria tam tikriems vartotojams siekiama užtikrinti išskirtinę padėtį;
- b) įkuriama Agentūra, kuriai suteikiama teisė rinktis valstybių narių teritorijose gaminamas rūdas, žaliavas bei specialias skiliąsias medžiagas ir išskirtinė teisė sudaryti sutartis dėl rūdų, žaliavų ir specialių skiliųjų medžiagų, Bendrijos kilmės ar kilusių už jos ribų, tiekimo.

Agentūra neturi teisės diskriminuoti vartotojų remdamasi tuo, kaip jie ketina panaudoti prašomus išteklius, išskyrus atvejus, kai toks panaudojimas yra neteisėtas arba prieštarauja sąlygoms, kurias konkrečiai siuntai yra nustatę tiekėjai iš Bendrijai nepriklausančių šalių.

1 skirsnis

Agentūra

53 straipsnis

Agentūros veiklą prižiūri Komisija, kuri leidžia jai skirtas direktyvas, turi veto teisę jos sprendimų atžvilgiu ir skiria jos generalinį direktorių bei generalinio direktoriaus pavaduotoją.

Apie kiekvieną numanomą ar įvykdytą Agentūros veiksmą, atliktą pasinaudojant jai suteikta pasirinkimo teise ar išskirtine teise sudaryti tiekimo sutartis, suinteresuotos šalys gali pranešti Komisijai, kuri per vieną mėnesį privalo priimti sprendimą tuo klausimu.

54 straipsnis

Agentūra yra finansiškai savarankiškas juridinis asmuo.

Agentūros įstatus kvalifikuota balsų dauguma nustato Taryba remdamasi Komisijos pasiūlymu.

Įstatai gali būti keičiami ta pačia tvarka.

Įstatai nustato Agentūros kapitalo dydį bei sąlygas, kuriomis jis pasirašomas. Pagrindinė kapitalo dalis visada priklauso Bendrijai ir valstybėms narėms. Valstybės narės bendru sutarimu priima sprendimus dėl kapitalo įnašų.

Agentūros įstatai nustato jos veiklos komercinio valdymo taisykles. Juose taip pat gali būti numatytas mokestis už sandorius, skirtas Agentūros veiklos sąnaudoms padengti.

55 straipsnis

Valstybės narės perduoda arba pasirūpina, kad Agentūrai būtų perduota visa reikiama informacija, kuri leistų jai naudotis pasirinkimo teise bei išskirtine teise sudaryti tiekimo sutartis.

56 straipsnis

Valstybės narės savo teritorijose užtikrina netrukdomą Agentūros veiklą.

Jos gali įsteigti vieną ar kelias institucijas, įgaliotas palaikant santykius su Agentūra atstovauti gamintojams ar vartotojams, veikiantiems jų jurisdikcijai priklausančiose neeuropinėse teritorijose.

2 skirsnis

Bendrijos kilmės rūdos, žaliavos bei specialios skiliosios medžiagos

57 straipsnis

1. Agentūros pasirinkimo teisė apima:

- a) teisių naudoti ir sunaudoti Bendrijai pagal 8 skyriaus nuostatas priklausančias medžiagas įgijimą;
- b) nuosavybės teisės visais kitais atvejais įgijimą.

2. Agentūra savo pasirinkimo teise naudojami sudarydama sutartis su rūdų, žaliavų ir specialių skiliųjų medžiagų gamintojais.

Pagal 58, 62 ir 63 straipsnių nuostatas kiekvienas gamintojas pasiūlo Agentūrai rūdų, žaliavų ar specialių skiliųjų medžiagų, kurias jis gamina valstybių narių teritorijose, prieš jas panaudojant, gabenant į kitą vietą ar sandėliuojant.

58 straipsnis

Jei gamintojo veikla apima keletą gamybos etapų nuo rūdos gavybos iki metalo gamybos, įskaitant pačią metalo gamybą, gaminių Agentūrai jis gali pasiūlyti bet kuriuo gamybos etapu.

Tokia pat nuostata taikoma ir dviem ar kelioms susijusioms įmonėms, apie kurių ryšį buvo deramai pranešta Komisijai ir kuris su ja buvo aptartas 43 ir 44 straipsniuose nurodyta tvarka.

59 straipsnis

Jei Agentūra nesinaudoja savo pasirinkimo teise visos ar dalies gamintojo produkcijos atžvilgiu, gamintojas:

- a) gali naudodamas nuosavas lėšas arba sudaręs sutartį perdirbti rūdas, žaliavas ar specialias skiliąsias medžiagas, jei pasiūlys Agentūrai po tokio perdirbimo gautą gaminių;
- b) Komisijos sprendimu gavęs leidimą gali parduoti turimą produkciją už Bendrijos ribų, jei jo siūlomos sąlygos nėra geresnės nei prieš tai siūlytos Agentūrai. Tačiau specialios skiliosios medžiagos gali būti eksportuojamos tik tarpininkaujant Agentūrai bei laikantis 62 straipsnio nuostatų.

Komisija gali neduoti minėto leidimo, jei išteklių gavėjai negali garantuoti, kad bus apsaugoti bendri Bendrijos interesai, arba jei tokių sutarčių sąlygos prieštarauja šios Sutarties tikslams.

60 straipsnis

Potencialūs vartotojai Agentūrai reguliariai praneša, kokių išteklių jiems reikia, nurodydami jų kiekius, fizines bei chemines savybes, jų kilmės vietą, tikslinę paskirtį, pristatymo terminus ir kainų nustatymo sąlygas, kas sudaro tiekimo sutarties, kurią jie norėtų sudaryti, sąlygas.

Gamintojai savo ruožtu praneša Agentūrai apie pasiūlymus, kuriuos jie gali pateikti, nurodydami visas detales, visų pirma sutarčių trukmę, reikalingas jų gamybos programoms sudaryti. Minėtųjų sutarčių trukmė negali būti ilgesnė kaip dešimt metų, išskyrus su Komisija sutartus atvejus.

Agentūra praneša visiems potencialiems vartotojams apie pasiūlymus bei gautų paraiškų apimtis ir paprašo jų per nustatytą laiką pateikti savo užsakymus.

Gavusi visus minėtus užsakymus, Agentūra paskelbia sąlygas, kuriomis ji gali juos įvykdyti.

Jeigu Agentūra negali visiškai įvykdyti visų gautų užsakymų, ji, laikydamasi 68 ir 69 straipsnio nuostatų, proporcingai padalina kiekvieno pasiūlymo išteklius atitinkamiems užsakymams.

Agentūros taisyklėse, kurias turi patvirtinti Komisija, nustatomi paklausos ir pasiūlos derinimo būdai.

61 straipsnis

Agentūra įvykdo visus gautus užsakymus, nebent tai padaryti sutrukdytų teisinės ar esminės kliūtys.

Sudarydama sutartį, Agentūra, nepažeisdama 52 straipsnio nuostatų, gali reikalauti, kad vartotojai sumokėtų atitinkamą avansą kaip užstatą arba padėtų Agentūrai laikytis jos ilgalaikių įsipareigojimų gamintojams, jei tokie įsipareigojimai yra būtini vykdant tą užsakymą.

62 straipsnis

1. Agentūra specialiųjų skiliųjų medžiagų, pagamintų valstybių narių teritorijoje, pasirinkimo teise naudojami siekdama:

- a) patenkinti Bendrijos vartotojų poreikius, laikantis 60 straipsnio nuostatų; arba
- b) pati saugoti tokias medžiagas; arba
- c) eksportuoti tokias medžiagas gavus Komisijos leidimą pagal 59 straipsnio b punkto antrosios pastraipos nuostatas.

2. Vis dėlto šios medžiagos bei perdirbti tinkamos radioaktyviosios atliekos, kurioms toliau taikomos 7 skyriaus nuostatos, paliekamos gamintojui, kad jis galėtų:

- a) saugoti jas, gavęs Agentūros leidimą; arba
- b) naudoti jas savo poreikiams; arba

c) pasiūlyti jas Bendrijos įmonėms pagal jų poreikius, kai programai, apie kurią buvo deramai pranešta Komisijai, vykdyti tokios įmonės su gamintoju yra susijusios tiesioginiais ryšiais, kuriais nei siekiama riboti, nei ribojama gamyba, technikos plėtra ar investicijos, nei nederamais būdais kuriama nelygybė tarp Bendrijos vartotojų.

3. 89 straipsnio 1 dalies a punkto nuostatos taikomos valstybių narių teritorijoje pagamintoms specialioms skiliosioms medžiagoms, kurių atžvilgiu Agentūra nėra pasinaudojusi savo pasirinkimo teise.

63 straipsnis

Bendrijų įmonių pagamintos rūdos, žaliavos ir specialios skiliosios medžiagos vartotojams skiriamos tokių įmonių įstatų ar susitarimų taisyklėse nustatyta tvarka.

3 skirsnis

Ne Bendrijos kilmės rūdos, žaliavos ir specialios skiliosios medžiagos

64 straipsnis

Agentūra, prireikus veikdama pagal Bendrijos ir trečiosios valstybės arba tarptautinės organizacijos sudarytus susitarimus, turi, taikant šioje Sutartyje numatytas išimtis, išskirtinę teisę sudaryti susitarimus ar sutartis, kuriomis pirmiausia siekiama tiekti ne Bendrijos kilmės rūdas, žaliavas arba specialias skiliasias medžiagas.

65 straipsnis

60 straipsnio nuostatos taikomos vartotojų paraiškoms bei vartotojų ir Agentūros sutartims dėl ne Bendrijos kilmės rūdų, žaliavų arba specialių skiliųjų medžiagų tiekimo.

Tačiau Agentūra gali tiekiamus išteklius rinktis pagal jų geografinę kilmę, jei vartotojui bus užtikrinamos bent jau ne blogesnės nei užsakyme nurodytos sąlygos.

66 straipsnis

Jei Komisija, gavusi suinteresuotų vartotojų paraišką, nustato, kad Agentūra negali per priimtina laikotarpį pristatyti visų ar dalies užsakytų išteklių arba gali tai padaryti tik ypač didelėmis kainomis, vartotojai turi teisę sudaryti tiesiogines sutartis dėl išteklių su ne Bendrijos tiekėjais, jei tokios sutartys iš esmės atitinka jų užsakymuose nurodytus reikalavimus.

Tokia teisė suteikiama vieneriems metams; terminas gali būti pratęstas, jei padėtis, į kurią atsižvelgiant tokia teisė buvo suteikta, nesikeičia.

Vartotojai, kurie pasinaudoja šiame straipsnyje numatyta teise, pateikia Komisijai tiesiogines sutartis, kurias jie ketina sudaryti. Per vieną mėnesį Komisija gali pareikšti nesutinkanti dėl tokių sutarčių sudarymo, jei jos prieštarauja šios Sutarties tikslams.

4 skirsnis

Kainos

67 straipsnis

Išskyrus atvejus, kai šioje Sutartyje numatomos išimtys, kainos nustatomos derinant paklausą ir pasiūlą, kaip numatyta 60 straipsnyje; valstybių narių nacionaliniai teisės aktai neturi prieštarauti tokioms nuostatom.

68 straipsnis

Draudžiama nustatyti tokias kainas, kuriomis, pažeidžiant šio skyriaus nuostatomis įtvirtintą lygių galimybių naudotis ištekliais principą, būtų siekiama tam tikriems vartotojams užtikrinti išskirtinę padėtį.

Agentūrai nustačius, kad buvo nustatytos tokios kainos, apie tai ji praneša Komisijai.

Jei Komisija pritaria gautoms išvadoms, ji gali nustatyti lygių galimybių naudotis ištekliais principą atitinkančias ginčytinų pasiūlymų kainas.

69 straipsnis

Taryba kainas gali nustatyti vieningai remdamasi Komisijos pasiūlymu.

Kai pagal 60 straipsnio nuostatas Agentūra nustato sąlygas, kuriomis užsakymai gali būti atlikti, užsakymus pateikusiems vartotojams ji gali pasiūlyti kainas suvienodinti.

5 skirsnis

Su tiekimo politika susijusios nuostatos

70 straipsnis

Komisija, neperžengdama Bendrijos biudžeto nustatytų ribų, gali savo nustatytomis sąlygomis teikti finansinę paramą paieškos programoms valstybių narių teritorijoje.

Siekdama plėtoti naudingųjų iškasenų telkinių paiešką bei naudojimą Komisija valstybėms narėms gali teikti rekomendacijas.

Kasmet valstybės narės pateikia Komisijai paieškos ir gamybos vystymosi, numanomų atsargų bei jų teritorijoje planuojamų ar gautų investicijų kasybos srityje ataskaitas. Ataskaitos pateikiamos Tarybai kartu su Komisijos nuomone, kurioje pirmiausia nurodoma, kokių veiksmų valstybės narės ėmėsi remdamosi pagal ankstesnę pastraipą joms pateiktomis rekomendacijomis.

Jei Taryba, Komisijai pateikus jai klausimą, kvalifikuota balsų dauguma nusprendžia, kad paieška ir kasybos darbų plėtra vis dar yra aiškiai nepakankama nors ilgalaikės gavybos perspektyvos atrodo ekonomiškai pagrįstos, tokia valstybė narė laikoma atsisakiusia savo ir savo nacionalinių subjektų atžvilgiu teisės Bendrijoje lygiomis galimybėmis naudotis kitais tiekimo šaltiniais, kol ji imsis priemonių susidariusiai padėčiai ištaisyti.

71 straipsnis

Komisija valstybėms narėms teikia visas reikiamas rekomendacijas dėl pajamų ar kasybos reglamentavimo.

72 straipsnis

Agentūra iš Bendrijoje ar už jos ribų turimų medžiagų gali sukaupti reikiamas komercines medžiagų atsargas, kad palengvintų Bendrijos aprūpinimą ištekliais ar normalų jų tiekimą.

Prireikus Komisija gali nuspręsti sukaupti medžiagų atsargas ypatingiems atvejams. Tokių atsargų finansavimo būdą kvalifikuota balsų dauguma tvirtina Taryba remdamasi Komisijos pasiūlymu.

6 skirsnis

Ypatingosios nuostatos

73 straipsnis

Tais atvejais, kai susitarimas ar sutartis tarp valstybės narės, asmens ar įmonės – vienos susitariančiosios šalies, ir trečiosios valstybės, tarptautinės organizacijos, ar trečiosios valstybės nacionalinio subjekto – kitos susitariančiosios šalies, numato *inter alia* tiekti gaminius, kurie priklauso Agentūros kompetencijai, tokiam susitarimui ar sutarčiai sudaryti ar pratęsti reikalingas išankstinis Komisijos sutikimas dėl tokių gaminių tiekimo.

74 straipsnis

Komisija gali nuspręsti šio skyriaus nuostatų netaikyti paprastai mokslinių tyrimų tikslais naudojamų nedidelių rūdos, žaliavų ar specialių skiliųjų medžiagų kiekių gabenimui į kitą vietą, importui ar eksportui.

Agentūrai pranešama apie kiekvieną gabenimo į kitą vietą, importo ar eksporto pagal šią nuostatą atvejį.

75 straipsnis

Šio skyriaus nuostatos netaikomos įsipareigojimams, susijusiems su rūdosi, žaliavų ar specialiųjų skiliųjų medžiagų apdorojimu, konversija ir formavimu, kuriuos prisiima:

- a) keli asmenys ar įmonės, jei medžiaga po apdorojimo, konversijos ar formavimo turi būti grąžinta tam asmeniui ar įmonei, iš kurių ji buvo gauta; arba
- b) asmuo arba įmonė ir tarptautinė organizacija ar trečiosios valstybės nacionalinis subjektas, kai medžiagos apdorojimas, konversija ir formavimas atliekamas ne Bendrijoje, po to ją grąžinant tam asmeniui ar įmonei, iš kurių ji buvo gauta; arba
- c) asmuo arba įmonė ir tarptautinė organizacija ar trečiosios valstybės nacionalinis subjektas, kai medžiagos apdorojimas, konversija ir formavimas atliekamas Bendrijoje, po to ją grąžinant tai organizacijai ar nacionaliniam subjektui, iš kurių ji buvo gauta, arba bet kuriam kitam tokios organizacijos ar nacionalinio subjekto paskirtam gavėjui ne Bendrijoje.

Tačiau suinteresuoti asmenys ir įmonės turi pranešti Agentūrai apie tokių įsipareigojimų egzistavimą ir, iš karto pasirašius sutartis, gabenamos medžiagos kiekius. Komisija gali neleisti prisiimti b punkte nurodytų įsipareigojimų, jei, jos nuomone, konversija ar formavimas negali būti atliktas veiksmingai ir saugiai Bendrijai nepatiriant medžiagos nuostolių.

Medžiagoms, su kuriomis yra susiję tokie įsipareigojimai, valstybių narių teritorijoje taikomos 7 skyriuje nurodytos kontrolės priemonės. Tačiau 8 skyriaus nuostatos netaikomos specialioms skiliosioms medžiagoms, kurių atžvilgiu yra prisiimami c punkte nurodyti įsipareigojimai.

76 straipsnis

Valstybės narės ar Komisijos iniciatyva, ypač dėl nenumatytų aplinkybių atsiradus visuotiniam stygiui, Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu ir pasikonsultavusi su Europos Parlamentu, gali vieningai pakeisti šio skyriaus nuostatas. Komisija nagrinėja kiekvieną valstybės narės prašymą.

Praėjus septyneriems metams nuo 1958 m. sausio 1 d., Taryba gali patvirtinti visas šias nuostatas. Jų nepatvirtinus, pirmesnėje pastraipoje nurodyta tvarka dėl šiame skyriuje nagrinėjamų klausimų priimamos naujos nuostatos.

7 SKYRIUS

Saugumo kontrolė

77 straipsnis

Laikantis šio skyriaus nuostatų, Komisija įsitikina, kad valstybių narių teritorijoje:

- a) rūdos, žaliavos ir specialios skiliosios medžiagos nėra naudojamos kitiems tikslams, nei vartotojų deklaruota tikslinė paskirtis;
- b) laikomasi nuostatų dėl tiekimo bei saugumo kontrolės įsipareigojimų, Bendrijos priimtų pagal susitarimą su trečiąja valstybe ar tarptautine organizacija.

78 straipsnis

Bet kas, steigiantis ar eksploatuojantis įrenginį, skirtą žaliavoms arba specialioms skiliosioms medžiagoms gaminti, atskirti ar kitaip naudoti arba apšvitintam branduoliniam kurui perdirbti, pateikia Komisijai informaciją apie pagrindines įrenginių technines charakteristikas, būtinas 77 straipsnyje nurodytiems tikslams pasiekti.

Komisija privalo patvirtinti būdus, kuriais bus chemiškai apdorojamos apšvitintos medžiagos, kad būtų pasiekti 77 straipsnyje nurodyti tikslai.

79 straipsnis

Komisija reikalauja, kad būtų tvarkomi ir pateikiami veiklos dokumentai, kurie leistų vykdyti naudojamų ar gaminamų rūdų, žaliavų ar specialių skiliųjų medžiagų apskaitą. Toks pat reikalavimas taikomas ir žaliavų bei specialių skiliųjų medžiagų gabenimui.

Tie subjektai, kuriems taikomi šie reikalavimai, atitinkamos valstybės narės institucijoms praneša apie visus pagal 78 straipsnio ir šio straipsnio pirmosios pastraipos nuostatas Komisijai perduodamus pranešimus.

Šio straipsnio pirmojoje pastraipoje nurodytų reikalavimų pobūdis ir taikymo sritis nustatoma Komisijos parengtame ir Tarybos patvirtintame reglamente.

80 straipsnis

Komisija gali reikalauti, kad visos utilizuotos arba kaip gamybos proceso šalutinis produktas gautos perteklinės specialios skiliosios medžiagos, kurios tuo metu nėra naudojamos arba yra neparuoštos naudoti, būtų perduotos saugoti Agentūrai ar kitoms saugykloms, kurios yra arba gali būti Komisijos prižiūrimos.

Tokiu būdu saugoti atiduotos specialios skiliosios medžiagos suinteresuotų subjektų prašymu turi būti nedelsiant jiems grąžintos.

81 straipsnis

Komisija gali siųsti inspektorius į valstybių narių teritorijas. Prieš siųsdama inspektorių į valstybės narės teritoriją pirmą kartą, Komisija pirma tuo klausimu konsultuojasi su suinteresuota valstybe nare; tokių konsultacijų pakanka, kad šis inspektorius galėtų atlikti visas užduotis ir ateityje.

Pateikę savo įgaliojimus patvirtinančius dokumentus, inspektoriai turi teisę bet kuriuo metu patekti į visus objektus, taip pat tikrinti visus duomenis bei visus asmenis, pagal profesiją dirbančius su medžiagomis, įranga ar įrenginiais, kuriems taikoma šiame skyriuje nurodyta kontrolė, taip reikiamu lygiu siekiant užtikrinti, kad minėta kontrolė būtų taikoma rūdoms, žaliavoms ir specialioms skiliosioms medžiagoms ir kad būtų laikomasi 77 straipsnio nuostatų. Suinteresuotos valstybės prašymu Komisijos paskirtus inspektorius lydi tos valstybės institucijų atstovai, tačiau dėl to negali būti vilkinamas inspektorių darbas ar jiems kitaip trukdoma atlikti savo pareigas.

Jei nesutinkama, kad patikrinimas būtų atliktas, Komisija kreipiasi į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo pirmininką, kad būtų duotas nurodymas atlikti priverstinį patikrinimą. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo pirmininkas sprendimą priima per tris dienas.

Tais atvejais, kai iškyla grėsmė, jog patikrinimas gali būti vilkinamas, Komisija gali sprendimo forma priimti rašytinį nurodymą pradėti patikrinimą. Toks nurodymas nedelsiant perduodamas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo pirmininkui tvirtinti.

Davus tokį nurodymą ar priėmus sprendimą, suinteresuotos valstybės institucijos užtikrina, kad inspektoriai galėtų patekti į nurodyme ar sprendime nurodytas vietas.

82 straipsnis

Inspektorius samdo Komisija.

Jie yra atsakingi už 79 straipsnyje nurodytų apskaitos dokumentų gavimą ir patikrą. Inspektoriai praneša Komisijai apie visus pažeidimus.

Komisija gali išleisti direktyvą, raginančią konkrečią valstybę narę per Komisijos nustatytą laiką imtis visų priemonių, būtinų pažeidimams pašalinti; Komisija apie jas praneša Tarybai.

Jei iki nustatyto termino valstybė narė neįgyvendina Komisijos direktyvos, Komisija arba bet kuri suinteresuota valstybė narė, nukrypdamos nuo Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 258 ir 259 straipsnių nuostatų, gali tiesiogiai kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą.

83 straipsnis

1. Asmenims ar įmonėms neįvykdžius šiame skyriuje jiems nustatytų įpareigojimų, Komisija gali tokiems asmenims ar įmonėms taikyti sankcijas.

Tokias sankcijas griežtumo tvarka sudaro:

- a) įspėjimas;
- b) ypatingų lengvatų, tokių kaip finansinė ar techninė pagalba, panaikinimas;
- c) asmens ar kolegialaus organo paskyrimas valdyti įmonę ne ilgesniam nei keturių mėnesių laikotarpiui bendru Komisijos ir valstybės, kurios jurisdikcijai priklauso įmonė, sutarimu;
- d) visų arba dalies žaliavų arba specialių skiliųjų medžiagų atsiėmimas.

2. Užtikrinamas Komisijos sprendimų, priimtų įgyvendinant 1 dalį ir reikalaujančių atiduoti medžiagas, vykdymas. Jie vykdomi valstybių narių teritorijoje pagal 164 straipsnio nuostatas.

Nukrypstant nuo 157 straipsnio nuostatų, Europos Sąjungos Teisingumo Teismui pateikti apeliaciniai skundai dėl Komisijos sprendimų, kuriais nustatomos 1 dalyje nurodytos sankcijos, sustabdo sprendimo vykdymą. Vis dėlto Europos Sąjungos Teisingumo Teismas Komisijos ar bet kurios suinteresuotos valstybės narės prašymu gali nurodyti nedelsiant įvykdyti sprendimą.

Pažeistų interesų apsaugą užtikrina derama teisinė tvarka.

3. Komisija valstybėms narėms gali teikti rekomendacijas dėl įstatymų ar kitų teisės aktų, kuriais siekiama užtikrinti, kad jų teritorijose būtų vykdomi šiame skyriuje nurodyti išipareigojimai.

4. Valstybės narės užtikrina, kad sankcijos būtų vykdomos ir prireikus pasirūpina, kad pažeidimus pašalintų patys pažeidėjai.

84 straipsnis

Vykdamą kontrolę negali būti diskriminuojama dėl rūdų, žaliavų ar specialių skiliųjų medžiagų tikslinės paskirties.

Kontrolės taikymo sritimi ir tvarka bei už jų taikymą atsakingų institucijų įgaliojimais siekiama tik šiame skyriuje nurodytų tikslų.

Kontrolė negali būti taikoma medžiagoms, skirtoms gynybos reikmėms tenkinti, kurios šiuo tikslu yra specialiai apdorojamos arba jau yra tokiu būdu apdorotos ir pagal veiklos planą yra laikomos ar saugomos kariniame objekte.

85 straipsnis

Susiklosčius naujoms aplinkybėms, Taryba, valstybės narės ar Komisijos prašymu, remdamasi Komisijos pasiūlymu ir pasikonsultavusi su Europos Parlamentu, gali vieningai pakeisti šiame skyriuje nurodytos kontrolės taikymo tvarką. Tokius valstybių narių prašymus nagrinėja Komisija.

8 SKYRIUS

Turto nuosavybė

86 straipsnis

Specialios skiliosios medžiagos yra Bendrijos nuosavybė.

Bendrijos nuosavybės teisė apima visas specialias skiliasias medžiagas, pagamintas ar importuotas valstybės narės, asmens ar įmonės, kurioms taikoma 7 skyriuje nurodyta saugumo kontrolė.

87 straipsnis

Valstybėms narėms, asmenims ar įmonėms suteikiama neribota teisė naudoti ir sunaudoti tinkama tvarka įsigytas specialias skiliasias medžiagas laikantis šios Sutarties jiems nustatytų įpareigojimų, ypač susijusių su saugumo kontrole, Agentūrai suteikta pasirinkimo teise bei sveikata ir sauga.

88 straipsnis

Agentūra Bendrijos vardu tvarko specialią sąskaitą, kuri pavadinama „specialių skiliųjų medžiagų finansine sąskaita“.

89 straipsnis

1. Specialių skiliųjų medžiagų finansinėje sąskaitoje:

- a) valstybei narei, asmeniui ar įmonei paliktų arba perduotų disponuoti specialių skiliųjų medžiagų verte kredituojama Bendrijos sąskaitos dalis ir debetuojama tos valstybės narės, asmens ar įmonės sąskaitos dalis;
- b) valstybės narės, asmens ar įmonės pagamintų ar importuotų ir Bendrijos nuosavybe tapusių specialių skiliųjų medžiagų verte debetuojama Bendrijos sąskaitos dalis ir kredituojama tos valstybės narės, asmens ar įmonės sąskaitos dalis. Toks pat įrašas daromas valstybei narei, asmeniui ar įmonei grąžinus Bendrijai specialias skiliasias medžiagas, kurios anksčiau buvo paliktos arba perduotos disponuoti tai valstybei narei, asmeniui ar įmonei.

2. Vertės kitimai, turintys įtakos specialių skiliųjų medžiagų kiekiui, apskaitos tikslais išreiškiami tokiu būdu, kad Bendrija nepatirtų nuostolių ar negautų pelno. Nuostolį patiria ir pelną gauna turėtojas.
3. Pirmiau minėtų operacijų likučiai sumokami nedelsiant gavus kreditoriaus prašymą.
4. Tais atvejais, kai Agentūra atlieka operacijas savo sąskaita, pagal šio skyriaus nuostatas ji laikoma įmone.

90 straipsnis

Susiklosčius naujoms aplinkybėms, šio skyriaus nuostatos dėl Bendrijos nuosavybės teisės valstybės narės ar Komisijos prašymu gali būti Tarybos vieningai koreguojamos remiantis Komisijos pasiūlymu bei pasikonsultavus su Europos Parlamentu. Tokius valstybių narių prašymus nagrinėja Komisija.

91 straipsnis

Nuosavybės sistema, taikoma visiems objektams, medžiagoms ir turtui, kurie pagal šio skyriaus nuostatas nepriklauso Bendrijai nuosavybės teise, nustatoma kiekvienos valstybės narės teisės aktais.

9 SKYRIUS

Bendroji branduolinė rinka

92 straipsnis

Šio skyriaus nuostatos taikomos šios Sutarties IV priedo sąrašuose nurodytoms prekėms ir gaminiams.

Komisijos ar valstybės narės prašymu Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, gali keisti šiuos sąrašus.

93 straipsnis

Valstybės narės uždraudžia visus tarpusavio importo ir eksporto muitus bei visus lygiaverčio poveikio privalomuosius mokėjimus ir visus kiekybinius importo bei eksporto apribojimus, taikomus:

- a) A¹ ir A² sąrašuose nurodytiems gaminiams;
- b) B sąrašė nurodytiems gaminiams, jei jiems taikomas bendrasis muitų tarifas ir prie jų yra pridėtas Komisijos išduotas pažymėjimas, nurodantis, jog jie skirti naudoti branduoliniais tikslais.

Tačiau valstybės narės jurisdikcijai priklausančiose neeuropinėse teritorijose gali ir toliau būti renkami importo ir eksporto muitai arba lygiavėčio poveikio privalomieji mokėjimai tais atvejais, kai jie yra tik fiskalinio pobūdžio. Tokių muitų ir mokesčių dydis bei juos reguliuojanti sistema negali tapti pagrindu kitų valstybių narių diskriminacijai tos valstybės narės atžvilgiu.

94 ir 95 straipsniai

(Panaikinti)

96 straipsnis

Valstybės narės panaikina visus apribojimus dėl pilietybės, pažeidžiančius bet kurios valstybės narės nacionalinių subjektų teisę turėti kvalifikuotas pareigas branduolinės energijos srityje, tai teisei taikant apribojimus, grindžiamus pagrindiniais viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ar visuomenės sveikatos reikalavimais.

Taryba, pasikonsultavusi su Europos Parlamentu ir remdamasi Komisijos, kuri pirma turi paprašyti Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonės, pasiūlymu, gali kvalifikuota balsų dauguma leisti direktyvas dėl šio straipsnio taikymo.

97 straipsnis

Valstybių narių jurisdikcijai priklausantiems viešiesiems arba privatiems juridiniams ar fiziniams asmenims negali būti taikomi jokie apribojimai dėl nacionalinės priklausomybės, jei šie asmenys nori prisidėti prie mokslinio ar pramoninio pobūdžio branduolinių įrenginių Bendrijoje statybos.

98 straipsnis

Valstybės narės imasi visų būtinų priemonių, kad būtų lengviau sudaryti branduolinės rizikos draudimo sutartis.

Taryba, pasikonsultavusi su Europos Parlamentu ir remdamasi Komisijos, kuri pirma turi paprašyti Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonės, pasiūlymu, kvalifikuota balsų dauguma leidžia direktyvas dėl šio straipsnio taikymo.

99 straipsnis

Komisija gali teikti rekomendacijas, palengvinančias kapitalo, skirto šios Sutarties II priede nurodytoms pramoninės veiklos rūšims finansuoti, judėjimą.

100 straipsnis

(Panaikintas)

10 SKYRIUS

Išorės santykiai

101 straipsnis

Bendrija, neviršydamą savo galių ir jurisdikcijos, gali prisiimti išipareigojimus sudarydama susitarimus arba sutartis su trečiąja valstybe, tarptautine organizacija, arba trečiosios valstybės nacionaliniu subjektu.

Derybas dėl tokių susitarimų ar sutarčių veda Komisija, laikydamosi Tarybos direktyvų nuostatų: juos sudaro Komisija, kvalifikuota balsų dauguma pritarus Tarybai.

Tačiau dėl susitarimų ar sutarčių, kuriems vykdyti nereikia Tarybos sprendimo ir kurie gali būti įgyvendinti neviršijant atitinkamo biudžeto, derasi ir juos sudaro pati Komisija; Komisija apie tai praneša Tarybai.

102 straipsnis

Susitarimai arba sutartys su trečiąja valstybe, tarptautine organizacija ar trečiosios valstybės nacionaliniu subjektu, kurių viena iš šalių, be pačios Bendrijos, yra viena ar kelios valstybės narės, neįsigalioja tol, kol visos suinteresuotos valstybės narės Komisijai nepraneša, kad minėtieji susitarimai ar sutartys yra pradėti taikyti pagal atitinkamų jų nacionalinių įstatymų nuostatas.

103 straipsnis

Valstybės narės pateikia Komisijai susitarimų ar sutarčių su trečiąja valstybe, tarptautine organizacija ar trečiosios valstybės nacionaliniu subjektu projektus, kai tokie susitarimai ar sutartys yra susiję su klausimais, patenkančiais į šios Sutarties taikymo sritį.

Jei susitarimo ar sutarties projekte yra sąlygų, trukdančių taikyti šios Sutarties nuostatas, Komisija per vieną mėnesį nuo jų pateikimo dienos praneša savo pastabas suinteresuotai valstybei.

Valstybė nesudaro siūlomo susitarimo ar sutarties tol, kol neatsižvelgia į Komisijos prieštaravimus ar neįvykdo Europos Sąjungos Teisingumo Teismo nutarimo, priimto skubos tvarka gavus tos valstybės paraišką, dėl siūlomų sąlygų suderinamumo su šios Sutarties nuostatomis. Valstybė, gavusi Komisijos pastabas, gali bet kada paduoti paraišką Europos Sąjungos Teisingumo Teismui.

104 straipsnis

Nė vienas asmuo arba įmonė, sudaranti arba pratęsianti susitarimą ar sutartį su trečiaja valstybe, tarptautine organizacija ar trečiosios valstybės nacionaliniu subjektu po 1958 m. sausio 1 d. arba stojančioms valstybėms – po jų įstojimo datos, negali remtis tuo susitarimu arba sutartimi, kad išvengtų šios Sutarties nustatytų įpareigojimų.

Kiekviena valstybė narė imasi jos manymu būtinų priemonių, kad Komisijos prašymu perduotų visą informaciją apie asmens ar įmonės su trečiaja valstybe, tarptautine organizacija ar trečiosios valstybės nacionaliniu subjektu po pirmojoje pastraipoje nurodytų datų sudarytus susitarimus ar sutartis ir priklausančius šios Sutarties taikymo sričiai. Komisija gali reikalauti pateikti tokią informaciją tik tam, kad patikrintų, ar į minėtus susitarimus ar sutartis nėra įtraukta sąlygų, trukdančių įgyvendinti šią Sutartį.

Komisijos prašymu Europos Sąjungos Teisingumo Teismas priima nutarimą dėl tokių susitarimų ar sutarčių neprieštaravimo šios Sutarties nuostatomis.

105 straipsnis

Šios Sutarties nuostatomis negali būti remiamasi siekiant neleisti vykdyti valstybės narės, asmens ar įmonės su trečiaja valstybe, tarptautine organizacija ar trečiosios valstybės nacionaliniu subjektu iki 1958 m. sausio 1 d. arba stojančioms valstybėms – iki jų įstojimo datos sudarytų susitarimų ar sutarčių, kai apie tokius susitarimus ar sutartis Komisijai buvo pranešta ne vėliau kaip per trisdešimt dienų po minėtų datų.

Tačiau asmens ar įmonės su trečiaja valstybe, tarptautine organizacija ar trečiosios valstybės nacionaliniu subjektu per laikotarpį nuo 1957 m. kovo 25 d. iki 1958 m. sausio 1 d. arba stojančioms valstybėms – per laikotarpį nuo stojimo dokumento pasirašymo iki jų įstojimo datos sudarytais susitarimais ar sutartimis negali būti remiamasi kaip šios Sutarties nuostatų nevykdymo priežastimi, jei Europos Sąjungos Teisingumo Teismo, Komisijos prašymu priimančio nutarimą, nuomone, viena iš svarbiausių priežasčių, paskatinusių kurią nors susitarimo ar sutarties šalį sudaryti tokį susitarimą ar sutartį buvo ketinimas išvengti šios Sutarties nuostatų vykdymo.

106 straipsnis

Valstybės narės, kurios iki 1958 m. sausio 1 d. arba stojančioms valstybėms – iki jų įstojimo datos sudarė susitarimus su trečiosiomis valstybėmis dėl bendradarbiavimo branduolinės energijos srityje, turi kartu su Komisija pradėti reikiamas derybas su tomis trečiosiomis valstybėmis siekiant užtikrinti, kad Bendrija prisiimtų kuo daugiau teisių ir įsipareigojimų, kylančių iš tų susitarimų.

Visiems naujiems susitarimams, kuriuos ketinama sudaryti po tokių derybų, būtinas valstybės narės ar valstybių narių, pasirašiusių pirmiau minėtus susitarimus, sutikimas ir Tarybos kvalifikuota balsų dauguma priimtas pritarimas.

III ANTRAŠTINĖ DALIS
INSTITUCINĖS IR FINANSINĖS NUOSTATOS

1 SKYRIUS

Tam tikrų Europos Sąjungos sutarties ir sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo nuostatų taikymas

106a straipsnis

1. Šiai Sutarčiai taikomi Europos Sąjungos sutarties 7 straipsnis, 13–19 straipsniai, 48 straipsnio 2–5 dalys bei 49 ir 50 straipsniai, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 15 straipsnis, 223–236 straipsniai, 237–244 straipsniai, 245 straipsnis, 246–270 straipsniai, 272, 273 ir 274 straipsniai, 277–281 straipsniai, 285–304 straipsniai, 310–320 straipsniai, 322–325 ir 336, 342 ir 344 straipsniai bei Protokolo dėl pereinamojo laikotarpio nuostatos.

2. Vadovaujantis šia Sutartimi, nuorodos į Sąjungą, Europos Sąjungos sutartį, Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo arba Sutartis, daromos 1 dalyje nurodytose nuostatose ir prie minėtų Sutarčių bei prie šios Sutarties pridedamų protokolų nuostatose, atitinkamai laikomos nuorodomis į Europos atominės energijos bendriją ir į šią Sutartį.

3. Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo nuostatos nenukrypsta nuo šios Sutarties nuostatų.

2 SKYRIUS

Bendrijos institucijos

1 skirsnis

Europos Parlamentas

107–114 straipsniai

(Panaikinti)

2 skirsnis

Taryba

115–123 straipsniai

(Panaikinti)

3 skirsnis

Komisija

124–133 straipsniai

(Panaikinti)

134 straipsnis

1. Įsteigiamas Mokslo ir technikos komitetas; jis veikia prie Komisijos ir turi patariamąsios institucijos statusą.

Šioje Sutartyje numatytais atvejais privalo būti konsultuojamasi su Komitetu. Su Komitetu gali būti konsultuojamasi visais, Komisijos manymu, reikalingais atvejais.

2. Komitetą sudaro keturiasdešimt vienas narys, kuriuos, pasikonsultavusi su Komisija, skiria Taryba.

Komiteto nariai pareigoms skiriami kaip individualūs asmenys penkeriems metams. Jie gali būti paskiriami kitai kadencijai. Jų negali saistyti jokie privalomi nurodymai.

Iš savo narių Mokslo ir technikos komitetas kasmet išsirenka pirmininką ir biurą.

135 straipsnis

Komisija gali konsultotis bei steigti tyrimų grupes, kurių jai reikia savo užduotims vykdyti.

4 skirsnis

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas

136–143 straipsniai

(Panaikinti)

144 straipsnis

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas turi neribotą jurisdikciją nagrinėti:

- a) pagal 12 straipsnį pateiktus ieškinius siekiant nustatyti tinkamas Komisijos licencijų ar sublicencijų išdavimo sąlygas;
- b) asmenų ar įmonių pateiktus ieškinius dėl Komisijos pagal 83 straipsnį jiems nustatytų sankcijų.

145 straipsnis

Jei Komisija mano, kad asmuo ar įmonė pažeidė šios Sutarties nuostatas, o tokiam pažeidimui 83 straipsnio nuostatos nėra taikomos, ji kreipiasi į valstybę narę, kurios jurisdikcijai priklauso toks asmuo ar įmonė, prašydama pasirūpinti, kad pažeidimui būtų pritaikytos sankcijos, numatytos nacionaliniuose teisės aktuose.

Jei atitinkama valstybė narė per Komisijos nustatytą terminą neįvykdo šio prašymo, Komisija gali kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą su ieškiniu dėl pažeidimo, kuriuo toks asmuo ar įmonė yra kaltinami, nustatymo.

146–156 straipsniai

(Panaikinti)

157 straipsnis

Išskyrus tuos atvejus, kai šioje Sutartyje numatyta kitaip, bylos iškėlimas Europos Sąjungos Teisingumo Teisme nesustabdo ginčijamo akto galiojimo. Tačiau, jei Europos Sąjungos Teisingumo Teismas mano, kad tai reikalinga dėl susiklosčiusių aplinkybių, jis gali sustabdyti ginčijamo akto taikymą.

158–160 straipsniai

(Panaikinti)

5 skirsnis

Audito Rūmai

160a–160c straipsniai

(Panaikinti)

3 SKYRIUS

Kelioms institucijoms bendros nuostatos

161–163 straipsniai

(Panaikinti)

164 straipsnis

Vykdomą reglamentuoja civilinio proceso taisyklės, galiojančios toje valstybėje, kurioje jis vykdomas. Vykdomąjį raštą neatliekant jokių formalumų, tik patikrinus sprendimo autentiškumą, prie sprendimo prideda nacionalinė institucija, kurią šiam tikslui paskiria kiekvienos valstybės narės vyriausybė ir apie kurią praneša Komisijai, Europos Sąjungos Teisingumo Teismui ir pagal 18 straipsnį įsteigtam Arbitražo komitetui.

Suinteresuotos šalies prašymu atlikus šiuos formalumus, ji gali pradėti sprendimo vykdymo procedūrą pagal nacionalinę teisę kreipdamasi tiesiogiai į kompetentingą instituciją.

Vykdomą galima sustabdyti tik Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimu. Tačiau sprendimų vykdymo tinkamumo kontrolė priklauso nacionalinių teismų jurisdikcijai.

4 SKYRIUS

Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas

165–170 straipsniai

(Panaikinti)

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

KONKREČIOS FINANSINĖS NUOSTATOS

171 straipsnis

1. Kiekvieniems finansiniams metams sudaroma visų Bendrijos pajamų ir išlaidų sąmata, išskyrus Agentūros ir bendrųjų įmonių pajamas bei išlaidas, ir tokios pajamos ir išlaidos nurodomos veiklos biudžete arba mokslinių tyrimų ir investicijų biudžete.

Kiekviename iš šių biudžetų nurodytos pajamos ir išlaidos turi būti subalansuotos.

2. Agentūros, kurios veikla grindžiama komerciniais principais, pajamos ir išlaidos nurodomos specialioje sąskaitoje.

Tokių pajamų ir išlaidų sąmatų sudarymo, vykdymo ir audito būdai nustatomi pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 322 straipsnį priimamuose finansiniuose reglamentuose, deramai atsižvelgiant į Agentūros įstatus.

3. Bendrųjų įmonių kiekvienų finansinių metų pajamų ir išlaidų sąmatos, taip pat jų veiklos sąskaitų duomenys bei buhalteriniai balansai pateikiami Komisijai, Tarybai ir Europos Parlamentui laikantis tokių įmonių įstatų.

172 straipsnis

1. (panaikinta)

2. (panaikinta)

3. (panaikinta)

4. Paskolos moksliniams tyrimams ar investicijoms finansuoti gaunamos Tarybos nustatytais sąlygomis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 314 straipsnyje nurodytu būdu.

Bendrija gali skolintis bet kurios valstybės narės kapitalo rinkoje laikantis valstybės narės vidaus emisijoms taikomų teisės nuostatų arba, jei tokių nuostatų valstybė narė nenumato, Komisijai pasitarus su suinteresuota valstybe nare ir susitarus dėl siūlomos paskolos.

Valstybės narės kompetentingos institucijos gali atsisakyti pritarti tokiai paskolai tik tuo atveju, jei esama pagrindo baimintis, jog dėl to valstybės narės kapitalo rinkoje gali kilti didelių sutrikimų.

173 ir 173a straipsniai

(Panaikinti)

174 straipsnis

1. Veiklos biudžete nurodytas išlaidas sudaro būtent:

- a) administracinės išlaidos;
- b) su saugumo kontrole bei su sveikata ir sauga susijusios išlaidos.

2. Mokslinių tyrimų ir investicijų biudžete nurodytas išlaidas sudaro:

- a) su Bendrijos mokslinių tyrimų programos įgyvendinimu susijusios išlaidos;
- b) galimas dalyvavimas Agentūros kapitale bei jos investavimo išlaidose;
- c) su mokymo institucijų įranga susijusios išlaidos;
- d) galimas dalyvavimas bendrosiose įmonėse arba tam tikroje bendroje veikloje.

175 straipsnis

(Panaikintas)

176 straipsnis

1. Neviršijant apribojimų, nustatytų pagal programas ar sprendimus, susijusius su išlaidomis, kurias pagal šios Sutarties nuostatas Taryba tvirtina vieningai, lėšas, naudojamas mokslinių tyrimų ir investicijų išlaidoms padengti, sudaro:

- a) asignavimai įsipareigojimams vykdyti, kurie apima kelis straipsnius, sudarančius atskirą vienetą, o kartu ir nuoseklią visumą;
- b) mokėjimų asignavimai, kuriuos sudaro didžiausia leistina išlaidų suma, mokama kiekvienais metais padengti a punkte nurodytiems įsipareigojimams.

2. Įsipareigojimų ir mokėjimų terminai pridedami prie Komisijos teikiamo atitinkamo biudžeto projekto.

3. Grupuoiant išlaidų moksliniams tyrimams ir investicijoms straipsnius pagal jų pobūdį arba paskirtį, asignavimai suklasifikuojami atskirais skyriais, ir jei reikia, poskyriais, laikantis pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 322 straipsnį priimtų reglamentų.

4. Neišnaudoti mokėjimų asignavimai Komisijos sprendimu perkeliama į kitus finansinius metus, nebent Taryba priimtų kitokį sprendimą.

177–181 straipsnis

(Panaikinti)

182 straipsnis

1. Komisija, pranešusi atitinkamų valstybių narių kompetentingoms institucijoms, gali turimas lėšas kurios nors valstybės narės valiuta pakeisti į kitos valstybės narės valiutą, jei to reikia, kad tokias lėšas būtų galima naudoti šioje Sutartyje numatytiems tikslams. Komisija kiek galėdama stengiasi tokių keitimų nedaryti, jei ji turi grynųjų pinigų ar likvidaus turto jai reikalinga valiuta.

2. Komisija ryšius su kiekviena valstybe nare palaiko per atitinkamos valstybės paskirtą instituciją. Atlikdama finansines operacijas, ji naudojami atitinkamos valstybės narės emisijos banko arba kurios nors kitos tos valstybės narės patvirtintos finansų institucijos paslaugomis.

3. Komisija, prieš galutinai patvirtindama biudžetus, pateikia Tarybai Bendrijos išlaidų trečiųjų šalių valiuta programą, kurioje nurodo numatomas pajamas ir išlaidas įvairia valiuta.

Šią programą kvalifikuota balsų dauguma tvirtina Taryba. Programa gali būti keičiama tais pačiais finansiniais metais laikantis tokios pat tvarkos.

4. Valstybės narės aprūpina Komisiją trečiųjų šalių valiuta 3 dalyje numatytoje programoje nurodomoms išlaidoms pagal 172 straipsnyje nustatytą skalę. Komisijos sukauptos lėšos trečiųjų šalių valiuta pervedamos valstybėms narėms laikantis tų pačių proporcijų.

5. Komisija gali laisvai naudotis lėšomis trečiųjų šalių valiuta iš paskolų, kurias ji gavo tose šalyse.

6. Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, gali vieningai nuspręsti visiškai arba iš dalies taikyti Agentūrai arba bendrosioms įmonėms ankstesnėse straipsnio dalyse nustatytą valiutos keitimo tvarką ir prireikus ją suderinti su jų veiklos reikalavimais.

183 ir 183a straipsniai
(Panaikinti)

V ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

184 straipsnis

Bendrija yra juridinis asmuo.

185 straipsnis

Kiekvienoje valstybėje narėje Bendrija naudojasi plačiausiu teisnumu, suteikiamu juridiniams asmenims pagal jų įstatymus; ji gali įsigyti kilnojamąjį ir nekilnojamąjį turtą bei juo disponuoti ir būti šalimi teismo procese. Šiuo tikslu Bendrijai atstovauja Komisija.

186 straipsnis

(Panaikintas)

187 straipsnis

Komisija, laikydamasi pagal šios Sutarties nuostatas Tarybos nustatytų apribojimų ir sąlygų, gali rinkti bet kokią informaciją ir daryti bet koki patikrinimą, reikalingą jai patikėtoms užduotims atlikti.

188 straipsnis

Bendrijos sutartinę atsakomybę reglamentuoja atitinkamai sutarčiai taikoma teisė.

Deliktinės atsakomybės atveju Bendrija pagal bendrus valstybių narių įstatymams būdingus principus atlygina bet kokią žalą, kurią, atlikdami savo pareigas, padaro jos institucijos ar jų tarnautojai.

Asmeninę jos tarnautojų atsakomybę Bendrijai reglamentuoja nuostatos, numatytos jiems taikomuose tarnybos nuostatuose arba įdarbinimo sąlygose.

189 straipsnis

Bendrijos institucijų būstinės vieta nustatoma bendru valstybių narių vyriausybių sutarimu.

190 straipsnis

(Panaikintas)

191 straipsnis

Valstybių narių teritorijose Protokole dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų nustatytais sąlygomis Bendrija naudojami privilegijomis ir imunitetais, kurie yra būtini jos funkcijoms atlikti.

192 straipsnis

Valstybės narės imasi visų reikalingų bendro ar specialaus pobūdžio priemonių, kad užtikrintų, jog būtų vykdomos šioje Sutartyje nustatytos ar iš veiksmų, kurių ėmėsi Bendrijos institucijos, kylančios pareigos. Jos padeda įgyvendinti Bendrijos uždavinius.

Valstybės narės susilaiko nuo bet kokių veiksmų, galinčių trukdyti pasiekti šios Sutarties tikslų.

193 straipsnis

Valstybės narės įsipareigoja ginčų dėl šios Sutarties aiškinimo ar taikymo nespęsti kitais būdais nei nustatyta šioje Sutartyje.

194 straipsnis

1. Bendrijos institucijų nariai, komitetų nariai, Bendrijos pareigūnai ir kiti tarnautojai, taip pat visi kiti asmenys, kurie dėl savo pareigų arba viešų ar privačių ryšių su Bendrijos institucijomis ar įrenginiais arba su bendrosiomis įmonėmis yra įpareigojami rinkti arba gauti pranešimus apie faktus, informaciją, žinias, dokumentus ar objektus, kuriems yra taikoma slaptumo sistema pagal valstybės narės ar Bendrijos institucijos priimtas nuostatas, neturi teisės atskleisti tokios informacijos neįgalio tiems asmenims ar plačiajai visuomenei net ir jų pareigoms ar minėtiesiems ryšiams pasibaigus.

Kiekviena valstybė narė bet kokią šios pareigos pažeidimą aiškina kaip veiksma, pažeidžiantį valstybės narės slaptumo taisykles, ir patenkanti tiek bylos esmės, tiek jurisdikcijos atžvilgiu į valstybės narės įstatymų dėl veiksmų, pažeidžiančių valstybės saugumą, ar dėl profesinių paslapčių atskleidimo taikymo sritį. Tokia valstybė narė, gavusi bet kurios suinteresuotos valstybės narės ar Komisijos prašymą, patraukia atsakomybėn visus tokių pažeidimą padariusius ir jos jurisdikcijai priklausančius pažeidėjus.

2. Kiekviena valstybė narė praneša Komisijai apie visas nuostatas, jos teritorijoje reglamentuojančias informacijos, žinių, dokumentų ir objektų, kuriems taikoma ši Sutartis, klasifikavimą ir slaptumą.

Komisija užtikrina, kad apie minėtąsias nuostatas būtų pranešta kitoms valstybėms narėms.

Kiekviena valstybė narė imasi visų reikiamų priemonių, kad palengvintų palaipsniui sukurti kuo vienodesnę ir visapusiškesnę slaptumo sistemą. Komisija, pasikonsultavusi su suinteresuotomis valstybėmis narėmis, gali tuo tikslu teikti rekomendacijas.

3. Bendrijos institucijos, jų įrenginiai ir bendrosios įmonės turi taikyti slaptumo sistemos taisykles, galiojančias toje teritorijoje, kurioje jos yra įsikūrusios.

4. Visos kitos institucijos ir kiekviena kita valstybė narė pripažįsta Bendrijos institucijos ar valstybės narės suteiktą leidimą asmeniui, besiverčiančiam veikla šios Sutarties reglamentuojamoje srityje, naudotis faktais, informacija, dokumentais ar patekti į objektus, kuriuos apima šios Sutarties nuostatos bei kuriems taikoma slaptumo sistema.

5. Šio straipsnio nuostatos netrukdo taikyti specialių nuostatų, kurias numato valstybės narės ir trečiosios valstybės arba tarptautinės organizacijos sudaryti susitarimai.

195 straipsnis

Bendrijos institucijos, Agentūra ir bendrosios įmonės, taikydamos šią Sutartį laikosi naudojimosi rūdomis, žaliavomis ir specialiosiomis skiliosiomis medžiagomis sąlygų, nustatytų nacionalinėse taisyklėse ir teisės aktuose, parengtuose viešosios tvarkos ar visuomenės sveikatos tikslais.

196 straipsnis

Šioje Sutartyje, išskyrus tuos atvejus, kai numatyta kitaip:

- a) „asmuo“ – tai bet koks fizinis asmuo, kuris visą ar dalį savo veiklos vykdo valstybių narių teritorijoje šios Sutarties atitinkamame skyriuje nurodytoje srityje;
- b) „įmonė“ – tai bet kokia įmonė ar institucija, kuri visą ar dalį savo veiklos vykdo valstybių narių teritorijoje šios Sutarties atitinkamame skyriuje nurodytoje srityje, nepaisant jos teisinio statuso ir, ar ji yra viešoji ar privati.

197 straipsnis

Šioje Sutartyje:

1. „Specialiosios skiliosios medžiagos“ – tai plutonis 239; uranas 233; uranu 235 arba uranu 233 prisodrintas uranas; bet kuri kita medžiaga, kurioje yra vienas ar keli minėti izotopai, bei tokios kitos skiliosios medžiagos, kurias, remdamasi Komisijos pasiūlymu, kvalifikuota balsų dauguma nustato Taryba; tačiau sąvoka „specialiosios skiliosios medžiagos“ neapima žaliavų;
2. „Uranu 235 arba uranu 233 prisodrintas uranas“ – tai uranas, kuriame urano 235 arba urano 233, arba abiejų šių izotopų kiekis yra toks, kad šių dviejų izotopų sumos ir urano 238 izotopo perteklinis santykis yra didesnis už gamtoje pasitaikantį 235 ir 238 izotopų santykį;
3. „Žaliavos“ – tai uranas, kuriame yra gamtoje pasitaikantis izotopų junginys; uranas, kurio kiekis urane 235 yra mažesnis nei įprasta; toris; bet kuri iš minėtųjų medžiagų metalo, lydinio, cheminio junginio arba koncentrato forma; bet kuri kita medžiaga, į kurią įeina vienas ar daugiau minėtųjų elementų tokios koncentracijos, kokią, remdamasi Komisijos pasiūlymu, kvalifikuota balsų dauguma nustato Taryba;
4. „Rūdos“ – tai bet kokia rūda, kurioje yra medžiagų, kurių vidutinę koncentraciją, remdamasi Komisijos pasiūlymu, kvalifikuota balsų dauguma nustato Taryba, kurias atitinkamai chemiškai ar fiziškai apdorojus gali būti gaunamos pirmiau apibūdintos žaliavos.

198 straipsnis

Išskyrus atvejus, kai numatyta kitaip, Sutartis taikoma europinėms valstybių narių teritorijoms bei jų jurisdikcijai priklausančioms neeuropinėms teritorijoms.

Šios Sutarties nuostatos taikomos Europos teritorijoms, už kurių išorės santykius atsako kuri nors valstybė narė.

Šios Sutarties nuostatos taikomos Alandų saloms pagal Protokolo Nr. 2, pridedamo prie Akto dėl Austrijos Respublikos, Suomijos Respublikos ir Švedijos Karalystės stojimo sąlygų, nuostatas.

Nepaisant ankstesnių pastraipų:

- a) Ši Sutartis netaikoma Farerų saloms.

Ši Sutartis netaikoma Grenlandijai.

- b) Ši Sutartis netaikoma Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės suverenioms bazių teritorijoms Kipre.
- c) Ši Sutartis netaikoma su Jungtine Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalyste specialaus pobūdžio santykius turinčioms užjūrio šalims ir teritorijoms, neįtrauktoms į Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo II priedo sąrašą.
- d) Ši Sutartis taikoma Normandijos saloms ir Meno salai tiek, kiek reikia užtikrinti toms saloms skirtos tvarkos, nustatytos 1972 m. sausio 22 d. Sutartyje dėl naujųjų narių stojimo į Europos ekonominę bendriją ir Europos atominės energijos bendriją, įgyvendinimą.

(e punktas panaikintas)

199 straipsnis

Komisija užtikrina, kad būtų palaikomi tinkami ryšiai su Jungtinių Tautų, jų specializuotų agentūrų ir Pasaulio prekybos organizacijos organais.

Ji taip pat rūpinasi tinkamais ryšiais su visomis tarptautinėmis organizacijomis.

200 straipsnis

Bendrija visais tinkamais būdais bendradarbiauja su Europos Taryba.

201 straipsnis

Bendrija su Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija užmezga glaudų bendradarbiavimą, kuris detaliau nustatomas bendru sutarimu.

202 straipsnis

Šios Sutarties nuostatos nekliudo egzistuoti regioninėms sąjungoms tarp Belgijos ir Liuksemburgo ar tarp Belgijos, Liuksemburgo ir Nyderlandų arba jų kurti, jei šių regioninių sąjungų tikslų negalima pasiekti taikant šią Sutartį.

203 straipsnis

Jei pasirodytų, kad vienam iš Bendrijos tikslų pasiekti reikia imtis Bendrijos veiksmų, kuriems ši Sutartis nenumato reikalingų įgaliojimų, Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu ir pasikonsultavusi su Europos Parlamentu, vieningai priimtu sprendimu imasi reikiamų priemonių.

*204 ir 205 straipsniai**(Panaikinti)**206 straipsnis*

Bendrija su viena arba keletu valstybių ar tarptautinių organizacijų gali sudaryti susitarimus steigti asociaciją, numatančią abipuses teises ir pareigas, bendrą veiklą ir specialią tvarką.

Tokius susitarimus, pasikonsultavusi su Europos Parlamentu, vieningai priimtu sprendimu sudaro Taryba.

Kai dėl tokių susitarimų reikia iš dalies keisti šią Sutartį, tokie pakeitimai pirma turi būti priimti Europos Sąjungos sutarties 48 straipsnio 2–5 dalyse nustatyta tvarka.

207 straipsnis

Bendru valstybių narių sutarimu prie šios Sutarties pridedami protokolai sudaro neatskiriamą šios Sutarties dalį.

208 straipsnis

Ši Sutartis sudaroma neribotam laikui.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS

PRADINIO LAIKOTARPIO NUOSTATOS*(Panaikinta)**209–223 straipsniai**(Panaikinti)***BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS***224 straipsnis*

Aukštosios Susitariančios Šalys šią Sutartį ratifikuoja pagal savo atitinkamas konstitucines nuostatas. Ratifikavimo dokumentai deponuojami Italijos Respublikos Vyriausybei.

Ši Sutartis įsigalioja pirmą kito mėnesio dieną po to, kai ratifikavimo dokumentus deponuoja paskutinė valstybė signatarė. Tačiau jei dokumentai deponuojami likus mažiau kaip penkiolikai dienų iki kito mėnesio pradžios, Sutartis įsigalioja pirmą antrojo po deponavimo mėnesio dieną.

225 straipsnis

Ši vienu originaliu egzemplioriumi sudaryta Sutartis, kurios visi keturi tekstai italų, olandų, prancūzų ir vokiečių kalbomis yra autentiški, deponuojama Italijos Respublikos Vyriausybės archyvuose, o Italijos Respublikos Vyriausybė patvirtintą Sutarties kopiją perduoda kitų valstybių signatarių vyriausybėms.

Vadovaujantis stojimo sutartimis, šios Sutarties tekstai airių, anglų, bulgarų, čekų, danų, estų, graikų, ispanų, latvių, lenkų, lietuvių, maltiečių, portugalų, rumunų, slovakų, slovėnų, suomių, švedų ir vengrų kalbomis taip pat yra autentiški.

TAI PALIUDYDAMI šią Sutartį pasirašė toliau nurodyti įgaliotieji atstovai.

Priimta tūkstantis devyni šimtai penkiasdešimt septintų metų kovo dvidešimt penktą dieną Romoje.

(pasirašiusiųjų asmenų sąrašas nepateikiamas)

PRIEDAI

I PRIEDAS

ŠIOS SUTARTIES 4 STRAIPSNYJE NURODYTOS BRANDUOLINĖS ENERGIJOS TYRIMŲ SRITYS**I Žaliavos**

1. Pirminių medžiagų (urano, torio ir kitų branduolinės energijos srityje ypač svarbių medžiagų) paieškos ir kasimo būdai.
2. Šių medžiagų koncentravimo ir konversijos į techniškai grynus junginius būdai.
3. Šių techniškai grynų junginių konversijos į junginius ir metalus, kuriuos galima naudoti branduoliniuose reaktoriuose, būdai.
4. Minėtųjų junginių ir metalų, taip pat gyno ar sumaišyto su tokiais junginiais ar metalais plutonio, urano 235 arba urano 233 konversijos ir perdirbimo į kuro elementus chemijos, keramikos ar metalurgijos pramonėje būdai.
5. Tokių branduolinio kuro elementų apsaugos nuo korozijos ar erozijos dėl išorinių veiksnių poveikio būdai.
6. Branduolinės energijos srityje naudojamų kitų specialiųjų medžiagų gamybos, gryninimo, perdirbimo ir išsaugojimo būdai, taikomi visų pirma:
  - a) lėtikliams, tokiems kaip sunkusis vanduo, grafitas, kurį galima naudoti branduoliniuose reaktoriuose, berilis ir berilio oksidas;
  - b) konstrukcinėms medžiagoms, tokioms kaip cirkoniui (be hafnio priemaišų), niobiui, lantanui, titanui, beriliui, taip pat jų oksidams, karbidams ir kitiems junginiams, kurie gali būti naudojami branduolinės energijos srityje;
  - c) aušalams, tokiems kaip heliui, organiniams skysčiams, natriui, natrio ir kalio lydiniams, bismutui, švinui ir bismuto lydiniams.
7. Izotopų atskyrimo būdai:
  - a) urano;
  - b) medžiagų sveriamais kiekiais, kuriuos galima panaudoti branduolinės energijos gamybai: ličio 6, ličio 7, azoto 15 ir boro 10;
  - c) moksliniams tyrimams mažais kiekiais naudojamų izotopų.

II Taikomoji fizika branduolinės energijos srityje

1. Taikomoji teorinė fizika:

- a) mažai energijos išskiriančios branduolinės reakcijos, ypač neutronų sukeltos reakcijos;
- b) branduolių skilimas;
- c) jonizuojančiosios spinduliuotės ir fotonų sąveika su medžiaga;
- d) kietojo kūno teorija;
- e) branduolių sintezės tyrimai, visų pirma elektromagnetinių jėgų veikiamos jonizuotos plazmos savybių kitimo ir ypač aukštų temperatūrų termodinamikos tyrimai.

2. Taikomoji eksperimentinė fizika:

- a) sritys, nurodytos prieš tai išdėstytoje 1 dalyje;
- b) branduolinei energetikai svarbių transuraninių elementų savybių tyrimas.

3. Reaktoriaus apskaičiavimai:

- a) teorinė makroskopinių neutronų fizika;
- b) eksperimentiniai neutronų matavimai; eksponentiniai ir kritiniai bandymai;
- c) termodinaminiai ir medžiagų atsparumo apskaičiavimai;
- d) atitinkami bandomieji matavimai;
- e) reaktorių kinetika, reaktorių kontrolės problemos ir atitinkami bandymai;
- f) radiacinės saugos apskaičiavimai ir atitinkami bandymai.

III Reaktorių fizikinė chemija

1. Reaktoriuose naudojamų medžiagų fizikinės ir cheminės struktūros pakitimų ir jų techninių savybių kitimo dėl toliau išvardytų priežasčių tyrimas:

- a) veikiant šilumai;
- b) dėl agentų, su kuriais medžiagos sąveikauja, pobūdžio;
- c) veikiant mechaniniams veiksniams.

2. Skilimo ir kitų apšvitinimo sukeliamų procesų tyrimas:
  - a) kuro elementuose;
  - b) konstrukcinėse medžiagose ir aušaluose;
  - c) lėtikliuose.
3. Analitinės chemijos ir analitinės fizikinės chemijos taikymas reaktoriaus komponentams.
4. Homogeninių reaktorių fizikinė chemija: radiochemija, korozija.

IV Radioaktyviųjų medžiagų apdorojimas

1. Plutonio ir urano ²³³ išgavimo iš apšvitinto kuro būdai ir urano bei torio utilizavimo galimybės.
2. Plutonio chemija ir metalurgija.
3. Kitų transuraninių elementų išgavimo būdai ir jų chemija.
4. Naudingųjų radioaktyviųjų izotopų išgavimo metodai ir jų chemija:
  - a) skilimo produktų;
  - b) radioaktyviųjų izotopų, gautų apšvitinimo būdu.
5. Nebetinkamų naudoti radioaktyviųjų atliekų koncentravimas ir saugojimas.

V Radioaktyviųjų izotopų panaudojimas

Radioaktyviųjų izotopų kaip aktyviųjų elementų arba indikatorių panaudojimas:

- a) pramonėje ir moksle;
- b) medicinoje ir biologijoje;
- c) žemės ūkyje.

VI Kenksmingo spinduliuotės poveikio gyviesiems organizmams tyrimas

1. Kenksmingos spinduliuotės nustatymo ir matavimo tyrimas.
2. Deramų prevencinių bei apsaugos priemonių ir reikiamų apsaugos standartų tyrimas.
3. Spinduliuotės sukeltų padarinių gydymo tyrinėjimas.

VII Įranga

Tyrimai, susiję su įrangos, specialiai skirtos ne tik reaktoriams, bet ir pramoniniams ar mokslinių tyrimų įrenginiams, reikalingiems pirmiau išvardytiems moksliniams tyrimams, konstravimu ir tobulinimu. Galimi pavyzdžiai:

1. Mechaninė įranga:

- a) specialiųjų skysčių siurbliai;
- b) šilumokaičiai;
- c) branduolinės fizikos tyrimams naudojami aparatai, tokie kaip neutronų greičio selektoriai;
- d) nuotolinio valdymo įranga.

2. Elektros įranga:

- a) spinduliuotės nustatymo ir matavimo prietaisai, naudojami visų pirma:
  - mineralų paieškoms,
  - moksliniams ir techniniams tyrimams,
  - reaktoriaus valdymui,
  - sveikatos ir saugos srityje.
- b) reaktoriaus valdymo įranga;
- c) nedidelės energijos (iki 10 MeV) dalelių greitintuvai.

VIII Energijos gamybos ekonominiai aspektai

1. Teoriniai ir bandomieji įvairių reaktorių tipų lyginamieji tyrimai.
  2. Kuro ciklų techniniai ir ekonominiai tyrimai.
-

*II PRIEDAS***ŠIOS SUTARTIES 41 STRAIPSNYJE NURODYTOS PRAMONINĖS VEIKLOS RŪŠYS**

1. Urano ir torio rūdos kasyba.
  2. Šių rūdų sodrinimas.
  3. Cheminis urano ir torio koncentratų apdorojimas ir gryninimas.
  4. Bet kokio pavidalo branduolinio kuro gamyba.
  5. Branduolinio kuro elementų gamyba.
  6. Urano heksafluorido gamyba.
  7. Prisodrinto urano gamyba.
  8. Apšvitinto branduolinio kuro apdorojimas siekiant atskirti visas jame esančias medžiagas ar dalis jų.
  9. Reaktorių lėtiklių gamyba.
  10. Cirkonio be hafnio priemaišų arba cirkonio junginių be hafnio priemaišų gamyba.
  11. Visų tipų branduoliniai reaktoriai, naudojami visiems tikslams.
  12. Pramoninio radioaktyviųjų atliekų apdorojimo įrenginiai, įkurti prie vieno ar kelių šiame sąraše nurodytų įrenginių.
  13. Pusiau pramoniniai įrenginiai, skirti parengiamiesiems gamyklų, vykdysiančių 3–10 punktuose nurodytą veiklą, statybos darbams.
-

III PRIEDAS

LENGVATOS, KURIOS GALI BŪTI SUTEIKTOS BENDROSIOMS ĮMONĖMS PAGAL ŠIOS SUTARTIES 48 STRAIPSNIO NUOSTATAS

1. a) Pripažįstama, kad nekilnojamojo turto, reikalingo bendrosioms įmonėms steigti, įgijimas pagal nacionalinius įstatymus atitinka visuomenės poreikius;
b) Nacionalinės teisės nuostatų, numatančių priverstinį įgijimą visuomenės poreikiams, taikymas, kad nekilnojamasis turtas būtų įgytas tais atvejais, kai nebuvo pasiekta draugiško susitarimo.
  2. Teisė pagal 17–23 straipsnių nuostatas gauti licencijas arbitražo arba priverstine tvarka.
  3. Atleidimas nuo visų mokesčių bei rinkliavų steigiant bendrąsias įmones ir nuo visų mokesčių kapitalo įnašams.
  4. Atleidimas nuo visų mokesčių bei rinkliavų, mokamų įsigijus nekilnojamąjį turtą, ir nuo visų registracijos ir žyminių mokesčių.
  5. Atleidimas nuo visų tiesioginių mokesčių, kurie bet kuriuo kitu atveju galėtų būti taikomi bendrosioms įmonėms, jų nuosavybei, turtui ir pajamoms.
  6. Atleidimas nuo visų muitų ir lygiavėčio poveikio privalomųjų mokėjimų, taip pat nuo visų ekonominio ar fiskalinio pobūdžio importo ir eksporto draudimų ir apribojimų:
    - a) mokslinei ir techninei įrangai, išskyrus statybines medžiagas ir įrangą, skirtą administraciniams tikslams.
    - b) medžiagoms, kurios yra arba buvo apdorojamos bendrojoje įmonėje.
  7. 182 straipsnio 6 dalyje numatyta valiutų keitimo tvarka.
  8. Įvažiavimo į šalį ir gyvenimo joje apribojimų panaikinimas bendrosiose įmonėse dirbantiems valstybių narių piliečiams, jų sutuoktiniams ir išlaikomiems jų šeimos nariams.
-

IV PRIEDAS

PREKIŲ IR GAMINIŲ, KURIEMS TAIKOMOS 9 SKYRIAUS DĖL BENDROSIOS BRANDUOLINIŲ MEDŽIAGŲ RINKOS NUOSTATOS, SĄRAŠAS**A¹ sąrašas**

Urano rūdos, kuriose gamtinio urano koncentracija viršija 5 % masės.

Nasturanas, kuriame gamtinio urano koncentracija viršija 5 % masės.

Urano oksidas.

Gamtinio urano neorganiniai junginiai, išskyrus urano oksidą ir urano heksafluoridą.

Gamtinio urano organiniai junginiai.

Neapdorotas arba apdorotas gamtinis uranas.

Lydiniai, kuriuose esama plutonio.

Organiniai arba neorganiniai urano, prisodrinto organiniais ar neorganiniais junginiais arba uranu 235, junginiai.

Urano 233 organiniai arba neorganiniai junginiai.

Uranu 233 prisodrintas toris.

Organiniai arba neorganiniai plutonio junginiai.

Plutoniū prisodrintas uranas.

Uranu 235 prisodrintas uranas.

Lydiniai, kuriuose esama uranu 235 arba uranu 233 prisodrinto urano.

Plutonis.

Uranas 233.

Urano heksafluoridas.

Monacitas.

Torio rūdos, kuriose torio koncentracija viršija 20 % masės.

Urano torianitas, kuriame torio koncentracija viršija 20 %.

Neapdorotas arba apdorotas toris.

Torio oksidas.

Neorganiniai torio, išskyrus torio oksidą, junginiai.

Organiniai torio junginiai.

A² sąrašas

Deuteris ir jo junginiai (įskaitant sunkųjų vandenį), kuriuose deuterio atomų ir paprastojo vandenilio atomų skaičiaus santykis yra didesnis kaip 1:5 000.

Sunkusis parafinas, kuriame deuterio atomų ir paprastojo vandenilio atomų skaičiaus santykis yra didesnis kaip 1:5 000.

Mišiniai ir tirpalai, kuriuose deuterio atomų ir paprastojo vandenilio atomų skaičiaus santykis yra didesnis kaip 1:5 000.

Branduoliniai reaktoriai.

Urano izotopų atskyrimo dujų difuzijos būdu ar kitais būdais įranga.

Įranga, naudojama deuterio, jo junginių (įskaitant sunkųjų vandenį), bei darinių, taip pat mišinių ar tirpalų, kuriuose deuterio atomų ir paprastojo vandenilio atomų skaičiaus santykis yra didesnis kaip 1:5 000, gamybai:

- vandens elektrolizės pagrindu veikianti įranga,
- vandens, skysto vandenilio ir kitų medžiagų distiliavimo pagrindu veikianti įranga,
- vandenilio sulfido ir vandens izotopų mainų, vykstant temperatūros kaitai, pagrindu veikianti įranga,
- kitų būdų pagrindu veikianti įranga.

Įranga, specialiai sukurta radioaktyviosioms medžiagoms chemiškai apdoroti:

- apšvitinto kuro atskyrimo įranga:
  - taikant cheminius būdus (tirpiklius, nusodinimą, jonų mainus ir pan.),
  - taikant fizikinius būdus (frakcinį distiliavimą ir pan.),
- atliekų apdorojimo įranga,
- kuro perdirbimo įranga.

Transporto priemonės, specialiai skirtos ypač radioaktyvioms medžiagoms gabenti:

- vagonai ir vagonėliai, pritaikyti važiuoti bet kokio pločio bėgiais,
- motoriniai sunkvežimiai,
- motorizuotos atvirosios platformos prekėms pervežti,
- priekabos, puspriekabės ir kitos nemotorizuotos transporto priemonės.

Konteineriai su apsauginiu švino sluoksniu, saugančiu nuo spinduliuotės, skirti branduolinėms medžiagoms gabenti ir saugoti.

Dirbtiniai radioaktyvieji izotopai ir jų neorganiniai bei organiniai junginiai.

Nuotolinio valdymo mechaniniai manipulatoriai, skirti darbui su ypač radioaktyviomis medžiagomis:

- pritvirtinti arba judantys mechaniniai prietaisai, nepritaikyti rankiniam valdymui.

B sąrašas

(Pozicija panaikinta)

Ličio rūdos ir koncentratai.

Metalai, kuriuos galima naudoti branduoliniuose reaktoriuose:

- neapdorotas berilis,
- neapdorotas bismutas,
- neapdorotas niobis (kolumbis),
- neapdorotas cirkonis (be hafnio priemaišų),
- neapdorotas litis,
- neapdorotas aliuminis,
- neapdorotas kalcis,
- neapdorotas magnis.

Boro trifluoridas.

Bevandenis vandenilio fluoridas.

Chloro trifluoridas.

Bromo trifluoridas.

Ličio hidroksidas.

Ličio fluoridas.

Ličio chloridas.

Ličio hidridas.

Ličio karbonatas.

Berilio oksidas, kurį galima naudoti branduoliniuose reaktoriuose.

Ugniai atsparūs berilio oksido, kurį galima naudoti branduoliniuose reaktoriuose, luitai.

Kiti ugniai atsparūs berilio oksido, kurį galima naudoti branduoliniuose reaktoriuose, produktai.

Dirbtinis blokelių arba strypų formos grafitas, kuriame boro koncentracija yra mažesnė nei viena milijoninė dalis arba lygi jai ir kurio bendrasis mikroskopinis efektyvusis šiluminių neutronų absorbcijos skerspjūvis yra mažesnis nei 5 milibarnai arba lygus jiems.

Dirbtiniu būdu atskirti patvarieji izotopai.

Elektromagnetiniai jonų skirtuvai, įskaitant masių spektrografus ir masių spektrometrus.

Įrenginiai, imituojantys reaktoriaus veikimą (specialios analoginės skaičiavimo mašinos).

Nuotolinio valdymo mechaniniai manipulatoriai:

— rankinio valdymo (t. y. valdomi ranka kaip įrankiai).

Skysto metalo siurbliai.

Didelio vakuumo siurbliai.

Šilumokaičiai, skirti specialiai atominėms elektrinėms.

Spinduliuotės nustatymo prietaisai (ir jų atsarginės dalys), priklausantys vienai iš toliau išvardytų rūšių bei specialiai pagaminti arba pritaikytini branduolinei spinduliuotei, tokiai kaip alfa ir beta dalelės, gama spinduliai, neutronai ir protonai, nustatyti arba matuoti):

— Geigerio skaitikliai ir proporciniai skaitikliai,

— radiacijos nustatymo arba matavimo prietaisai, kuriuose naudojami Geigerio ir Miulerio vamzdeliai arba proporciniai skaitikliai,

— jonizacijos kameros,

- prietaisai, kuriuose naudojamos jonizacijos kameros,
- radiacijos nustatymo arba matavimo įranga, naudojama mineralų paieškoms ir reaktoriaus, oro, vandens ir dirvožemio monitoringui,
- neutronų detektoriai, kuriuose naudojamas boras, boro trifluoridas, vandenilis arba skilioji medžiaga,
- nustatymo arba matavimo prietaisai, kurių konstrukcijoje yra neutronų detektoriai, kuriuose naudojamas boras, boro trifluoridas, vandenilis arba skilioji medžiaga,
- scintiliaciniai kristalai, sumontuoti arba įtaisyti po metaliniu aptaisu (kietieji scintiliatoriai),
- nustatymo arba matavimo prietaisai, kuriuose naudojami skystieji, kietieji arba dujiniai scintiliatoriai,
- stiprintuvai, specialiai skirti branduoliniams matavimams, tarp jų tiesiniai stiprintuvai, pradiniai stiprintuvai, paskirstytieji stiprintuvai ir amplitudiniai impulsų analizatoriai,
- sutapčių prietaisai, naudojami kartu su radiacijos detektoriais,
- elektroskopai ir elektrometrai, įskaitant dozimetrus (tačiau išskyrus prietaisus mokymo tikslams, paprastus metalo plokštelės elektroskopus, dozimetrus, skirtus naudoti specialiai su medicinine rentgeno aparatūra bei elektrostatinių matavimų prietaisai),
- prietaisai, kuriais galima išmatuoti mažesnę nei vienas pikoamperas srovę,
- fotodaugintuvų vamzdeliai su fotokatodu, sukuriančiu mažiausiai 10 mikroamperų vienam liumenui srovę, kuriame vidutinis stiprinimas yra didesnis nei 10^5 , taip pat visos kitos teigiamais jonais aktyvuojamų elektroninių daugintuvų rūšys,
- matuokliai ir elektroniniai integraciniai matuokliai radiacijai nustatyti.

Ciklotronai, Van de Grafo arba Kokrofto ir Voltono elektrostatiniai generatoriai, tiesiniai greitintuvai bei kiti prietaisai, galintys branduolinėms dalelėms suteikti didesnę nei 1 MeV energiją.

Magnetai, specialiai sukurti ir sukonstruoti naudoti pirmiau minėtuose prietaisuose ir įrangoje (ciklotronuose ir t. t.).

Greitinimo ir fokusavimo vamzdžiai, naudojami masių spektrometruose ir masių spektrografuose.

Intensyvūs elektroniniai teigiamų jonų šaltiniai, skirti naudoti kartu su dalelių greitintuvais, masės spektrometrais ir panašiais prietaisais.

Antiradiacinis lakštinis stiklas:

- lietas arba valcuotas lakštinis stiklas (įskaitant armuotą stiklą arba stiklą padengtu paviršiumi), keturkampio arba stačiakampio formos, šlifuotas arba poliruotas, tačiau daugiau neapdorotas,
- lietas arba valcuotas lakštinis stiklas (šlifuotas, poliruotas arba šiais būdais neapdorotas), supjaustytas kitokia nei keturkampio ar stačiakampio forma arba išlenktas ar kitaip apdorotas (pavyzdžiui, nusklembtomis briaunomis ar graviruotas),
- apsauginis stiklas, taip pat apdirbtas ir pagamintas iš grūdinto stiklo arba iš dviejų ar daugiau stiklo sluoksnių.

Oro nepraleidžiantys drabužiai, apsaugantys nuo spinduliuotės arba radioaktyviosios taršos, pagaminti:

- iš plastiko,
- iš gumos,
- iš impregnuotos arba su paviršiaus apsaugine danga medžiagos ir skirti:
  - vyrams,
  - moterims.

Difenilas (kai turimas omenyje aromatinis angliavandenilis $C_6H_5C_6H_5$).

Terfenilas.

V PRIEDAS

**ŠIOS SUTARTIES 215 STRAIPSNYJE NURODYTA PRADINĖ MOKSLINIŲ TYRIMŲ IR MOKYMO
PROGRAMA***(Panaikintas)*

PROTOKOLAI

PROTOKOLAS DĖL NACIONALINIŲ PARLAMENTŲ VAIDMENS EUROPOS SAJUNGOJE

AUKŠTOSIOS SUSITARIANČIOS ŠALYS,

PRISIMINDAMOS, kad nacionalinių parlamentų vykdomas nuodugnus savo vyriausybių veiklos, susijusios su Europos Sąjungos veikla, tikrinimas yra kiekvienos valstybės narės konkrečios konstitucinės struktūros bei praktikos dalykas,

NORĖDAMOS skatinti nacionalinius parlamentus aktyviau dalyvauti Europos Sąjungos veikloje ir plėsti jų galimybes reikšti savo nuomonę dėl Europos Sąjungos teisėkūros procedūra priimamų aktų projektų ir dėl kitų juos ypač dominančių dalykų,

SUSITARĖ dėl šių nuostatų, kurios pridedamos prie Europos Sąjungos sutarties, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties:

I ANTRAŠTINĖ DALIS

INFORMACIJA NACIONALINIAMS PARLAMENTAMS

1 straipsnis

Savo konsultacinio pobūdžio dokumentus (žaliąją knygą, baltąją knygą ir komunikatus), kai jie paskelbiami, Komisija tiesiogiai perduoda nacionaliniams parlamentams. Metines teisėkūros programas ir visus kitus teisėkūros planavimo ar politikos strateginius dokumentus ji taip pat perduoda nacionaliniams parlamentams tuo pačiu metu kaip ir Europos Parlamentui ir Tarybai.

2 straipsnis

Europos Parlamentui ir Tarybai pateikiami teisėkūros procedūra priimamų aktų projektai perduodami nacionaliniams parlamentams.

Šiame protokole „teisėkūros procedūra priimamo akto projektas“ – tai Komisijos pasiūlymai, valstybių narių grupės iniciatyvos, Europos Parlamento iniciatyvos, Teisingumo Teismo prašymai, Europos centrinio banko rekomendacijos ir Europos investicijų banko prašymai dėl teisėkūros procedūra priimamo akto priėmimo.

Komisija savo pasiūlytus teisėkūros procedūra priimamų aktų projektus tiesiogiai perduoda nacionaliniams parlamentams tuo pačiu metu kaip ir Europos Parlamentui ir Tarybai.

Europos Parlamentas savo pasiūlytus teisėkūros procedūra priimamų aktų projektus tiesiogiai perduoda nacionaliniams parlamentams.

Valstybių narių grupės, Teisingumo Teismo, Europos centrinio banko ar Europos investicijų banko pasiūlytus teisėkūros procedūra priimamų aktų projektus Taryba perduoda nacionaliniams parlamentams.

3 straipsnis

Protokole dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo nustatyta tvarka nacionaliniai parlamentai gali pateikti Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos pirmininkams pagrįstą nuomonę dėl teisėkūros procedūra priimamo akto projekto atitikimo subsidiarumo principui.

Jei teisėkūros procedūra priimamo akto projektą siūlo valstybių narių grupė, Tarybos pirmininkas pagrįstą nuomonę (nuomones) perduoda tų valstybių narių vyriausybėms.

Jei teisėkūros procedūra priimamo akto projektą siūlo Teisingumo Teismas, Europos centrinis bankas ar Europos investicijų bankas, Tarybos pirmininkas pagrįstą nuomonę (nuomones) perduoda atitinkamai institucijai ar organui.

4 straipsnis

Nuo momento, kai visomis oficialiomis Sąjungos kalbomis nacionaliniams parlamentams pateikiamas teisėkūros procedūra priimamo akto projektas, iki jo įtraukimo į preliminarią Tarybos posėdžių darbotvarkę jam priimti arba pozicijai priimti pagal teisėkūros procedūrą, turi praeiti aštuonios savaitės. Išimtys įmanomos skubos atvejais, kurių motyvai nurodomi Tarybos akte arba pozicijoje. Per tas aštuonias savaites susitarimas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto projekto gali būti priimamas tik deramai pagrįstais skubos atvejais. Išskyrus deramai pagrįstus skubos atvejus, nuo teisėkūros procedūra priimamo akto projekto įtraukimo į preliminarią Tarybos posėdžių darbotvarkę iki pozicijos priėmimo turi praeiti dešimt dienų.

5 straipsnis

Tarybos posėdžių darbotvarkės ir rezultatai, įskaitant posėdžių, kuriuose Taryba svarsto teisėkūros procedūra priimamų aktų projektus, protokolus, tiesiogiai perduodami nacionaliniams parlamentams tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių vyriausybėms.

6 straipsnis

Kai Europos Vadovų Taryba ketina pasiremti Europos Sąjungos sutarties 48 straipsnio 7 dalies pirmąja ar antrąja pastraipa, nacionaliniams parlamentams turi būti pranešama apie Europos Vadovų Tarybos iniciatyvą ne vėliau kaip prieš šešis mėnesius iki bet kokio sprendimo priėmimo.

7 straipsnis

Audito Rūmai savo metinę ataskaitą perduoda susipažinti nacionaliniams parlamentams tuo pačiu metu kaip ir Europos Parlamentui ir Tarybai.

8 straipsnis

Kai nacionalinę parlamentinę sistemą sudaro ne vieneri rūmai, 1–7 straipsniai taikomi kiekvieniems rūmams.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

TARPPARLAMENTINIS BENDRADARBIAVIMAS

9 straipsnis

Europos Parlamentas ir nacionaliniai parlamentai kartu nustato, kaip Sąjungoje veiksmingai ir reguliariai organizuoti bei skatinti tarpparlamentinį bendradarbiavimą.

10 straipsnis

Sąjungos reikalų parlamentinių komitetų konferencija gali pateikti bet kokią, jos nuomone, tinkamą pasiūlymą Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai. Ši konferencija taip pat skatina nacionalinius parlamentus ir Europos Parlamentą, įskaitant jų specialiuosius komitetus, keistis informacija ir geriausia praktika. Ji taip pat gali organizuoti tarpparlamentines konferencijas konkrečiais klausimais, ypač skirtas bendrai užsienio ir saugumo politikai, įskaitant bendrą saugumo ir gynybos politiką, svarstyti. Konferencijos pasiūlymai nevaržo nacionalinių parlamentų ir iš anksto nenulemia jų pozicijų.

PROTOKOLAS DĖL EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMO STATUTO

AUKŠTOSIOS SUSITARIANČIOS ŠALYS,

SIEKDAMOS išdėstyti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 281 straipsnyje numatytą Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statutą,

SUSITARĖ dėl šių nuostatų, kurios pridedamos prie Europos Sąjungos sutarties, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties:

1 straipsnis

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas sudaromas ir veikia pagal Sutarčių, Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties (EAEB sutarties) ir šio Statuto nuostatas.

I ANTRAŠTINĖ DALIS

TEISĖJAI IR GENERALINIAI ADVOKATAI

2 straipsnis

Kiekvienas teisėjas, prieš pradėdamas eiti savo pareigas, viešame Teisingumo Teismo posėdyje prisiėkia savo pareigas atlikti nešališkai ir sąžiningai ir saugoti Teismo pasitarimų slaptumą.

3 straipsnis

Teisėjams suteikiamas imunitetas nuo jurisdikcijos. Baigę eiti savo pareigas, jie ir toliau naudojami imunitetu savo veiksmų, atliktų einant teisėjo pareigas, įskaitant pasisakymus žodžiu ir raštu, atžvilgiu.

Teisingumo Teismas, posėdžiaudamas visos sudėties, gali atšaukti tokį imunitetą. Jeigu sprendimas susijęs su Bendrojo Teismo ar specializuoto teismo nariu, Teismas sprendžia pasikonsultavęs su atitinkamu teismu.

Jei, Teismui atšaukus imunitetą, vienam iš jo teisėjų iškeliami baudžiamoji byla, bet kurioje iš valstybių narių jis gali būti teisiamas tik tokio teismo, kurio jurisdikcijai priklauso teisti aukščiausių valstybės teismų teisėjus.

Protokolo dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų 11–14 ir 17 straipsniai Europos Sąjungos Teisingumo Teismo teisėjams, generaliniams advokatams, teismo kancleriui ir pranešėjų pavaduotojams taikomi nepažeidžiant pirmesnėse pastraipose nustatytų nuostatų dėl teisėjų imuniteto nuo jurisdikcijos.

4 straipsnis

Teisėjai negali eiti jokių politinių ar administracinių pareigų.

Jie negali turėti jokio kito mokamo ar nemokamo darbo, išskyrus ypatingus atvejus, kai Taryba, sprendama paprasta balsų dauguma, padaro išimtį tuo klausimu.

Pradėdami eiti savo pareigas, jie iškilmingai pasižada per savo kadenciją ir jai pasibaigus gerbti su savo pareigomis susijusius įsipareigojimus, ypač savo pareigą sąžiningai ir apdairiai elgtis nustoję eiti šias pareigas, sutikdami eiti tam tikras skiriamąsias pareigas ar gauti tam tikrą naudą.

Bet kokios su šiomis nuostatomis susijusios abejonės sprendžiamos Teisingumo Teismo sprendimu. Jeigu sprendimas susijęs su Bendrojo Teismo ar specializuoto teismo nariu, Teismas sprendžia pasikonsultavęs su atitinkamu teismu.

5 straipsnis

Išskyrus įprasto pakeitimo ar mirties atvejį, teisėjas savo pareigas nustoja eiti, kai atsistatydina.

Atsistatydindamas teisėjas savo atsistatydinimo pareiškimą adresuoja Teisingumo Teismo pirmininkui, kuris jį persiunčia Tarybos pirmininkui. Tokiu būdu pranešus apie atsistatydinimą, teisėjo vieta tampa laisva.

Išskyrus tuos atvejus, kai taikomos 6 straipsnio nuostatos, teisėjas lieka eiti savo pareigas tol, kol jas perima jį keičiantis teisėjas.

6 straipsnis

Teisėjas gali būti atleistas iš pareigų arba netekti teisės į pensiją ar kitas vietoj jos mokamas išmokas tiksliai tuo atveju, jei Teisingumo Teismo teisėjų ir generalinių advokatų vieninga nuomone jis nebeatitinka keliamų reikalavimų ar nevykdo su šiomis pareigomis susijusių įsipareigojimų. Pats teisėjas tokiuose svarstymuose nedalyvauja. Jeigu atitinkamas asmuo yra Bendrojo Teismo ar specializuoto teismo narys, Teismas sprendžia pasikonsultavęs su atitinkamu teismu.

Teismo kancleris perduoda Teismo sprendimą Europos Parlamento pirmininkui bei Komisijos pirmininkui ir praneša apie jį Tarybos pirmininkui.

Priėmus sprendimą atleisti teisėją iš pareigų, teisėjo vieta tampa laisva pranešus apie šį sprendimą Tarybos pirmininkui.

7 straipsnis

Teisėjas, turintis užimti Teismo nario, kurio kadencija dar nepasibaigė, vietą, skiriamas likusiam to nario kadencijos laikui.

8 straipsnis

2–7 straipsnių nuostatos taikomos generaliniams advokatams.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

TEISINGUMO TEISMO ORGANIZACINIAI KLAUSIMAI

9 straipsnis

Kas treji metai yra keičiama dalis teisėjų, pakaitomis keičiami keturiolika ir trylika teisėjų.

Kas treji metai yra keičiama dalis generalinių advokatų. Kiekvieną kartą pakaitomis keičiami keturi generaliniai advokatai.

10 straipsnis

Teismo kancleris Teisingumo Teismui prisiekia savo pareigas atlikti nešališkai ir sąžiningai bei saugoti Teismo pasitarimų slaptumą.

11 straipsnis

Tais atvejais, kai Teismo kancleris negali dalyvauti Teisingumo Teismo posėdžiuose, Teismas pasirūpina, kad kanclerį pakeistų kitas asmuo.

12 straipsnis

Kad Teisingumo Teismas galėtų vykdyti savo funkcijas, jame dirbti paskiriami pareigūnai ir kiti tarnautojai. Jie yra atskaitingi Teismo kancleriui ir pavaldūs pirmininkui.

13 straipsnis

Teisingumo Teismo prašymu Europos Parlamentas ir Taryba sprendami pagal įprastą teisėkūros procedūrą gali numatyti skirti pranešėjo pavaduotojus ir nustatyti jų tarnybos taisykles. Pranešėjo pavaduotojų gali būti reikalaujama, laikantis procedūros reglamente nustatytų sąlygų, dalyvauti Teismo pasirengime bylos nagrinėjimui ir bendradarbiauti su teisėju pranešėju.

Pranešėjo pavaduotojai renkami iš asmenų, kurių nepriklausomumas nekelia abejonių ir kurie turi reikalingą teisinę kvalifikaciją; juos skiria Taryba, sprendama paprasta balsų dauguma. Jie prieš Teismą prisiekia vykdyti savo pareigas nešališkai ir sąžiningai bei saugoti Teismo pasitarimų slaptumą.

14 straipsnis

Reikalaujama, kad teisėjai, generaliniai advokatai ir Teismo kancleris gyventų ten, kur yra Teisingumo Teismo būstinė.

15 straipsnis

Teisingumo Teismo posėdžiai vyksta nuolat. Teismo atostogų trukmę Teismas nustato atsižvelgdamas į veiklos reikmes.

16 straipsnis

Teisingumo Teismas sudaro iš trijų ir penkių teisėjų susidedančias kolegijas. Teisėjai iš savo tarpo išsirenka kolegijų pirmininkus. Iš penkių teisėjų sudarytų kolegijų pirmininkai renkami trejiems metams. Jie gali būti perrenkami dar vienai kadencijai.

Didžioji kolegija susideda iš 13 teisėjų. Jai pirmininkauja Teismo pirmininkas. Didžiosios kolegijos nariai taip pat yra iš penkių teisėjų sudarytų kolegijų pirmininkai ir kiti pagal procedūros reglamentą paskirti teisėjai.

Teismas posėdžiauja Didžiosios kolegijos sudėties, kai to reikalauja bylos šalimi esanti valstybė narė ar Sąjungos institucija.

Teismas posėdžiauja visos sudėties, kai jame yra iškeliama byla pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 228 straipsnio 2 dalį, 245 straipsnio 2 dalį, 247 straipsnį ar 286 straipsnio 6 dalį.

Be to, tais atvejais, kai byla yra ypač svarbi, Teismas, išklauses generalinį advokatą, gali nuspręsti perduoti bylą visos sudėties Teismui.

17 straipsnis

Teisingumo Teismo sprendimai galioja tik tada, kai bylą svarstant dalyvauja nelyginis jo narių skaičius.

Kolegijų, susidedančių iš trijų ar penkių teisėjų, sprendimai galioja tik tada, kai juos priima trys teisėjai.

Didžiosios kolegijos sprendimai galioja tik tada, kai posėdyje dalyvauja devyni teisėjai.

Visos sudėties Teismo sprendimai galioja, jei posėdyje dalyvauja 15 teisėjų.

Jei vienas iš kolegijos teisėjų posėdyje dalyvauti negali, laikantis procedūros reglamente nustatytų sąlygų, jame dalyvauti gali būti paprašyta kitos kolegijos teisėjo.

18 straipsnis

Nė vienam iš teisėjų ar generalinių advokatų neleidžiama dalyvauti nagrinėjant bylas, kuriose jie anksčiau yra dalyvavę kaip atstovai ar patarėjai, ar gynę vienos iš šalių interesus arba į kurias jie buvo pakviesti pasisakyti kaip teismo ar tyrimo komisijos nariai ar kitas pareigas einantys asmenys.

Jei dėl kokių nors ypatingų priežasčių teisėjas ar generalinis advokatas mano, kad jam nederėtų dalyvauti sprendžiant ar nagrinėjant tam tikrą bylą, jis apie tai praneša pirmininkui. Jei dėl kokių nors ypatingų priežasčių pirmininkas mano, kad teisėjas ar generalinis advokatas neturėtų dalyvauti nagrinėjant tam tikrą bylą ar teikti išvadą joje, jis apie tai praneša tokiam teisėjui ar generaliniam advokatui.

Bet kokios kliūtys, išskylančios taikant šio straipsnio nuostatas, šalinamos Teisingumo Teismo sprendimu.

Nė viena iš bylos šalių negali prašyti, kad būtų pakeista Teismo ar vienos iš jo kolegijų sudėtis dėl kurio nors teisėjo pilietybės ar dėl to, kad Teisme ar kolegijose nėra tos bylos šalies pilietybės teisėjo.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

TEISINGUMO TEISMO PROCESO TVARKA

19 straipsnis

Valstybėms narėms ir Sąjungos institucijoms Teisingumo Teisme atstovauja kiekvienai bylai skiriamas atstovas; atstovui gali padėti patarėjas arba advokatas.

Lygiai taip pat yra atstovaujama valstybėms, kurios nėra narės, tačiau yra Europos ekonominės erdvės susitarimo šalys, ir tame susitarime nurodytai ELPA priežiūros institucijai.

Kitoms bylų šalims turi atstovauti advokatas.

Bylos šaliai Teisme gali atstovauti tik advokatas, turintis leidimą verstis advokato praktika valstybės narės ar kitos valstybės, kuri yra Europos ekonominės erdvės susitarimo šalis, teisme.

Tokie atstovai, patarėjai ir advokatai, dalyvaujantys bylas nagrinėjant Teisme, naudojami būtinomis teisėmis ir imunitetais, įgalinančiais juos nepriklausomai vykdyti savo pareigas, laikantis procedūros reglamente nustatytų sąlygų.

Bylas nagrinėjant dalyvaujančių patarėjų ir advokatų atžvilgiu, Teismas, laikydamasis procedūros reglamente nustatytų sąlygų, naudojami teismams paprastai suteikiamais įgaliojimais.

Universiteto dėstytojai, kurie yra vienos iš valstybių narių piliečiai ir kuriems jų teisės aktai suteikia atstovavimo teisę teisme, Teisme naudojami tokiomis pat teisėmis, kurias šis straipsnis suteikia advokatams.

20 straipsnis

Teisingumo Teismo procesą sudaro dvi dalys: rašytinė ir žodinė.

Rašytinę proceso dalį sudaro procesą pradedantys ir kiti pareiškimai, gynybos argumentai bei pastabos, perduodami bylos šalims ir Sąjungos institucijoms, kurių sprendimai yra ginčijami, taip pat atsakymai į juos, jei tokių esama, bei visi patvirtinamieji raštai ir dokumentai arba jų patvirtinti nuorašai.

Visus šiuos pranešimus procedūros reglamente nustatyta tvarka ir laiku perduoda Teismo kancleris.

Žodinį procesą sudaro susipažinimas su teisėjo pranešėjo pateiktu pranešimu, atstovų, patarėjų ir advokatų išklausymas, generalinio advokato išvada, taip pat liudytojų ir ekspertų, jei tokių esama, išklausymas.

Tais atvejais, kai Teismas mano, kad byla neiškelia naujo teisės klausimo, jis gali, išklausęs generalinį advokatą, nuspręsti, jog byla turi būti sprendžiama be generalinio advokato pateiktos išvados.

21 straipsnis

Bylos Teisingumo Teisme keliamos pareiškiant ieškinį, pateikiamą Teismo kancleriui. Ieškinyje nurodoma ieškovo vardas, pavardė ar pavadinimas ir nuolatinis adresas, bei ieškinį pasirašiusiojo apibūdinimas, taip pat atsakovo ar atsakovų vardas, pavardė ar pavadinimas, ginčo dalykas, reikalavimai bei pagrindų, kuriais remiamasi ieškinyje, santrauka.

Jei reikia, prie ieškinio pridedamas aktas, kurį prašoma paskelbti negaliojančiu, o Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 265 straipsnyje nurodytomis aplinkybėmis – dokumentai, patvirtinantys datą, kada, laikantis to straipsnio, atitinkamos institucijos buvo paprašyta priimti sprendimą. Jei prie ieškinio dokumentai nėra pridėti, Teismo kancleris paprašo suinteresuotos šalies pateikti juos per protingą terminą, tačiau tokiu atveju šaliai tuos dokumentus pateikus nustatytam terminui jau pasibaigus, jos teisės iškelti bylą nenustoja galiojusios.

22 straipsnis

Byla, kuriai taikomas EAEB sutarties 18 straipsnis, Teisingumo Teismui pateikiama adresuojant apeliacinį skundą Teismo kancleriui. Apeliaciniame skunde nurodoma pareiškėjo vardas, pavardė ar pavadinimas, nuolatinis adresas ir skundą pasirašiusiojo apibūdinimas, taip pat apskundžiamas sprendimas, šalių, prieš kurias paduodamas apeliacinis skundas, vardai, pavardės ar pavadinimai, ginčo dalykas, reikalavimai bei pagrindų, kuriais remiamasi apeliaciniame skunde, santrauka.

Prie apeliacinio skundo pridedama patvirtinta ginčijamo Arbitražo komiteto sprendimo kopija.

Teismui atmetus apeliacinį skundą, Arbitražo komiteto sprendimas tampa galutinis.

Teismui panaikinus Arbitražo komiteto sprendimą, vienos iš bylos šalių iniciatyva byla prireikus gali būti atnaujinta Arbitražo komitete. Jis teisės klausimais laikosi Teismo priimtų sprendimų.

23 straipsnis

Bylose, kurioms taikomas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 267 straipsnis, valstybės narės teismas Teisingumo Teismui praneša apie sprendimą, kuriuo bylos nagrinėjimas sustabdomas, o byla perduodama Teisingumo Teismui. Po to Teismo kancleris apie tokį sprendimą praneša bylos šalims, valstybėms narėms ir Komisijai bei Sąjungos institucijai, įstaigai ar organui, priėmusiam teisės aktą, kurio galiojimas ar aiškinimas yra ginčijami.

Bylos šalys, valstybės narės, Komisija ir tam tikrais atvejais Sąjungos institucija, įstaiga ar organas, priėmęs teisės aktą, kurio galiojimas ar aiškinimas yra ginčijami, turi teisę per du mėnesius nuo tokio pranešimo pateikimo pateikti Teismui pareiškimus ar rašytines pastabas.

Be to, bylose, kurioms taikomas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 267 straipsnis, Teismo kancleris apie nacionalinio teismo sprendimą taip pat praneša valstybėms, kurios nėra narės, tačiau yra Europos ekonominės erdvės susitarimo šalys, ir tame susitarime nurodytai ELPA priežiūros institucijai, kurios gali per du mėnesius nuo tokio pranešimo, kai byla yra susijusi su viena iš to susitarimo taikymo sričių, pateikti Teismui pareiškimus ar rašytines pastabas.

Kai Tarybos ir vienos ar kelių valstybių, kurios nėra narės, sudarytame susitarime dėl konkretaus reguliavimo dalyko numatyta, kad toms valstybėms turi būti suteikta teisė pateikti pareiškimus arba rašytines pastabas, kai valstybės narės teismas perduoda klausimą, kuris patenka į susitarimo taikymo sritį, Teisingumo Teismui priimti prejudicinį sprendimą, apie nacionalinio teismo sprendimą tuo klausimu taip pat pranešama atitinkamoms valstybėms, kurios nėra narės. Tos valstybės gali pateikti Teismui pareiškimus arba rašytines pastabas per du mėnesius nuo tokio pranešimo dienos.

23a straipsnis (*)

Procedūros reglamente gali būti numatyta pagreitinta procedūra, o prašymų priimti prejudicinius sprendimus, susijusius su laisvės, saugumo ir teisingumo erdve, atvejais – sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūra.

Šiose procedūrose gali būti numatytas trumpesnis nei 23 straipsnyje numatytas pareiškimų arba rašytinių pastabų pateikimo terminas ir, nukrypstant nuo 20 straipsnio ketvirtosios pastraipos, – generalinio advokato išvados nepateikimas.

(*) Straipsnis įterptas Sprendimu 2008/79/EB, Euratomas (OL L 24, 2008 12 29, p. 42).

Be to, sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūroje gali būti numatyta, kad ribojama, kurioms šalims ir kitiems suinteresuotiesiems asmenims, nurodytiems 23 straipsnyje, leidžiama pateikti pareiškimus arba rašytines pastabas, o ypatingos skubos atvejais – kad praleidžiama rašytinė proceso dalis.

24 straipsnis

Teisingumo Teismas gali reikalauti, kad bylos šalys pateiktų visus Teismo pageidaujamus dokumentus ir informaciją. Atsisakymas tai daryti yra oficialiai užregistruojamas.

Teismas taip pat gali reikalauti, kad valstybės narės ir institucijos, įstaigos ar organai, kurios nėra bylos šalys, pateiktų visą informaciją, Teismo manymu, būtiną nagrinėjant tą bylą.

25 straipsnis

Teisingumo Teismas gali bet kuriuo metu patikėti bet kuriam asmeniui, organui, valdžios institucijai, komitetui ar kitai jo pasirinktai organizacijai pateikti eksperto išvadas.

26 straipsnis

Liudytojai gali būti apklausiami laikantis procedūros reglamente nustatytų sąlygų.

27 straipsnis

Neatvykusių liudytojų atžvilgiu Teisingumo Teismas naudojasi galiomis, paprastai suteikiamomis teismams, ir tokiems liudytojams gali skirti pinigines baudas laikantis procedūros reglamente nustatytų sąlygų.

28 straipsnis

Liudytojai ir ekspertai parodymus gali duoti davę priesaiką, kurios formą ir pobūdį nustato procedūros reglamentas arba liudytojo ar eksperto šalies teisės aktai.

29 straipsnis

Teisingumo Teismas gali priimti nutartį, kad liudytojai ar ekspertai parodymus teisminei institucijai duotų savo nuolatinėje gyvenamojoje vietoje.

Tokia nutartis siunčiama vykdyti kompetentingai teismo institucijai laikantis procedūros reglamente nurodytų sąlygų. Dokumentai, parengti vykdant teisinės pagalbos prašymą, jam gražinami tomis pačiomis sąlygomis.

Teismas padengia su tuo susijusias išlaidas, tačiau tai neapriboja jo teisės prireikus paskirti tas išlaidas bylos šalims.

30 straipsnis

Valstybė narė bet koki liudytojo ar eksperto priesaikos pažeidimą vertina taip, lyg jis būtų padarytas liudijant tos valstybės teisme, kurio jurisdikcijai priklauso civilinių bylų nagrinėjimas. Teisingumo Teismo prašymu atitinkama valstybė narė iškelia pažeidėjui bylą savo kompetentingame teisme.

31 straipsnis

Teismo posėdžiai yra vieši, nebent Teisingumo Teismas dėl svarbių priežasčių savo iniciatyva ar bylos šalių prašymu priima kitokį sprendimą.

32 straipsnis

Posėdžio metu Teisingumo Teismas gali apklausti ekspertus, liudytojus ir pačias bylos šalis, tačiau pastarosios kreiptis į Teismą gali tik per savo atstovus.

33 straipsnis

Visi posėdžiai protokoluojami, protokolus pasirašo pirmininkas ir Teismo kancleris.

34 straipsnis

Pirmininkas sudaro posėdžių tvarkaraštį.

35 straipsnis

Teisingumo Teismo pasitarimai yra ir išlieka slapti.

36 straipsnis

Sprendimuose nurodomos priežastys, kuriomis jie yra grindžiami. Juose nurodomos pasitarimuose dalyvavusių teisėjų pavardės.

37 straipsnis

Sprendimus pasirašo pirmininkas ir Teismo kancleris. Jie perskaitomi viešame Teismo posėdyje.

38 straipsnis

Teisingumo Teismas sprendžia bylinėjimosi išlaidų klausimą.

39 straipsnis

Teisingumo Teismo pirmininkas, pasinaudodamas summarine bylos nagrinėjimo tvarka, kuri nustatoma procedūros reglamentu ir kuri tiek, kiek būtina, gali skirtis nuo kai kurių šio Statuto taisyklių, pateiktų pareiškimų atžvilgiu gali priimti nutarimą sustabdyti akto taikymą, kaip numatyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 278 straipsnyje ir EAEB sutarties 157 straipsnyje, arba paskirti laikinas apsaugos priemonės pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 279 straipsnį, arba sustabdyti priverstinį sprendimo vykdymą laikantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 299 straipsnio ketvirtosios pastraipos ar EAEB sutarties 164 straipsnio trečiosios pastraipos.

Tais atvejais, kai pirmininkas negali dalyvauti posėdyje, laikantis procedūros reglamente nustatytų sąlygų jį pakeičia kitas teisėjas.

Pirmininko arba jį pakeitusio teisėjo nutartis yra negalutinė ir jokia būdu nekliudo Teismo bylos nagrinėjimui iš esmės.

40 straipsnis

Valstybės narės ir Sąjungos institucijos gali įstoti į Teisingumo Teisme nagrinėjamas bylas.

Tokia pat teise gali pasinaudoti Sąjungos įstaigos ir organai bei kiti asmenys, galintys įrodyti suinteresuotumą Teismui pateiktos bylos baigtimi. Fiziniai ar juridiniai asmenys negali įstoti į bylas tarp valstybių narių, Sąjungos institucijų arba valstybių narių ir Sąjungos institucijų.

Nepažeisdamos antrosios pastraipos, valstybės, kurios nėra narės, tačiau yra Europos ekonominės erdvės susitarimo šalys, ir tame susitarime nurodyta ELPA priežiūros institucija gali įstoti į Teisme nagrinėjamas bylas, kai jos yra susijusios su viena iš to susitarimo taikymo sričių.

Prašyme įstoti į bylą nurodomi paaiškinimai gali būti pateikiami tik vienos iš šalių reikalavimams paremti.

41 straipsnis

Tais atvejais, kai atsakovas nepateikia rašytinių gynybos argumentų po to, kai nustatyta tvarka to buvo pareikalauta, Teismo sprendimas tos bylos šalies nenaudai priimamas už akių. Protestą dėl tokio sprendimo galima paduoti per vieną mėnesį nuo jo pranešimo dienos. Protestas negali sustabdyti atsakovui jo nenaudai už akių priimto sprendimo vykdymo, išskyrus tuos atvejus, kai Teisingumo Teismas priima kitokį sprendimą.

42 straipsnis

Valstybės narės, Sąjungos institucijos, įstaigos ir organai bei visi kiti fiziniai ar juridiniai asmenys gali procedūros reglamente nustatytais atvejais ir sąlygomis iškelti trečiojo asmens bylą, kad užginčytų sprendimą, priimtą jiems nedalyvaujant, jei toks sprendimas pažeidžia jų teises.

43 straipsnis

Iškilus abejonių dėl sprendimo esmės ar apimties, Teisingumo Teismas bet kurios iš bylos šalių ar suinteresuotos Sąjungos institucijos prašymu pateikia reikiamus paaiškinimus.

44 straipsnis

Prašymas peržiūrėti priimtą sprendimą gali būti pateiktas Teisingumo Teismui tik nustačius tokio pobūdžio faktą, kuris gali būti laikomas lemiamu veiksmu ir kuris priimant sprendimą nebuvo žinomas nei Teismui, nei bylos šaliai, reikalaujančiai sprendimą peržiūrėti.

Bylos peržiūrėjimas pradedamas Teismo sprendimu, kuriuo aiškiai nurodomas naujo fakto buvimas, pripažįstama, jog tas faktas yra tokio pobūdžio, kad bylą būtų galima nagrinėti iš naujo, bei paskelbiama, jog tuo pagrindu prašymas yra priimtinas.

Prašyti peržiūrėti bylą nebegalima praėjus 10 metų nuo sprendimo priėmimo.

45 straipsnis

Terminų pratęsimas dėl nuotolių nustatomas procedūros reglamentu.

Vienai iš šalių praleidus nustatytą terminą, jos teisių tai neapriboja, jei tik ji įrodo, kad taip atsitiko dėl aplinkybių, kurių nebuvo galima numatyti ar dėl *force majeure*.

46 straipsnis

Bylos prieš Sąjungą su deliktine atsakomybe susijusiais klausimais nebekeliamos praėjus penkeriems metams po tokio įvykio, dėl kurio norima bylą iškelti. Ieškinio senaties terminas nutraukiamas, jei pradedamas procesas Teisingumo Teisme arba jei prieš iškeliant tokią bylą nukentėjusioji šalis paduoda prašymą atitinkamai Sąjungos institucijai. Pastaruoju atveju byla turi būti iškelta per Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 263 straipsnyje nustatytą dviejų mėnesių laikotarpį; tam tikrais atvejais taikomos Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 265 straipsnio antrosios pastraipos nuostatos.

Šis straipsnis taip pat taikomas ieškiniams prieš Europos centrinę banką dėl deliktinės atsakomybės.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDRASIS TEISMAS

47 straipsnis

9 straipsnio pirmoji pastraipa, 14 ir 15 straipsniai, 17 straipsnio pirmoji, antroji, ketvirtoji ir penktoji pastraipos bei 18 straipsnis taikomi Bendrajam Teismui ir jo nariams.

3 straipsnio ketvirtoji pastraipa ir 10, 11 bei 14 straipsniai taikomi *mutatis mutandis* Bendrojo Teismo kancleriui.

48 straipsnis

Bendrąjį Teismą sudaro dvidešimt septyni teisėjai.

49 straipsnis

Bendrojo Teismo nariai gali būti kviečiami atlikti generalinio advokato užduotį.

Generalinio advokato pareiga – viešame posėdyje visiškai nešališkai ir nepriklausomai teikti motyvuotą išvadą dėl tam tikrų Bendrajam Teismui pateiktų bylų, stengiantis Bendrajam Teismui padėti atlikti savo uždavinių.

Tokių bylų parinkimo kriterijai, taip pat generalinių advokatų skyrimo tvarka nustatoma Bendrojo Teismo procedūros reglamente.

Teismo narys, pakviestas byloje atlikti generalinio advokato užduotį, negali dalyvauti priimant tos bylos sprendimą.

50 straipsnis

Bendrasis Teismas posėdžiauja iš trijų ar penkių teisėjų susidedančiose kolegijose. Teisėjai iš savo tarpo išsirenka kolegijų pirmininkus. Iš penkių teisėjų sudarytų kolegijų pirmininkai renkami trejiems metams. Jie gali būti perrenkami dar vienai kadencijai.

Kolegijų sudėtį ir bylų paskirstymą joms reglamentuoja procedūros reglamentas. Tam tikrais procedūros reglamente reglamentuojamais atvejais Bendrasis Teismas gali posėdžiauti visos sudėties arba jį gali sudaryti vienas teisėjas.

Procedūros reglamente taip pat gali būti nustatyta, kad Bendrasis Teismas jame nurodytais atvejais ir sąlygomis gali posėdžiauti Didžiosios kolegijos sudėties.

51 straipsnis

Nukrypstant nuo Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 256 straipsnio 1 dalyje nustatytos taisyklės, tik Teisingumo Teismas turi jurisdikciją ieškiniams, nurodytiems Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 263 ir 265 straipsniuose, kai juos pareiškia valstybė narė dėl:

a) Europos Parlamento ar Tarybos, arba abiejų šių institucijų, jei jos veikia bendrai, veiksmo ar neveikimo, išskyrus:

- sprendimus, kuriuos Taryba priima pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 2 dalies trečiąją pastraipą,
- Tarybos aktus, priimtus pagal Tarybos reglamentą dėl prekybos apsaugos priemonių, kaip apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 207 straipsnyje,
- Tarybos aktus, priimtus Tarybai naudojantis įgyvendinimo įgaliojimais pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 291 straipsnio 2 dalį.

b) Komisijos veiksmo ar neveikimo pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 331 straipsnio 1 dalį.

Tik Teisingumo Teismas taip pat turi jurisdikciją tuose pačiuose straipsniuose nurodytiems ieškiniams, kai juos pareiškia Sąjungos institucija dėl Europos Parlamento, Tarybos, abiejų šių institucijų, jei jos veikia bendrai, arba Komisijos veiksmo ar neveikimo, arba kai juos pareiškia Sąjungos institucija dėl Europos centrinio banko veiksmo ar neveikimo.

52 straipsnis

Teisingumo Teismo pirmininkas ir Bendrojo Teismo pirmininkas bendru sutarimu nustato sąlygas, kuriomis Teisingumo Teismui priskirti pareigūnai ir kiti tarnautojai teikia savo paslaugas Bendrajam Teismui, kad šis galėtų veikti. Tam tikri pareigūnai ar kiti tarnautojai yra atskaitingi Bendrojo Teismo kancleriui ir pavaldūs Bendrojo Teismo pirmininkui.

53 straipsnis

Bendrojo Teismo procesą reglamentuoja III antraštinė dalis.

Papildomos ir išsamesnės nuostatos, kurių gali prireikti, nustatomos procedūros reglamente. Kad būtų atsižvelgta į bylinėjimosi intelektinės nuosavybės srityje ypatybes, procedūros reglamente gali būti nukrypstama nuo 40 straipsnio ketvirtosios pastraipos ir 41 straipsnio.

Nepaisant 20 straipsnio ketvirtosios pastraipos, generalinis advokatas gali teikti rašytinę motyvuotą išvadą.

54 straipsnis

Tais atvejais, kai ieškinys ar kiti procesiniai dokumentai, skirti Bendrajam Teismui, per klaidą pateikiami Teisingumo Teismo kancleriui, tas kancleris juos nedelsdamas perduoda Bendrojo Teismo kancleriui; taip pat tais atvejais, kai ieškinys ar kiti procesiniai dokumentai, skirti Teisingumo Teismui, per klaidą pateikiami Bendrojo Teismo kancleriui, tas kancleris juos nedelsdamas perduoda Teisingumo Teismo kancleriui.

Tais atvejais, kai Bendrasis Teismas nustato, kad bylos nagrinėjimas ir sprendimas priklauso ne jo, o Teisingumo Teismo jurisdikcijai, tą bylą jis perduoda Teisingumo Teismui; panašiai, kai Teisingumo Teismas nustato, kad byla priklauso ne jo, o Bendrojo Teismo jurisdikcijai, tą bylą jis perduoda Bendrajam Teismui, o tas teismas negali atsisakyti savo jurisdikcijos.

Tais atvejais, kai Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo žinion patenka bylos, kuriose siekiama to paties reikalavimo patenkinimo, keliamas tas pats išaiškinimo klausimas arba ginčijamas to paties akto galiojimas, Bendrasis Teismas, išklauses bylos šalis, gali sustabdyti jam pateiktą bylą iki tol, kol Teisingumo Teismas priims sprendimą, arba, jei ieškinys pareikštas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 263 straipsnį, gali atsisakyti jurisdikcijos, kad Teisingumo Teismas priimtų sprendimą dėl tokių ieškinių. Tomis pačiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas taip pat gali nuspręsti sustabdyti jam pateiktą bylą; tuo atveju Bendrajam Teismui pateikta byla tęsiama.

Tuo atveju, jei valstybė narė ir Sąjungos institucija ginčija tą patį aktą, Bendrasis Teismas atsisako jurisdikcijos, kad sprendimą dėl tų ieškinių galėtų priimti Teisingumo Teismas.

55 straipsnis

Galutinius Bendrojo Teismo sprendimus, tik iš dalies išsprendžiančius esminius klausimus arba išsprendžiančius procesinius klausimus, susijusius su kompetencijos trūkumu ar nepriimtinumą grindžiamu paaiškinimu, Bendrojo Teismo kancleris praneša visoms bylos šalims, taip pat valstybėms narėms ir Sąjungos institucijoms, net jeigu jos ir neįstojo į Bendrojo Teismo nagrinėjamą bylą.

56 straipsnis

Apeliacinį skundą Teisingumo Teismui galima paduoti per du mėnesius nuo apskundžiamo sprendimo pranešimo dėl Bendrojo Teismo galutinių sprendimų ir to Teismo sprendimų, tik iš dalies išsprendžiančių esminius klausimus arba išsprendžiančių procesinius klausimus, susijusius su kompetencijos trūkumu ar nepriimtinumą grindžiamu paaiškinimu.

Tokią apeliacinį skundą gali paduoti bet kuri pagal visus savo reikalavimus arba jų dalį bylą pralaimėjusi šalis. Tačiau įstojusios į bylą šalys, išskyrus valstybes nares ir Sąjungos institucijas, apeliacinį skundą gali paduoti tik tais atvejais, kai Bendrojo Teismo sprendimas joms turi tiesioginės įtakos.

Išskyrus bylas, susijusias su Sąjungos ir jų tarnautojų ginčais, apeliacinį skundą taip pat gali paduoti valstybės narės ir Sąjungos institucijos, neįstojusios į Bendrojo Teismo nagrinėjamą bylą. Tokių valstybių narių ir Sąjungos institucijų padėtis yra tokia pat, kaip ir pirmoje instancijoje į bylą įstojusių valstybių narių ar institucijų.

57 straipsnis

Kiekvienas asmuo, kurio prašymą įstoti į bylą Bendrasis Teismas atmetė, per dvi savaites nuo pranešimo apie prašymą atmetantį sprendimą gali paduoti apeliacinį skundą Teisingumo Teismui.

Bylos šalys bet kurią Bendrojo Teismo sprendimą, priimtą vadovaujantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 278 ar 279 straipsniu arba 299 straipsnio ketvirtąja pastraipa arba EAEB sutarties 157 straipsniu arba 164 straipsnio trečiąja pastraipa, Teisingumo Teismui gali apskųsti per du mėnesius nuo pranešimo apie juos dienos.

Šio straipsnio pirmose dvejose pastraipose paminėtas apeliacinis skundas nagrinėjamas ir sprendžiamas 39 straipsnyje nustatyta tvarka.

58 straipsnis

Apeliacinis skundas Teisingumo Teismui paduodamas tik teisės klausimais. Jis gali būti paduodamas dėl Bendrojo Teismo kompetencijos trūkumo, dėl jo padaryto teismo proceso tvarkos pažeidimo, neigiamai paveikuso apelianto interesus, taip pat dėl Bendrojo Teismo padaryto Sąjungos teisės pažeidimo.

Apeliacinis skundas negali būti paduotas vien dėl bylinėjimosi išlaidų dydžio ar šalies, kuriai buvo priteista jas atlyginti.

59 straipsnis

Tais atvejais, kai paduodamas apeliacinis skundas dėl Bendrojo Teismo sprendimo, procesas Teisingumo Teisme susideda iš rašytinės ir žodinės dalių. Procedūros reglamente nustatytais sąlygomis Teisingumo Teismas, išklauses generalinį advokatą ir bylos šalis, gali nuspręsti atsisakyti žodinės proceso dalies.

60 straipsnis

Nepažeidžiant Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 278 bei 279 straipsnių ir EAEB sutarties 157 straipsnio, sprendimo vykdymas dėl apeliacinio skundo nesustabdomas.

Nukrypstant nuo Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 280 straipsnio, Bendrojo Teismo sprendimai, skelbiantys reglamentą negaliojančiu, įsigalioja tik pasibaigus šio Statuto 56 straipsnio pirmojoje pastraipoje nurodytam laikotarpiui arba, jeigu per tą laikotarpį paduodamas apeliacinis skundas, nuo apeliacinio skundo atmetimo dienos, tačiau nepažeidžiant bylos šalies teisės, vadovaujantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 278 ir 279 straipsniais ar EAEB sutarties 157 straipsniu, kreiptis į Teisingumo Teismą dėl negaliojančiu paskelbto reglamento galiojimo sustabdymo arba dėl kitos laikinosios apsaugos priemonės nustatymo.

61 straipsnis

Jei apeliacinis skundas yra pagrįstas, Teisingumo Teismas Bendrojo Teismo sprendimą panaikina. Jis gali pats paskelbti galutinį sprendimą, jei toje bylos stadijoje tai galima daryti, arba grąžinti bylą Bendrajam Teismui.

Grąžinus bylą Bendrajam Teismui, Teisingumo Teismo sprendimas teisės klausimais tam teismui yra privalomas.

Kai valstybės narės ar Sąjungos institucijos, neįstojusios į Bendrojo Teismo nagrinėjamą bylą, apeliacinis skundas yra pagrįstas, Teisingumo Teismas, jei mano, kad tai būtina, gali nurodyti, kurie panaikinto Bendrojo Teismo sprendimo padariniai bylos šalims yra laikomi galutiniais.

62 straipsnis

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 256 straipsnio 2 bei 3 dalyse nustatytais atvejais, kai pirmasis generalinis advokatas mano, jog gresia didelis pavojus Sąjungos teisės vienovei ar darnai, jis gali pasiūlyti, Teisingumo Teismui peržiūrėti Bendrojo Teismo sprendimą.

Pasiūlymas turi būti pateiktas per mėnesį nuo Bendrojo Teismo sprendimo priėmimo. Per mėnesį nuo pirmojo generalinio advokato pateikto pasiūlymo gavimo Teisingumo Teismas nusprendžia, ar sprendimas turėtų būti peržiūrėtas.

62a straipsnis

Teisingumo Teismas sprendimą dėl klausimų, kurie turi būti peržiūrėti skubos tvarka, priima vadvaudamasis Bendrojo Teismo perduota bylos medžiaga.

Šio statuto 23 straipsnyje nurodyti subjektai ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 256 straipsnio 2 dalyje nustatytais atvejais bylos šalys Bendrajame Teisme turi teisę per tam tikslui numatytą laikotarpį Teisingumo Teismui pateikti pareiškimą ar rašytines pastabas, susijusius su klausimais, kurie turi būti peržiūrėti.

Prieš priimdamas sprendimą Teisingumo Teismas gali nuspręsti pradėti žodinį procesą.

62b straipsnis

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 256 straipsnio 2 dalyje nustatytais atvejais, nepažeidžiant Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 278 ir 279 straipsnių, pasiūlymai dėl sprendimų peržiūrėjimo ir sprendimai pradėti peržiūrėjimo procedūrą neturi stabdančio poveikio. Jei Teisingumo Teismas nustato, kad Bendrojo Teismo sprendimas turi įtakos Sąjungos teisės vienovei ar darnumui, jis gražina bylą Bendrajam Teismui, kuriam Teisingumo Teismo sprendimas teisės klausimais yra privalomas; Teisingumo Teismas gali nurodyti, kurie Bendrojo Teismo sprendimo padariniai ginčo šalims yra laikomi galutiniais. Tačiau jeigu, atsižvelgiant į peržiūrėjimo rezultatus, ginčo sprendimas kyla iš nustatytų faktų, kuriais buvo pagrįstas Bendrojo Teismo sprendimas, Teisingumo Teismas priima galutinį sprendimą.

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 256 straipsnio 3 dalyje numatytais atvejais, nesant pasiūlymų dėl peržiūrėjimo ar sprendimų pradėti peržiūrėjimo procedūrą, Bendrojo Teismo atsakymas (-ai) į jam pateiktus klausimus išgalioja pasibaigus 62 straipsnio antroje pastraipoje tam tikslui nustatytiems terminams. Jei būtų pradėta peržiūrėjimo procedūra, peržiūrėtas (-i) atsakymas (-ai) išgalioja po procedūros, nebent Teisingumo Teismas nusprendžia kitaip. Jei Teisingumo Teismas nustato, kad Bendrojo Teismo sprendimas turi įtakos Sąjungos teisės vienovei ar darnumui, Teisingumo Teismo atsakymas į peržiūrėtus klausimus pakeičia Bendrojo Teismo atsakymą.

IVa ANTRAŠTINĖ DALIS

SPECIALIZUOTI TEISMAI*62c straipsnis*

Nuostatos dėl pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 257 straipsnį įsteigtų specializuotų teismų jurisdikcijos, sudėties, organizavimo ir procedūros pateikiamos šio Statuto priede.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS*63 straipsnis*

Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo procedūros reglamentuose pateikiamos visos šiam Statutui taikyti ir prireikus jam papildyti būtinos nuostatos.

64 straipsnis

Taryba vieningai priimtu reglamentu nustato kalbų vartojimą Europos Sąjungos Teisingumo Teisme reglamentuojančias taisykles. Šis reglamentas priimamas Teisingumo Teismo prašymu ir pasikonsultavus su Komisija ir Europos Parlamentu arba Komisijos pasiūlymu ir pasikonsultavus su Teisingumo Teismu ir Europos Parlamentu.

Kol bus priimtos tos taisyklės, toliau taikomos kalbų vartojimą reglamentuojančios Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo procedūros reglamentų nuostatos. Nukrypstant nuo Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 253 ir 254 straipsnių, tos nuostatos gali būti keičiamos ar panaikinamos tik Tarybai vieningai patvirtinus.

---

*I PRIEDAS***EUROPOS SĄJUNGOS TARNAUTOJŲ TEISMAS***1 straipsnis*

Europos Sąjungos tarnautojų teismo (toliau – Tarnautojų teismas) jurisdikcijai priklauso pirmąja instancija nagrinėti Sąjungos ir jos tarnautojų ginčus, nurodytus Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 270 straipsnyje, įskaitant visų organų bei tarnybų ir jų tarnautojų ginčus, kurių atžvilgiu jurisdikcija suteikiama Europos Sąjungos Teisingumo Teismui.

2 straipsnis

Tarnautojų teismą sudaro septyni teisėjai. Teisingumo Teismo prašymu Taryba kvalifikuota balsų dauguma gali padidinti teisėjų skaičių.

Teisėjai skiriami šešerių metų laikotarpiui. Baigę kadenciją teisėjai gali būti paskiriami kitai kadencijai.

Į kiekvieną laisvą teisėjo vietą šešerių metų laikotarpiui skiriamas kitas teisėjas.

3 straipsnis

1. Teisėjus skiria Taryba, laikydamosi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 257 straipsnio ketvirtos pastraipos, pasikonsultavusi su šiame straipsnyje numatytu komitetu. Skirdama teisėjus, Taryba užtikrina subalansuotą Tarnautojų teismo narių sudėtį, parinkdama juos iš valstybių narių piliečių iš kuo platesnės geografinės teritorijos ir atsižvelgdama į atstovaujamas nacionalines teises sistemas.

2. Paraišką gali pateikti kiekvienas asmuo, kuris yra Sąjungos pilietis ir atitinka Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 257 straipsnio ketvirtoje pastraipoje nustatytas sąlygas. Taryba, remdamasi Teisingumo Teismo rekomendacija, nustato tokių paraiškų pateikimo ir tvarkymo sąlygas bei tvarką.

3. Įkuriamas komitetas, kurį sudaro septyni asmenys, parenkami iš buvusių Teisingumo Teismo bei Bendrojo Teismo narių ir pripažintos kompetencijos teisininkų. Taryba, remdamasi Teisingumo Teismo pirmininko rekomendacija, skiria komiteto narius ir nustato jo veiklos taisykles.

4. Komitetas pareiškia nuomonę apie kandidatų tinkamumą eiti Tarnautojų teismo teisėjų pareigas. Prie savo nuomonės komitetas prideda tinkamiausią aukšto lygio patirtį turinčių kandidatų sąrašą. Tokiame sąraše pavardžių turi būti bent dukart daugiau nei Taryba turi paskirti teisėjų.

4 straipsnis

1. Tarnautojų teismo pirmininką teisėjai renka iš savo narių trejų metų kadencijai. Jis gali būti perrenkamas kitai kadencijai.

2. Tarnautojų teismas posėdžiauja iš trijų teisėjų susidedančiose kolegijose. Tam tikrais jo procedūros reglamente nustatytais atvejais jis gali priimti sprendimus visa sudėtimi, penkių teisėjų kolegijoje arba vieno teisėjo sudėtimi.

3. Tarnautojų teismo pirmininkas pirmininkauja visos sudėties teismo ir penkių teisėjų kolegijos posėdžiams. Trijų teisėjų kolegijų pirmininkai skiriami kaip numatyta 1 dalyje. Jei Tarnautojų teismo pirmininkas paskiriamas į trijų teisėjų kolegiją, jis tai kolegijai pirmininkauja.

4. Visos sudėties teismo jurisdikciją ir kvorumą, taip pat kolegijų sudėtį ir bylų paskirstymą joms reglamentuoja procedūros reglamentas.

5 straipsnis

Tarnautojų teismui ir jo nariams taikomi Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 2–6, 14 ir 15 straipsniai, 17 straipsnio pirma, antra bei penkta pastraipos ir 18 straipsnis.

Statuto 2 straipsnyje nurodyta priesaika duodama Teisingumo Teisme, o Statuto 3, 4 ir 6 straipsniuose nurodytus sprendimus priima Teisingumo Teismas, pasikonsultavęs su Tarnautojų teismu.

6 straipsnis

1. Tarnautojų teismą aptarnauja Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo administraciniai padaliniai. Teisingumo Teismo pirmininkas arba tam tikrais atvejais Bendrojo Teismo pirmininkas ir Tarnautojų teismo pirmininkas bendru sutarimu nustato sąlygas, kuriomis Teisingumo Teismui arba Bendrajam Teismui priskirti pareigūnai ir kiti tarnautojai teikia savo paslaugas Tarnautojų teismui, kad šis galėtų veikti. Tam tikri pareigūnai ar kiti tarnautojai yra atskaitingi Tarnautojų teismo kancleriui ir pavaldūs to teismo pirmininkui.

2. Tarnautojų teismas skiria savo kanclerį ir nustato jo tarnybą reglamentuojančias taisykles. Šio teismo kancleriui taikomi Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 3 straipsnio ketvirta pastraipa ir 10, 11 bei 14 straipsniai.

7 straipsnis

1. Tarnautojų teismo procesą reglamentuoja Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto III antraštinė dalis, išskyrus 22 ir 23 straipsnius. Reikiamos papildomos ir išsamesnės nuostatos nustatomos šio Tarnautojų teismo procedūros reglamente.

2. Tarnautojų teismui taikomos nuostatos dėl kalbų vartojimo Bendrajame Teisme.

3. Proceso rašytinę stadiją sudaro ieškinio ir atsiliepimo į ieškinį pateikimas, nebent Tarnautojų teismas nuspręstų, kad būtina antrą kartą pasikeisti rašytiniais pareiškimais. Jei antrą kartą pasikeičiama pareiškimais, Tarnautojų teismas, gavęs šalių sutikimą, gali nuspręsti priimti sprendimą be žodinės proceso dalies.

4. Visose bylos stadijose, taip pat ieškinio pateikimo metu, Tarnautojų teismas gali apsvarstyti draugiško ginčo sprendimo galimybes ir dėti visas pastangas tokiam sprendimui palengvinti.

5. Tarnautojų teismas priima sprendimą dėl bylinėjimosi išlaidų. Atsižvelgiant į konkrečias procedūros reglamento nuostatas, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo.

8 straipsnis

1. Tais atvejais, kai ieškinys ar kiti procesiniai dokumentai, skirti Tarnautojų teismui, per klaidą pateikiami Teisingumo Teismo arba Bendrojo Teismo kancleriui, tas kancleris nedelsdamas juos perduoda Tarnautojų teismo kancleriui; taip pat tais atvejais, kai ieškinys ar kiti procesiniai dokumentai, skirti Teisingumo Teismui arba Bendrajam Teismui, per klaidą pateikiami Tarnautojų teismo kancleriui, tas kancleris nedelsdamas juos perduoda Teisingumo Teismo arba Bendrojo Teismo kancleriui.

2. Tais atvejais, kai Tarnautojų teismas nustato, kad bylos nagrinėjimas ir sprendimas priklauso ne jo, o Teisingumo Teismo arba Bendrojo Teismo jurisdikcijai, tą bylą jis perduoda Teisingumo Teismui arba Bendrajam Teismui; taip pat tais atvejais, kai Teisingumo Teismas arba Bendrasis Teismas nustato, kad byla priklauso Tarnautojų teismo jurisdikcijai, atitinkamas teismas perduoda tą bylą Tarnautojų teismui, o tas teismas negali atsakyti jurisdikcijos.

3. Tais atvejais, kai Tarnautojų teismo ir Bendrojo Teismo žinion patenka bylos, kuriose keliamas tas pats išaiškinimo klausimas arba ginčijamas to paties akto galiojimas, Tarnautojų teismas, išklauses bylos šalis, gali sustabdyti bylos nagrinėjimą, kol Bendrasis Teismas paskelbs sprendimą.

Tais atvejais, kai Tarnautojų teismo ir Bendrojo Teismo žinion patenka bylos, kurių dalykas tas pats, Tarnautojų teismas atsisako jurisdikcijos, kad sprendimus dėl tų bylų priimtų Bendrasis Teismas.

9 straipsnis

Apeliacinį skundą Bendrajam Teismui galima paduoti per du mėnesius nuo pranešimo apie apskundžiamą sprendimą dėl Tarnautojų teismo galutinių sprendimų ir to teismo sprendimų, tik iš dalies išsprendžiančių esminius klausimus arba išsprendžiančių procesinius klausimus, susijusius su paaiškinimu, kuris grindžiamas kompetencijos trūkumu ar nepriimtumu.

Tokią apeliacinį skundą gali paduoti bet kuri pagal visus savo reikalavimus arba jų dalį bylą pralaimėjusi šalis. Tačiau įstojusios į bylą šalys, išskyrus valstybes nares ir Sąjungos institucijas, apeliacinį skundą gali paduoti tik tais atvejais, kai Tarnautojų teismo sprendimas joms turi tiesioginės įtakos.

10 straipsnis

1. Kiekvienas asmuo, kurio prašymą įstoti į bylą Tarnautojų teismas atmetė, per dvi savaites nuo pranešimo apie prašymą atmetantį sprendimą gali paduoti apeliacinį skundą Bendrajam Teismui.

2. Bylos šalys bet kurią Tarnautojų teismo sprendimą, priimtą vadovaujantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 278 ar 279 straipsniu arba 299 straipsnio ketvirta pastraipa, arba EAEB sutarties 157 straipsniu, arba 164 straipsnio trečia pastraipa, Bendrajam Teismui gali apskųsti per du mėnesius nuo pranešimo apie jį dienos.

3. Bendrojo Teismo pirmininkas šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytus apeliacinius skundus gali nagrinėti sumarine bylos nagrinėjimo tvarka, kuri nustatoma Bendrojo Teismo procedūros reglamentu ir kuri tiek, kiek būtina, gali skirtis nuo kai kurių šio priedo taisyklių.

11 straipsnis

1. Apeliacinis skundas Bendrajam Teismui paduodamas tik teisės klausimais. Jis gali būti paduodamas dėl Tarnautojų teismo kompetencijos trūkumo, dėl jo padaryto teismo proceso tvarkos pažeidimo, neigiamai paveikusių apeliando interesus, taip pat dėl teismo padaryto Sąjungos teisės pažeidimo.
2. Apeliacinis skundas negali būti paduotas vien dėl bylinėjimosi išlaidų dydžio ar šalies, kuriai buvo priteista jas atlyginti.

12 straipsnis

1. Nepažeidžiant Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 278 bei 279 straipsnių ir EAEB sutarties 157 straipsnio, sprendimo vykdymas dėl apeliacinio skundo Bendrajame Teisme nesustabdomas.
2. Tais atvejais, kai paduodamas apeliacinis skundas dėl Tarnautojų teismo sprendimo, procesas Bendrajame Teisme susideda iš rašytinės ir žodinės dalių. Procedūros reglamente nustatytais sąlygomis Bendrasis Teismas, išklauses bylos šalis, gali priimti sprendimą be žodinės proceso dalies.

13 straipsnis

1. Jei apeliacinis skundas yra pagrįstas, Bendrasis Teismas Tarnautojų teismo sprendimą panaikina ir pats sprendžia bylą. Tuo atveju, jei sprendimas negali būti priimtas toje stadijoje, jis grąžina bylą Tarnautojų teismui, kad šis priimtų sprendimą.
  2. Grąžinus bylą Tarnautojų teismui, Bendrojo Teismo sprendimas teisės klausimais tam teismui yra privalomas.
-

PROTOKOLAS DĖL EUROPOS SĄJUNGOS INSTITUCIJŲ, TAM TIKRŲ ĮSTAIGŲ, ORGANŲ BEI PADALINIŲ BŪSTINIŲ VIETOS

VALSTYBIŲ NARIŲ VYRIAUSYBIŲ ATSTOVAI,

ATSIŽVELGDAMI į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 341 straipsnį ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 189 straipsnį,

PRIMINDAMI IR PATVIRTINDAMI 1965 m. balandžio 8 d. sprendimą bei laikydamiesi sprendimų dėl būsimų institucijų, įstaigų, organų ir padalinių būstinių,

SUSITARĖ dėl šių nuostatų, kurios pridedamos prie Europos Sąjungos sutarties, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties:

Vienintelis straipsnis

- a) Europos Parlamento būstinė yra Strasbūre, kur vyksta 12 mėnesinių plenarinių sesijų, įskaitant biudžeto sesiją. Papildomi plenarinės sesijos posėdžiai vyksta Briuselyje. Europos Parlamento komitetų posėdžiai vyksta Briuselyje. Europos Parlamento Generalinio sekretoriato ir jo padalinių būstinės lieka Liuksemburge.
  - b) Tarybos būstinė yra Briuselyje. Balandžio, birželio ir spalio mėnesiais Tarybos posėdžiai vyksta Liuksemburge.
  - c) Komisijos būstinė yra Briuselyje. 1965 m. balandžio 8 d. sprendimo 7, 8 ir 9 straipsniuose išvardytų padalinių būstinės yra Liuksemburge.
  - d) Europos Sąjungos Teisingumo Teismo būstinė yra Liuksemburge.
  - e) Audito Rūmų būstinė yra Liuksemburge.
  - f) Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto būstinė yra Briuselyje.
  - g) Regionų komiteto būstinė yra Briuselyje.
  - h) Europos investicijų banko būstinė yra Liuksemburge.
  - i) Europos centrinio banko būstinė yra Frankfurte.
  - j) Europos policijos biuro (Europolas) būstinė yra Hagoje.
-

PROTOKOLAS DĖL EUROPOS SĄJUNGOS PRIVILEGIJŲ IR IMUNITETŲ

AUKŠTOSIOS SUSITARIANČIOS ŠALYS,

ATSIŽVELGDAMOS į tai, kad pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 343 straipsnį ir Europos atominės bendrijos steigimo sutarties (EAEB) 191 straipsnį Europos Sąjunga ir EAEB valstybių narių teritorijose naudojami privilegijomis ir imunitetais, kurie yra būtini jų uždaviniams atlikti,

SUSITARĖ dėl šių nuostatų, kurios pridedamos prie Europos Sąjungos sutarties, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties:

I SKYRIUS

Europos Sąjungos nuosavybė, lėšos, turtas ir veikla

1 straipsnis

Sąjungos patalpos ir pastatai yra neliečiami. Juose negali būti atliekama krata, jų negalima rekvizuoti, konfiskuoti ar eksproprijuoti. Be Teisingumo Teismo leidimo Sąjungos nuosavybei ir turtui negali būti taikomos jokios administracinės ar teisinės suvaržymo priemonės.

2 straipsnis

Sąjungos archyvai yra neliečiami.

3 straipsnis

Sąjunga, jos turtas, pajamos ir kita nuosavybė yra atleidžiami nuo visų tiesioginių mokesčių.

Esant galimybei, valstybių narių vyriausybės imasi atitinkamų priemonių, kad būtų netaikomi arba kompensuojami netiesioginiai ar apyvartos mokesčiai, įeinantys į kilnojamojo ar nekilnojamojo turto kainą, tais atvejais, kai Sąjunga savo oficialiam naudojimui perka didelės vertės pirkinius, į kurių kainą įeina minimi mokesčiai. Tačiau šios nuostatos netaikomos tais atvejais, kai jos gali iškreipti konkurenciją Sąjungoje.

Jokių lengvatų netaikoma atsiskaitant už komunalines paslaugas.

4 straipsnis

Sąjungos oficialiam naudojimui skirtiems daiktams netaikomi muitai, importo ir eksporto draudimai ar apribojimai; taip importuotų daiktų šalies teritorijoje negalima nei mokamai, nei nemokamai perleisti kitiems, išskyrus atvejus, kai tai daroma tos šalies vyriausybės patvirtintomis sąlygomis.

Sąjungos leidiniams taip pat netaikomi jokie muitai, importo ir eksporto draudimai ar apribojimai.

II SKYRIUS

Ryšiai ir laissez-passer

5 straipsnis

(ex 6 straipsnis)

Oficialiems Sąjungos institucijų ryšiams ir visų jos dokumentų perdavimui kiekvienos valstybės narės teritorijoje galioja tos pačios nuostatos kaip toje valstybėje esančioms diplomatinėms atstovybėms.

Oficiali Sąjungos institucijų korespondencija ir kiti oficialūs jų ryšiai negali būti cenzūruojami.

6 straipsnis

(ex 7 straipsnis)

Tarybos, sprendžiančios paprasta balsų dauguma, nustatytos formos *laissez-passer*, kurių valstybių narių valdžios institucijos pripažįsta kaip galiojančią kelionės dokumentą, Sąjungos institucijų pirmininkai gali išduoti šių institucijų nariams ir tarnautojams. Šie *laissez-passer* yra išduodami pareigūnams ir kitiems tarnautojams pagal Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygas.

Komisija gali sudaryti susitarimus dėl šių *laissez-passer* pripažinimo galiojančiais kelionės dokumentais trečiųjų šalių teritorijose.

III SKYRIUS

Europos Parlamento nariai

7 straipsnis

(ex 8 straipsnis)

Laisvam Europos Parlamento narių, vykstančių į Europos Parlamento susitikimus bei grįžtantiems iš jų, judėjimui negali būti taikomi jokie administraciniai ar kitokie apribojimai.

Muitinės ir valiutos keitimo kontrolės atžvilgiu Europos Parlamento nariams:

- a) jų pačių vyriausybės sudaro tokias pačias sąlygas, kokios yra sudaromos aukšto rango pareigūnams, keliaujantiems į užsienį laikinų oficialių vizitų metu;
- b) kitų valstybių narių vyriausybės sudaro tokias pačias sąlygas, kokios yra sudaromos užsienio vyriausybių atstovams laikinų oficialių vizitų metu.

8 straipsnis

(ex 9 straipsnis)

Europos Parlamento nariai negali būti apklausiami, sulaikomi ar traukiami atsakomybėn dėl einant pareigas pareikštos nuomonės ar balsavimo.

9 straipsnis

(ex 10 straipsnis)

Europos Parlamento nariai sesijų metu naudojami:

- a) savo valstybės teritorijoje – imunitetais, kurie toje valstybėje yra suteikiami parlamento nariams;
- b) visų kitų valstybių narių teritorijose – imunitetu nuo bet kokios sulaikymo priemonės ir patraukimo atsakomybėn.

Imunitetas taip pat galioja Europos Parlamento nariams vykstant į Europos Parlamento susitikimų vietą arba grįžtant iš jos.

Imunitetu negali naudotis narys, užkluptas darantis nusikaltimą, taip pat joks imunitetas negali sukliudyti Europos Parlamentui pasinaudoti savo teise atšaukti vieno iš narių imunitetą.

IV SKYRIUS

Valstybių narių atstovai, dalyvaujantys Europos Sąjungos institucijų veikloje

10 straipsnis

(ex 11 straipsnis)

Sąjungos institucijų veikloje dalyvaujantys valstybių narių atstovai, jų patarėjai ir techniniai ekspertai, eidami savo pareigas, vykdami į susitikimų vietą ir grįždami iš jos, naudojami visomis įprastomis privilegijomis, imunitetais ir lengvatomis.

Šis straipsnis taikomas ir Sąjungos patariamųjų organų nariams.

V SKYRIUS

Europos Sąjungos pareigūnai ir kiti tarnautojai

11 straipsnis

(ex 12 straipsnis)

Sąjungos pareigūnams ir kitiems tarnautojams, neatsižvelgiant į jų pilietybę, kiekvienos valstybės narės teritorijoje:

- a) pagal Sutarčių nuostatas dėl pareigūnų ir kitų tarnautojų atsakomybės Sąjungai ir dėl Europos Sąjungos Teismo jurisdikcijos spręsti ginčus tarp Sąjungos ir jos pareigūnų bei kitų tarnautojų

suteikiamas imunitetas nuo jurisdikcijos dėl jų veiksmų, atliktų einant pareigas, įskaitant pasakytas ar rašytines kalbas. Šis imunitetas lieka galioti ir jiems nustojus eiti pareigas;

- b) kartu su sutuoktiniu ir išlaikomais šeimos nariais netaikomi imigracijos apribojimai bei užsieniečių registracijos formalumai;
- c) taikant valiutų ar jų keitimo taisykles, sudaromos tokios pačios sąlygos, kokios toje šalyje paprastai yra sudaromos tarptautinių organizacijų pareigūnams;
- d) pirmą kartą atvykstantiems į konkrečią šalį eiti pareigų suteikiama teisė be maito importuoti savo baldus ir asmeninį turtą, taip pat be maito, toje šalyje baigus kadenciją, iš tos šalies reeksportuoti savo baldus ir turtą, jeigu tos šalies, kurioje naudojama šia teise, vyriausybė abiem atvejais nėra nustačiusi kokių nors, jos požiūriu, būtinų sąlygų;
- e) leidžiama asmeniniam naudojimui be maito importuoti ir vėliau reeksportuoti automobilį, įsigytą pagal vidaus rinkos sąlygas šalyje, kurioje gyveno prieš tai, arba toje šalyje, kurios piliečiai jie yra, jeigu atitinkamos šalies vyriausybė abiem atvejais nėra nustačiusi kokių nors, jos požiūriu, būtinų sąlygų.

12 straipsnis

(ex 13 straipsnis)

Remiantis Europos Parlamento ir Tarybos pagal įprastą teisėkūros procedūrą priimtais reglamentais nustatytais sąlygomis ir tvarka bei pasikonsultavus su atitinkamomis institucijomis Sąjungos pareigūnai ir kiti tarnautojai moka Sąjungai mokesčius nuo iš Sąjungos gaunamos algos, darbo užmokesčio ir kito atlyginimo.

Iš Sąjungos gaunamai algai, darbo užmokesčiui ir kitam atlyginimui netaikomi nacionaliniai mokesčiai.

13 straipsnis

(ex 14 straipsnis)

Pajamų mokesčio, turto mokesčio ir palikimo mokesčio taikymo tikslais bei tarp Sąjungos valstybių narių pasirašytų sutarčių dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo taikymo tikslais Sąjungos pareigūnai ir kiti tarnautojai, kurie vien tik todėl, kad eina pareigas Sąjungos tarnyboje, įgyja gyvenamąją vietą kitos valstybės narės nei šalies, kur prieš pradėdant eiti pareigas buvo jų nuolatinė gyvenamoji vieta mokesčių mokėjimo tikslais, teritorijoje, yra laikomi, tiek šalyje, kurioje faktiškai gyvena, tiek toje, kurioje yra jų nuolatinė gyvenamoji vieta, mokesčių mokėjimo tikslais išlaikiusiais nuolatinę gyvenamąją vietą pastarojoje, jei ji yra Sąjungos narė. Ši nuostata taikoma ir sutuoktiniui, jei šis atskirai neužsiima apmokama veikla, bei vaikams, kuriuos išlaiko ir kuriais rūpinasi šiame straipsnyje minimi asmenys.

Pirmesnėje pastraipoje minimiems asmenims priklausantis jų buvimo šalyje esantis kilnojamasis turtas yra atleidžiamas nuo toje šalyje galiojančio palikimo mokesčio; apskaičiuojant palikimo mokestį, tokia nuosavybė yra laikoma esančia nuolatinės gyvenamosios vietos mokesčių mokėjimo tikslais šalyje, atsižvelgiant į trečiųjų šalių teises ir į galimą tarptautinių sutarčių dėl dvigubo apmokestinimo nuostatų taikymą.

Taikant šio straipsnio nuostatas, neatsižvelgiama į nuolatinę gyvenamąją vietą, kurią minėti asmenys įsigijo eidami pareigas kitose tarptautinėse organizacijose.

14 straipsnis

(ex 15 straipsnis)

Europos Parlamentas ir Taryba, priimdami reglamentus pagal įprastą teisėkūros procedūrą ir pasikonsultavę su atitinkamomis institucijomis, nustato Sąjungos pareigūnų ir kitų tarnautojų socialinio draudimo išmokų sistemą.

15 straipsnis

(ex 16 straipsnis)

Europos Parlamentas ir Taryba, priimdami reglamentus pagal įprastą teisėkūros procedūrą, ir pasikonsultavę su kitomis suinteresuotomis institucijomis, nustato Sąjungos pareigūnų ir kitų tarnautojų, kuriems taikomos visos arba kai kurios 11 straipsnio, 12 straipsnio antrosios dalies ir 13 straipsnio nuostatos, kategorijas.

Į tokias kategorijas suskirstytų pareigūnų ir kitų tarnautojų pavardės, rangai ir adresai yra periodiškai pranešami valstybių narių vyriausybėms.

VI SKYRIUS

Prie Europos Sąjungos akredituotų trečiųjų šalių misijų privilegijos ir imunitetai

16 straipsnis

(ex 17 straipsnis)

Valstybė narė, kurios teritorijoje yra Sąjungos būstinė, suteikia įprastus diplomatinis imunitetus ir privilegijas prie Sąjungos akredituotoms trečiųjų šalių misijoms.

VII SKYRIUS

Bendrosios nuostatos

17 straipsnis

(ex 18 straipsnis)

Privilegijos, imunitetai ir lengvatos Sąjungos pareigūnams ir kitiems tarnautojams yra taikomos tiktai Sąjungos labui.

Kiekviena Sąjungos institucija privalo atšaukti savo pareigūno ar kito tarnautojo imunitetą, jei, šios institucijos nuomone, tokio imuniteto atšaukimas neprieštarauja Sąjungos interesams.

*18 straipsnis**(ex 19 straipsnis)*

Taikydamos šį Protokolą, Sąjungos institucijos bendradarbiauja su atitinkamomis suinteresuotų valstybių narių valdžios institucijomis.

*19 straipsnis**(ex 20 straipsnis)*

11–14 straipsniai ir 17 straipsnis taikomi Europos Vadovų Tarybos pirmininkui.

Jie taip pat taikomi Komisijos nariams.

*20 straipsnis**(ex 21 straipsnis)*

11–14 ir 17 straipsniai Europos Sąjungos Teisingumo Teismo teisėjams, generaliniams advokatams, kancleriams ir pranešėjų pavaduotojams taikomi nepažeidžiant Protokolo dėl Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 3 straipsnio nuostatų, susijusių su teisėjų ir generalinių advokatų imunitetu nuo jurisdikcijos.

*21 straipsnis**(ex 22 straipsnis)*

Šis Protokolas taip pat taikomas Europos investicijų bankui, jo organų nariams, personalui ir valstybių narių atstovams, dalyvaujantiems Banko veikloje, nepažeidžiant Protokolo dėl banko statuto nuostatų.

Be to, Europos investicijų bankas yra atleidžiamas nuo bet kokių mokesčių mokėjimo ar panašaus pobūdžio prievolių dėl bet kokio jo kapitalo padidėjimo ir nuo įvairių formalumų, kurie gali būti su tuo susiję, valstybėje, kurioje yra Banko buveinė. Banko išformavimas ar likvidavimas taip pat negali būti apmokestinimo priežastimi. Ir pagaliau pagal Statutą vykdomai Banko ir jo organų veiklai netaikomas joks apyvartos mokestis.

*22 straipsnis**(ex 23 straipsnis)*

Šis Protokolas taip pat taikomas Europos centriniam bankui, jo organų nariams ir personalui, nepažeidžiant Protokolo dėl Europos centrinių bankų sistemos ir Europos centrinio banko statuto nuostatų.

Be to, Europos centrinis bankas yra atleidžiamas nuo bet kokio apmokestinimo ar panašaus pobūdžio prievolių kapitalo padidėjimo atveju ir nuo įvairių formalumų, kurie gali būti su tuo susiję, valstybėje, kurioje yra banko buveinė. Šio banko ir jo organų veiklai, atliekamai pagal Europos centrinių bankų sistemos ir Europos centrinio banko statutą, netaikomas joks apyvartos mokestis.

PROTOKOLAS DĖL AIRIJOS KONSTITUCIJOS 40.3.3 STRAIPSNIO

AUKŠTOSIOS SUSITARIANČIOS ŠALYS,

SUSITARĖ dėl šių nuostatų, kurios pridedamos prie Europos Sąjungos sutarties, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties:

Jokia Sutarčių ar Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties nuostata, ar šias Sutartis iš dalies keičiančiose bei papildančiose Sutartyse ir Aktuose neturi poveikio Airijos Konstitucijos 40.3.3 straipsnio taikymui Airijoje.

PROTOKOLAS DĖL PEREINAMOJO LAIKOTARPIO NUOSTATŲ

AUKŠTOSIOS SUSITARIANČIOS ŠALYS,

KADANGI, siekiant pasirengti perėjimui nuo sutarčių, taikomų iki Lisabonos sutarties įsigaliojimo, institucinių nuostatų prie minėtoje Sutartyje numatytų institucinių nuostatų, būtina nustatyti pereinamojo laikotarpio nuostatas,

SUSITARĖ dėl šių nuostatų, kurios pridedamos prie Europos Sąjungos sutarties, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties:

1 straipsnis

Šiame protokole „Sutartys“ – Europos Sąjungos sutartis, Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartis.

I ANTRAŠTINĖ

DALIS NUOSTATOS DĖL EUROPOS PARLAMENTO

2 straipsnis

1. Likusiam 2009–2014 m. kadencijos laikui nuo šio straipsnio įsigaliojimo datos, ir nukrypstant nuo 2009 m. birželio mėn. Europos Parlamento rinkimų metu galiojusių Europos bendrijos steigimo sutarties 189 straipsnio antros pastraipos ir 190 straipsnio 2 dalies bei Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 107 straipsnio antros pastraipos ir 108 straipsnio 2 dalies, ir nukrypstant nuo Europos Sąjungos sutarties 14 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos, kurioje yra nustatytas vietų skaičius, esamos 736 vietos papildomos toliau nurodytomis 18 vietų; tai reiškia, kad bendras Europos Parlamento narių skaičius iki 2009–2014 m. kadencijos pabaigos laikinai bus 754:

Bulgarija	1	Nyderlandai	1
Ispanija	4	Austrija	2
Prancūzija	2	Lenkija	1
Italija	1	Slovėnija	1
Latvija	1	Švedija	2
Malta	1	Jungtinė Karalystė	1

2. Nukrypstant nuo Europos Sąjungos sutarties 14 straipsnio 3 dalies, atitinkamos valstybės narės paskiria asmenis, kurie užims 1 dalyje numatytas papildomas vietas, vadovaudamasi nacionalinės teisės aktais, jei konkretūs asmenys buvo išrinkti remiantis tiesiogine visuotine rinkimų teise:

a) atitinkamoje valstybėje narėje surengtų *ad hoc* tiesioginių visuotinių rinkimų metu, vadovaujantis Europos Parlamento rinkimams taikytinomis nuostatomis;

- b) remiantis 2009 m. birželio 4–7 d. Europos Parlamento rinkimų rezultatais; arba
- c) atitinkamos valstybės narės nacionaliniam parlamentui paskyrus reikiamą narių skaičių iš savo narių, vadovaujantis kiekvienos iš šių valstybių narių nustatyta tvarka.
3. Tinkamu laiku iki Europos Parlamento rinkimų 2014 m., remdamasi Europos Sąjungos sutarties 14 straipsnio 2 dalies antra pastraipa, Europos Vadovų Taryba priima Europos Parlamento sudėtį nustatantį sprendimą.

II ANTRAŠTINĖ

DALIS NUOSTATOS DĖL KVALIFIKUOTOS BALSŲ DAUGUMOS

3 straipsnis

1. Pagal Europos Sąjungos sutarties 16 straipsnio 4 dalį šios dalies ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 238 straipsnio 2 dalies nuostatos dėl kvalifikuotos balsų daugumos nustatymo Europos Vadovų Taryboje ir Taryboje įsigalioja 2014 m. lapkričio 1 d.
2. Nuo 2014 m. lapkričio 1 d. iki 2017 m. kovo 31 d., kai turi būti sprendžiama kvalifikuota balsų dauguma, bet kuris Tarybos narys gali reikalauti, kad tas sprendimas būtų priimtas kvalifikuota balsų dauguma, kuri apibrėžta 3 dalyje. Šiuo atveju taikomos 3 ir 4 dalys.
3. Toliau išdėstytos nuostatos, nepažeisdamos Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 235 straipsnio 1 dalies antrosios pastraipos, galioja iki 2014 m. spalio 31 d.

Tai atvejais, kai Europos Vadovų Taryba ir Taryba sprendimus privalo priimti kvalifikuota balsų dauguma, narių balsai paskirstomi taip:

Belgija	12	Liuksemburgas	4
Bulgarija	10	Vengrija	12
Čekija	12	Malta	3
Danija	7	Nyderlandai	13
Vokietija	29	Austrija	10
Estija	4	Lenkija	27
Airija	7	Portugalija	12
Graikija	12	Rumunija	14
Ispanija	27	Slovėnija	4
Prancūzija	29	Slovakija	7
Italija	29	Suomija	7
Kipras	4	Švedija	10
Latvija	4	Jungtinė Karalystė	29
Lietuva	7		

Kai pagal Sutartis reikalaujama, kad sprendimai būtų priimami remiantis Komisijos pasiūlymu, jiems priimti reikia ne mažiau kaip 255 balsų „už“, atiduotų narių daugumos. Kitais atvejais sprendimams priimti reikia ne mažiau kaip 255 balsų „už“, atiduotų ne mažiau kaip dviejų trečdalių narių.

Kai aktas priimamas Europos Vadovų Tarybos arba Tarybos kvalifikuota balsų dauguma, Europos Vadovų Tarybos arba Tarybos narys gali reikalauti patikrinti, ar kvalifikuotą daugumą sudarančios valstybės narės atstovauja ne mažiau kaip 62 % bendro Sąjungos gyventojų skaičiaus. Jei paaiškėja, kad tos sąlygos nesilaikoma, šis aktas nepriimamas.

4. Iki 2014 m. spalio 31 d. tada, kai, taikant Sutartis, ne visi Tarybos nariai dalyvauja balsavime, būtent tais atvejais, kai reikia kvalifikuotos balsų daugumos, apibrėžtos Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 238 straipsnio 3 dalyje, kvalifikuota balsų dauguma apibrėžiama kaip tas pats Tarybos nariams paskirstytų balsų santykis bei tas pats Tarybos narių skaičiaus santykis ir, prireikus, tas pats atitinkamų valstybių narių gyventojų procentinis dydis, kuris nurodytas šio straipsnio 3 dalyje.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

NUOSTATOS DĖL TARYBOS SUDĖČIŲ

4 straipsnis

Kol neįsigalioja Europos Sąjungos sutarties 16 straipsnio 6 dalies pirmojoje pastraipoje nurodytas sprendimas, Taryba gali posėdžiauti tokiomis sudėtimis, kurios nurodytos pirmiau minėto straipsnio antrojoje ir trečiojoje pastraipose, taip pat kitokiomis sudėtimis, kurių sąrašą paprasta balsų dauguma priimtu sprendimu nustato Bendrųjų reikalų taryba.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

NUOSTATOS DĖL KOMISIJOS, ĮSKAITANT SAJUNGOS VYRIAUSIAJĄ ĮGALIOTINĮ UŽSIENIO REIKALAMS IR SAUGUMO POLITIKAI

5 straipsnis

Lisabonos sutarties įsigaliojimo dieną pareigas einantys Komisijos nariai lieka eiti pareigas iki savo kadencijos pabaigos. Tačiau tą dieną, kai paskiriamas Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai, baigiasi nario, turinčio tą pačią pilietybę kaip vyriausiasis įgaliotinis, kadencija.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

NUOSTATOS DĖL TARYBOS GENERALINIO SEKRETORIAUS, VYRIAUSIOJO ĮGALIOTINIO UŽSIENIO REIKALAMS IR SAUGUMO POLITIKAI IR TARYBOS GENERALINIO SEKRETORIAUS PAVADUOTOJO

6 straipsnis

Tarybos generalinio sekretoriaus, vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Tarybos generalinio sekretoriaus pavaduotojo kadencija baigiasi Lisabonos sutarties įsigaliojimo dieną. Generalinių sekretorių skiria Taryba pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 240 straipsnio 2 dalį.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS
NUOSTATOS DĖL PATARIAMŲJŲ ORGANŲ

7 straipsnis

Kol neįsigalioja Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 301 straipsnyje nurodytas sprendimas, Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nariai pasiskirsto taip:

Belgija	12	Liuksemburgas	6
Bulgarija	12	Vengrija	12
Čekija	12	Malta	5
Danija	9	Nyderlandai	12
Vokietija	4	Austrija	12
Estija	7	Lenkija	21
Airija	9	Portugalija	12
Graikija	12	Rumunija	15
Ispanija	21	Slovėnija	7
Prancūzija	24	Slovakija	9
Italija	24	Suomija	9
Kipras	6	Švedija	12
Latvija	7	Jungtinė Karalystė	24
Lietuva	9		

8 straipsnis

Kol neįsigalioja Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 305 straipsnyje nurodytas sprendimas, Regionų komiteto nariai pasiskirsto taip:

Belgija	12	Liuksemburgas	6
Bulgarija	12	Vengrija	12
Čekija	12	Malta	5
Danija	9	Nyderlandai	12
Vokietija	24	Austrija	12
Estija	7	Lenkija	21
Airija	9	Portugalija	12
Graikija	12	Rumunija	15
Ispanija	21	Slovėnija	7
Prancūzija	24	Slovakija	9
Italija	24	Suomija	9
Kipras	6	Švedija	12
Latvija	7	Jungtinė Karalystė	24
Lietuva	9		

VII ANTRAŠTINĖ DALIS

PEREINAMOJO LAIKOTARPIO NUOSTATOS DĖL AKTŲ, PRIIMTŲ REMIANTIS EUROPOS SĄJUNGOS SUTARTIES V IR VI ANTRAŠTINĖMIS DALIMIS, KOL ĮSIGALIOS LISABONOS SUTARTIS*9 straipsnis*

Kol įsigalios Lisabonos sutartis, Sąjungos institucijų, organų ir įstaigų aktų, priimtų remiantis Europos Sąjungos sutartimi, teisinė galia išlieka tol, kol įgyvendinant Sutartis šie aktai nepanaikinami, neanuliuojami arba iš dalies nepakeičiami. Tai taip pat taikoma tarp valstybių narių pagal Europos Sąjungos sutartį sudarytoms konvencijoms.

10 straipsnis

1. Kaip pereinamojo laikotarpio priemonė, susijusi su teisės aktais policijos ir teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose srityje, priimtais iki Lisabonos sutarties įsigaliojimo, nuo tos Sutarties įsigaliojimo dienos institucijų įgaliojimai bus tokie: Komisijos įgaliojimai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 258 straipsnį netaikomi, o Europos Sąjungos Teisingumo Teismo įgaliojimai pagal Europos Sąjungos sutarties VI antraštinę dalį, kokia ji buvo iki Lisabonos sutarties įsigaliojimo, išliks tokie patys, įskaitant tuos, kurie buvo priimti pagal minėtos Europos Sąjungos sutarties 35 straipsnio 2 dalį.

2. 1 dalyje nurodytu teisės akto pakeitimu nustatomas toje dalyje minėtų institucijų įgaliojimų taikymas, kaip išdėstyta Sutartyse, iš dalies keisto teisės akto, kuris taikomas toms valstybėms narėms, atžvilgiu.

3. Bet kuriuo atveju 1 dalyje nurodyta pereinamojo laikotarpio priemonė nustoja galioti po penkerių metų nuo Lisabonos sutarties įsigaliojimo.

4. Ne vėliau kaip likus šešiams mėnesiams iki 3 dalyje nurodyto pereinamojo laikotarpio pabaigos Jungtinė Karalystė gali pranešti Tarybai, kad dėl 1 dalyje nurodytų teisės aktų ji nepritaria 1 dalyje minėtiems institucijų įgaliojimams, kaip išdėstyta Sutartyse. Tuo atveju, jei Jungtinė Karalystė pateikia šį pranešimą, visi 1 dalyje nurodyti teisės aktai jai nebetaikomi nuo 3 dalyje nurodyto pereinamojo laikotarpio pabaigos datos. Ši pastraipa netaikoma iš dalies keistiems teisės aktams, kurie taikomi Jungtinei Karalystei, kaip nurodyta 2 dalyje.

Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, kvalifikuota balsų dauguma nustato būtinas tolesnes ir pereinamojo laikotarpio priemones. Jungtinė Karalystė nedalyvauja priimant šį sprendimą. Tarybos kvalifikuota balsų dauguma apibrėžiama pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 238 straipsnio 3 dalies a punktą.

Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, kvalifikuota balsų dauguma gali taip pat priimti sprendimą, nustatantį, kad Jungtinė Karalystė prisiima tiesiogines finansines pasekmes, jei jų būtų, kurios būtina ir neišvengiamai patiriamos jai nustojus dalyvauti priimant ir taikant tuos teisės aktus.

5. Vėliau Jungtinė Karalystė bet kuriuo metu po to gali pranešti Tarybai apie savo pageidavimą jai taikyti teisės aktus, kurie jai nebetaikomi pagal 4 dalies pirmąją pastraipą. Tuo atveju, atsižvelgiant į konkretų atvejį, taikomos atitinkamos Protokolo dėl į Europos Sąjungos sistemą integruotos Šengeno *acquis* arba Protokolo dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės nuostatos. Institucijų įgaliojimai, susiję su tais teisės aktais, yra išdėstyti Sutartyse. Veikdamos pagal atitinkamus protokolus Sąjungos institucijos ir Jungtinė Karalystė siekia atkurti kuo platesnį Jungtinės Karalystės dalyvavimą įgyvendinant Sąjungos *acquis* laisvės, saugumo ir teisingumo srityje nedarant didelės įtakos įvairių jos dalių praktiniam veikimui ir išlaikant jų nuoseklumą.
